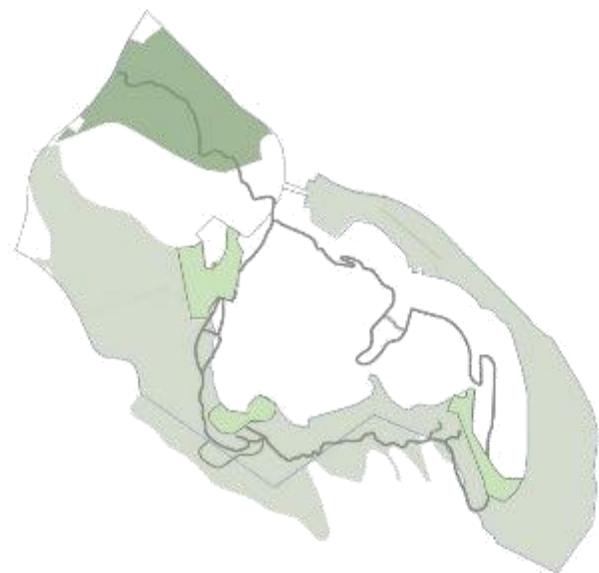
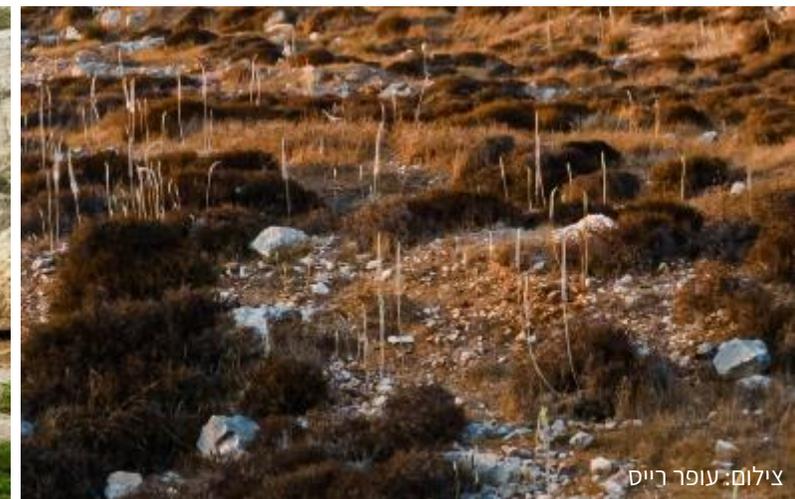

פארק נחל דרגה

צילום: יערה ישראלי

צילום: עופר רייס

צילום: יערה ישראלי

צילום: עופר רייס

מצגת סלי פרויקטים

2.2026

מילר-בלום תכנון סביבתי בע"מ
Miller-Blum Environmental Planning

צוות התכנון בשיתוף עיריית ירושלים

עיריית ירושלים - אמי ארבל, מינהל תכנון, צוות אדריכל העיר,

הרשות לאיכות הסביבה, מתכנתת הרובע, אגף תפעול

הרל"י - אוהד כהן, שרון פרי

מזמין שביל רשות ניקוז ים המלח - מוריאל קוסומנו, רם דמבובסקי

ניהול פרויקט - INPROJECT : דרור אמיר, אבי כהן, דיויד ויז

אקולוגיה - יערה ישראלי

הידרולוגיה - אפי פרבר ויוני גורן

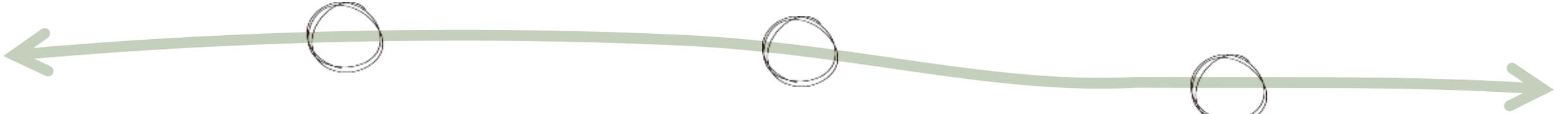
אדריכלות נוף - מילר בלום: אמיר בלום, מיכל יריב, ליה מאור, מירי רגב מכלוף

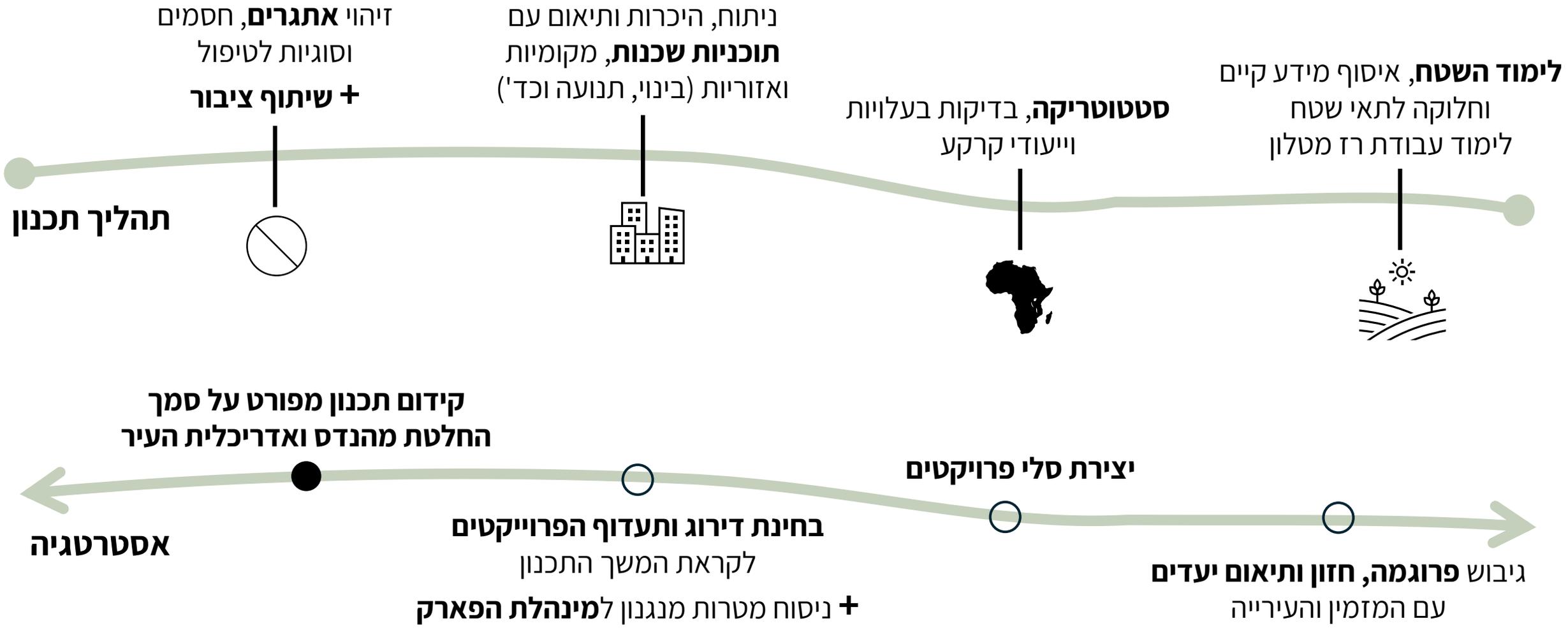

סוגיות להמשך

סלי פרויקטים

סקירה כללית

פארק נחל דרגה | סקירה כללית

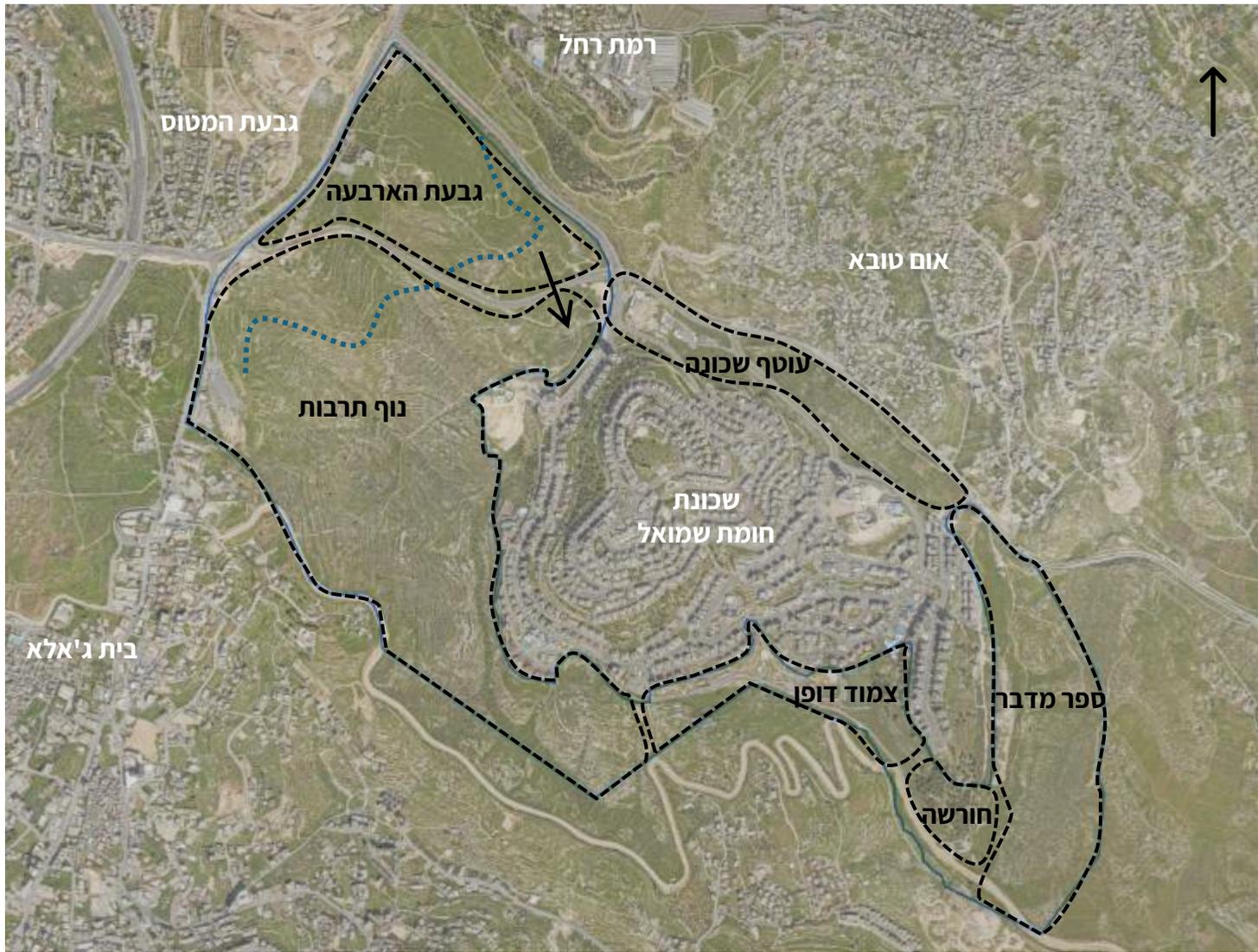

פארק נחל דרגה: פארק טבע עירוני בשטח של כ- 2,700 דונם

- הפארק עוטף וחובק את קהילת שכונת חומת שמואל
- גבעת הארבעה מהווה ריאה ירוקה בנגישות אל דרך חברון והשכונות
- הפארק כלוא בין גדר הפרדה לבין דרכים/בינוי
- הנוף בראשיתו-חקלאי ייחודי, טראסות אבן ומרבצי סלע מרשימים
- השטח טומן בחובו שכבות של היסטוריה וארכיאולוגיה
- הטופוגרפיה משמעותית, ומאופיינת במורפולוגיה של גבעות וואדיות
- נוף סף מדבר, תצפיות רחבות ורחוקות לכיוון מזרח
- בשטח ישנם אזורים מופרים ע"י פסולת בנייה, רכבי שטח ועוד
- הפארק נגיש בתחבורה ציבורית, רכבת קלה, חנה וסע ושבילי אופניים
- מתוכננת תוספת משמעותית של תושבים למרחב - מעל 12,000
- יח"ד. הפארק ייתן מענה מידי לצורך בשטחים פתוחים איכותיים

צילום: יערה ישראלי

החורשה

גבעת הארבעה

ספר מדבר

עוטף שכונה

נוף תרבות

גבעת הארבעה - גבעה הצופה אל כל האזור ומכילה רבדים של טבע, היסטוריה, ארכיאולוגיה, חקלאות, דת ותרבות.

נוף תרבות - תא שטח משמעותי הנצפה מגבעת הארבעה והשכונה. תחום בכבישים, קירות תומכים ובגדר ההפרדה.

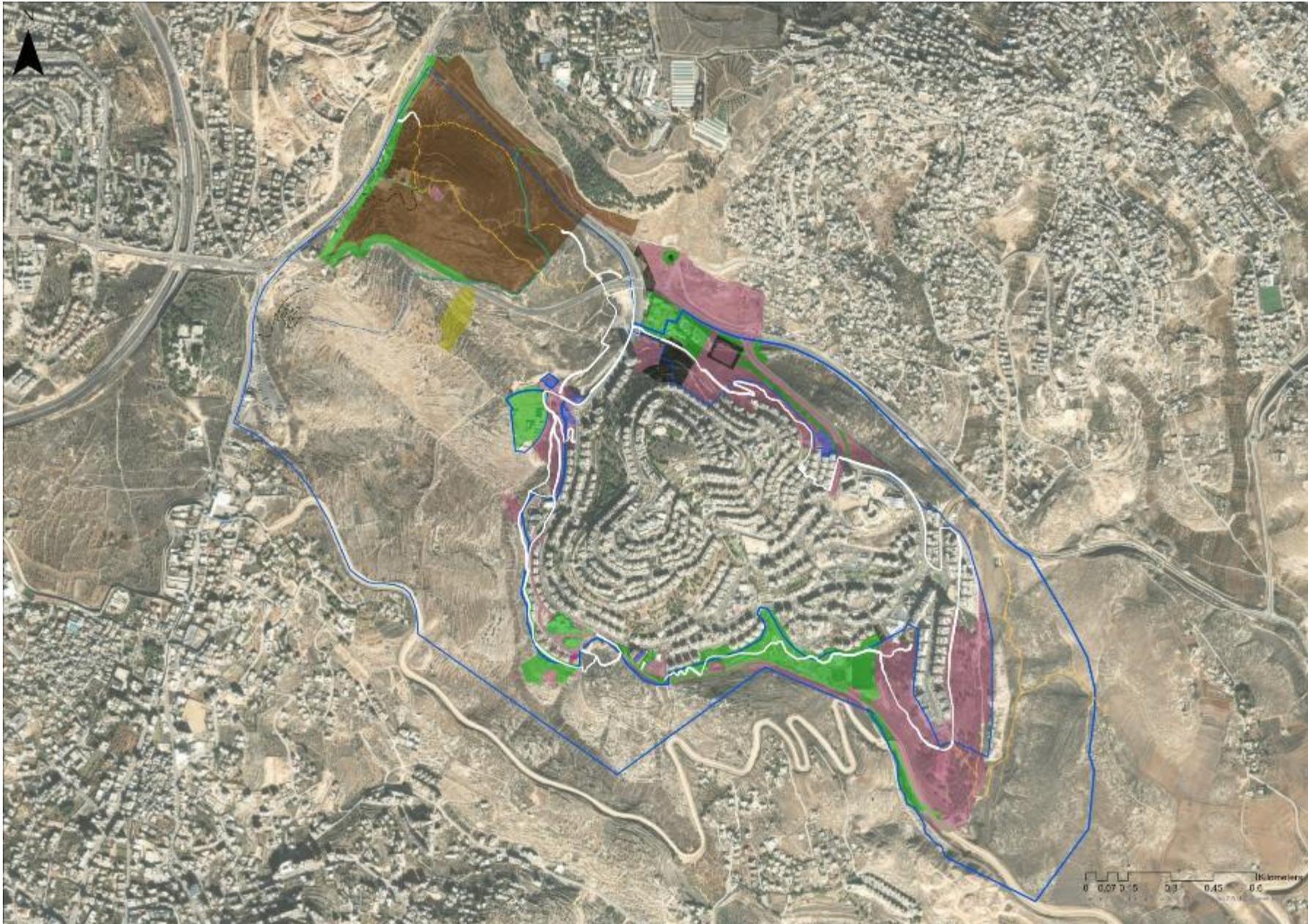
שטח רחב המאופיין בנוף בראשיתי של טראסות עצי זית, ממצאים ארכיאולוגים ומסלע ייחודי. המורפולוגיה וגודל השטח מייצרים תחושת סף מדבר המשכית ודרמטית.

החורשה - חורשת אורנים קיימת המשמשת מקום פעילות עבור בני נוער ומהווה נקודת יציאה לטיול ורכיבת אופניים אתגרית.

ספר מדבר - תצפית גבוהה לסף המדבר המהווה נק' שיא לשבילי טיול באזור

עוטף שכונה - "צמוד דופן", מעטפת השכונה, חיבור לכניסה לשכונה, קריית החינוך ולמערכת שבילי האופניים והשטחים הפתוחים העירונית

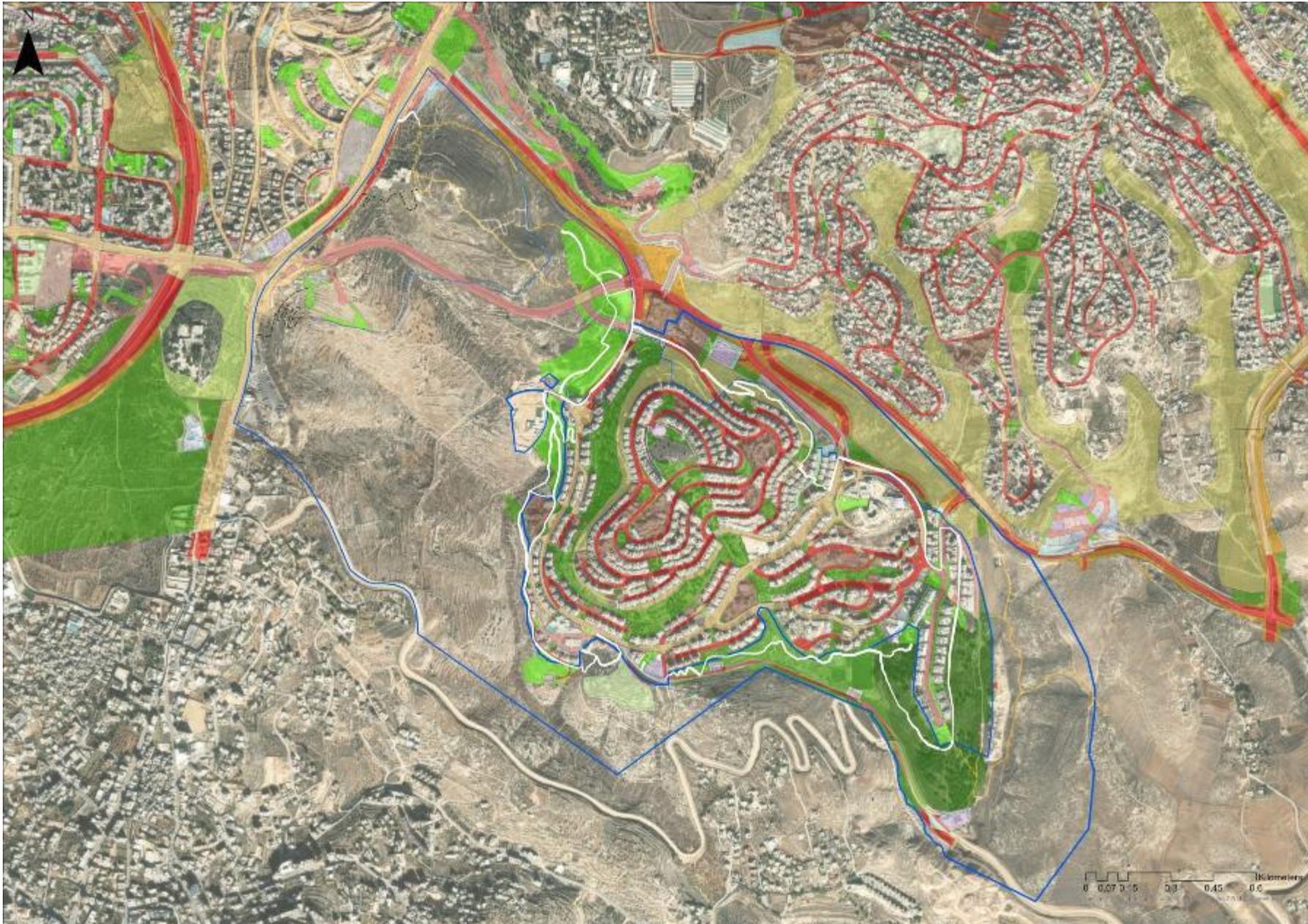
מקרא

- שביל נחל דרגה ———
- שביל קיים ———
- שביל אמת המים ———

בעלויות

- מדינת ישראל —
- רשות מקומית —
- פרטי —
- הפטריארכיה היווני —
- האורתודוכסי הירושלמית —

מקור: מודד הלפרין פלוס 26.12.24

מקרא	
שביל נחל דרגה	—
שביל קיים	— — — —
שביל אמת המים	— — — —
ייעודי קרקע	
יער	■
שטח לנופש וספורט	■
שטח צבורי פתוח	■
דרך חדשה / הרחבה	■
דרך מאושרת / קיימת	■
טיילת	■
מבנים ומוסדות ציבור	■

איסוף מידע | לימוד השטח

פארק נחל דרגה: פארק טבע עירוני בשטח של כ- 2,700 דונם

- הפארק עוטף וחובק את קהילת שכונת חומת שמואל
- גבעת הארבעה מהווה ריאה ירוקה בנגישות אל דרך חברון והשכונות
- הפארק כלוא בין גדר ההפרדה לבין דרכים/בינוי
- הנוף בראשית-חקלאי ייחודי, טראסות אבן ומרבצי סלע מרשימים
- השטח טומן בחובו שכבות של היסטוריה וארכיאולוגיה
- הטופוגרפיה משמעותית, ומאופיינת במורפולוגיה של גבעות וואדיות
- נוף סף מדבר, תצפיות רחבות ורחוקות לכיוון מזרח
- בשטח ישנם אזורים מופרים ע"י פסולת בנייה, רכבי שטח ועוד
- הפארק נגיש בתחבורה ציבורית, רכבת קלה, חנה וסע ושבילי אופניים
- מתוכננת תוספת משמעותית של תושבים למרחב - מעל 12,000
- יח"ד. הפארק ייתן מענה מיידי לצורך בשטחים פתוחים איכותיים

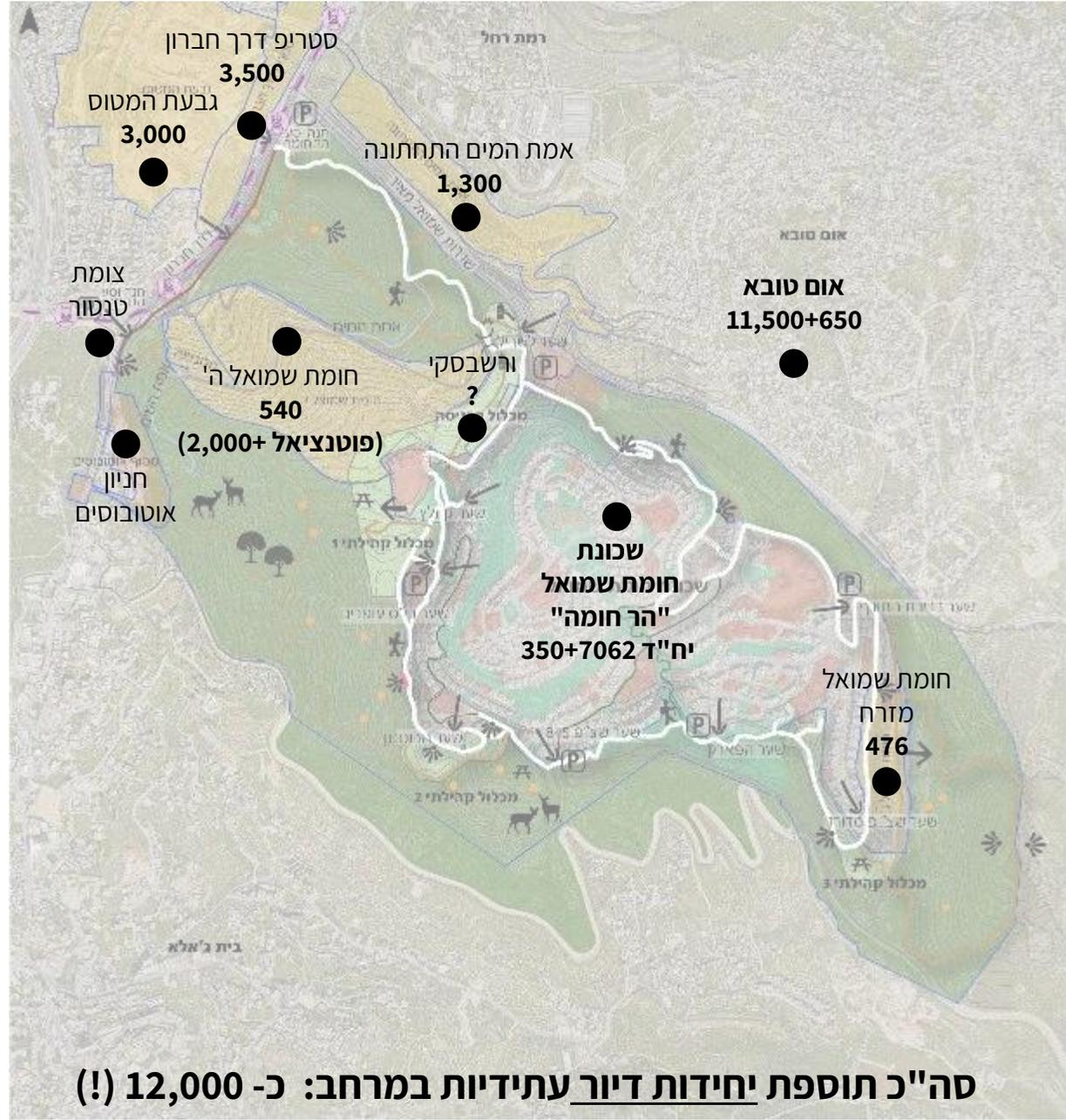

צילום: יערה ישראל

פארק נחל דרגה | נפחי בינוי עתידיים

שכונה	סטטוס	יח"ד קיימות	תוספת יח"ד עתידיות
חומת שמואל "הר חומה"	שכונה קיימת	כ- 24,000 תושבים יח"ד 7062	350
חומת שמואל מזרח 101-1196161	עתידיית-תב"ע	-	480
חומת שמואל ה' - הרחבה	לא מקודמת בשלב זה	-	2200
גולובנציץ' 101-0285411	-	-	540
אמת המים התחתונה 101-0808840	עתידיית-תב"ע	-	1300
סטריפ דרך חברון 101-0657593	בתכנון מפורט + ביצוע	-	3500
גבעת המטוס 14295/מק	בביצוע	-	3000
תוכנית ורשבסקי	אין נתונים	-	?
אום טובה - צור באהר "נופי רחל" 101-1159920	לא מקודמת בשלב זה	24,000 תושבים יח"ד 11,500	650 (רק לשכונה היהודית)
צומת טנטור 101-1026574	לא מקודמת בשלב זה	-	?
קטיסימה, גן לאומי 101-1049923	אתר ארכיאולוגי, לא לבינוי	0	0
חניון אוטובוסים 101-0805531	אישור תב"ע	0	0

סה"כ תוספת יחידות דיור עתידיות במרחב: כ- 12,000 (!)

פארק נחל דרגה | פרוגרמה וחזון

מצב קיים: גבעת הארבעה ומבט אל חומת שמואל

- **הקמת פארק טבע עירוני קהילתי** כחלק ממערך פארקי טבע ושטחים פתוחים בירושלים
- **הפארק ינוהל ויתוחזק ע"י גוף עירוני מקצועי, להלן "מינהלת הפארק"**
- **הפארק ישמש כמקום מפגש בין האדם, הטבע והסביבה**
- **בפארק ישולב אתר הטבע והמורשת הייחודי. העתיקות והממצאים האכיאלוגיים ייסקרו ויונגשו לקהל**
- **הפארק מבקש לשלב את המבקרים והמטיילים, עם המערכת האקולוגית המקומית (בעלי חיים, מסלע, צומח ומים)**
- **הפארק ייתן מענה מהיר וקרוב לצרכי התושבים הקיימים והעתידיים בשטחים פתוחים איכותיים**
- **הפעילויות המגוונות בפארק ולאורך השביל, יחזקו את הקשרים עם הקהילה, תוך שילוב הנאה, ספורט, טבע, טיול וחינוך**
- **הפארק ישרת את כל הבאים בשעריו ובשביליו באופן מכבד, שיווינוני, נגיש ובטוח.**

פארק נחל דרגה | מעורבות הקהילה

בקשות התושבים והקהילה, שיתוף ציבור

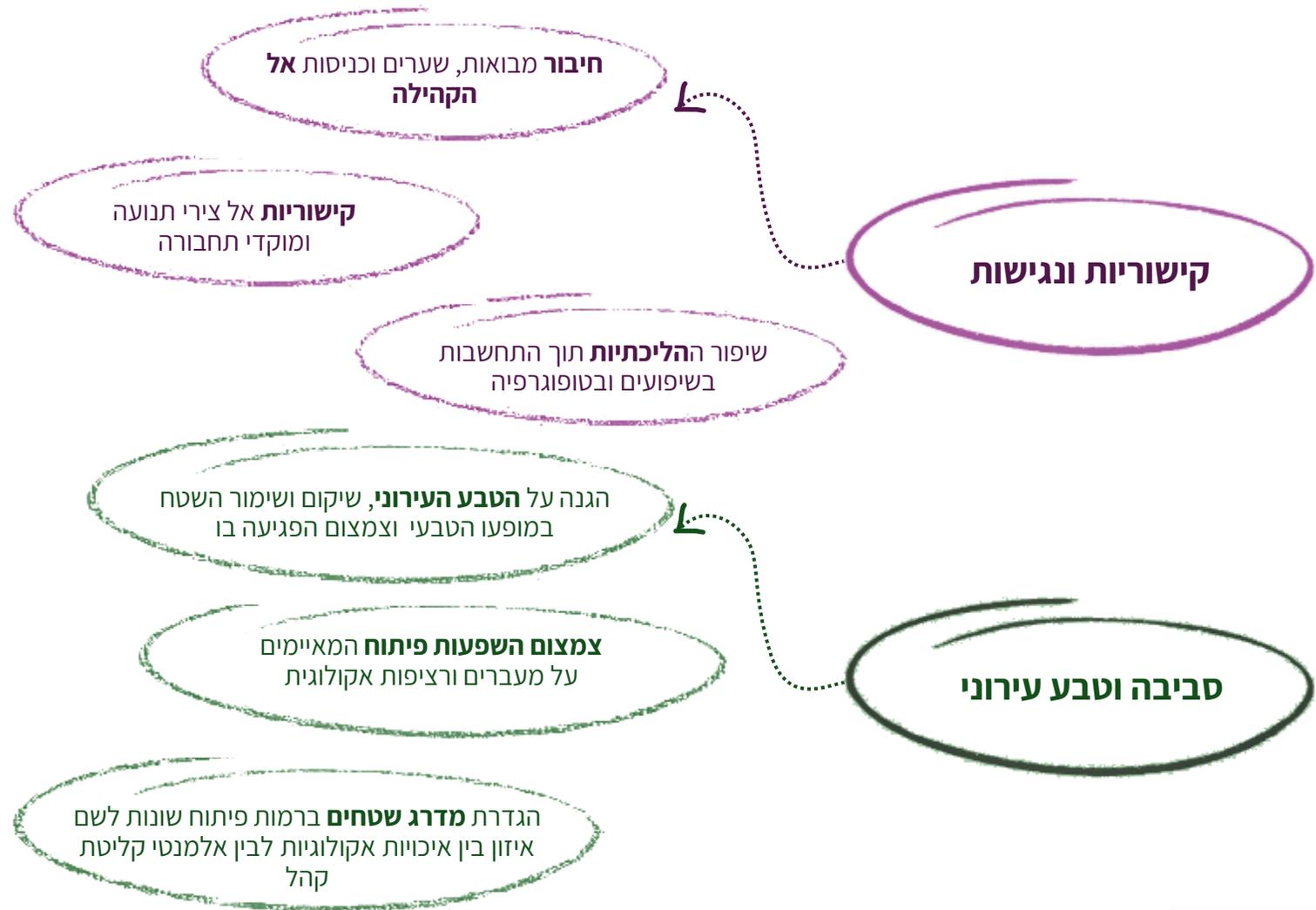
1. **תומכים בפיתוח המכלולים הקהילתיים** כולל חיבורי השקיה ונטיעות ברוח המקום, בחינת הרחבת גני משחקים וחיבורים רגליים לפארק
2. **שילוב לאורך השביל** של מתקני משחק טבעיים, מתקני ספורט, נגישות לאוכלוסיות שונות.
3. **הגברת תחושת הביטחון:** הצבת מצלמות, מניעת ונדליזם ותחזוקה שוטפת בשיתוף הקהילה
4. **פיתוח מוקדי שהייה ונוף:** שימור ושדרוג מצפה ישי בגבעת הארבעה והסדרת שבילים אליו
5. **שמירה על ערכי טבע ומורשת:** שימור אמת המים, הטרסות והעתיקות, הגנה על בריכת החורף והחי המקומי
6. **הסדרת שימושי פנאי בפארק:** סימון שבילים, בחינת תחנות השכרת אופניים וקורקינטים וצמצום פגיעה אקולוגית

מצב קיים: גן קהילתי בשכונה בפיתוח התושבים

מדרג אזורי התכנון מגדיר עקרונות והנחיות מפורטים לכל אזור
הן לשלב התכנון והן לשלב **ניהול מרחב הפארק**.

היבטי הניהול, התחזוקה והניטור הינם קריטיים להצלחת תפקוד
הפארק בהיבטים של **שמירה וטיפול התשתית הטבעית**,
ניהול עדר צבאים, היבטי ממשק קליטת הקהל ועוד.

מצב קיים: גבעת הארבעה

הצעה לחלוקת שטח הפארק לאזורים לפי מדרג רגישות אקולוגית

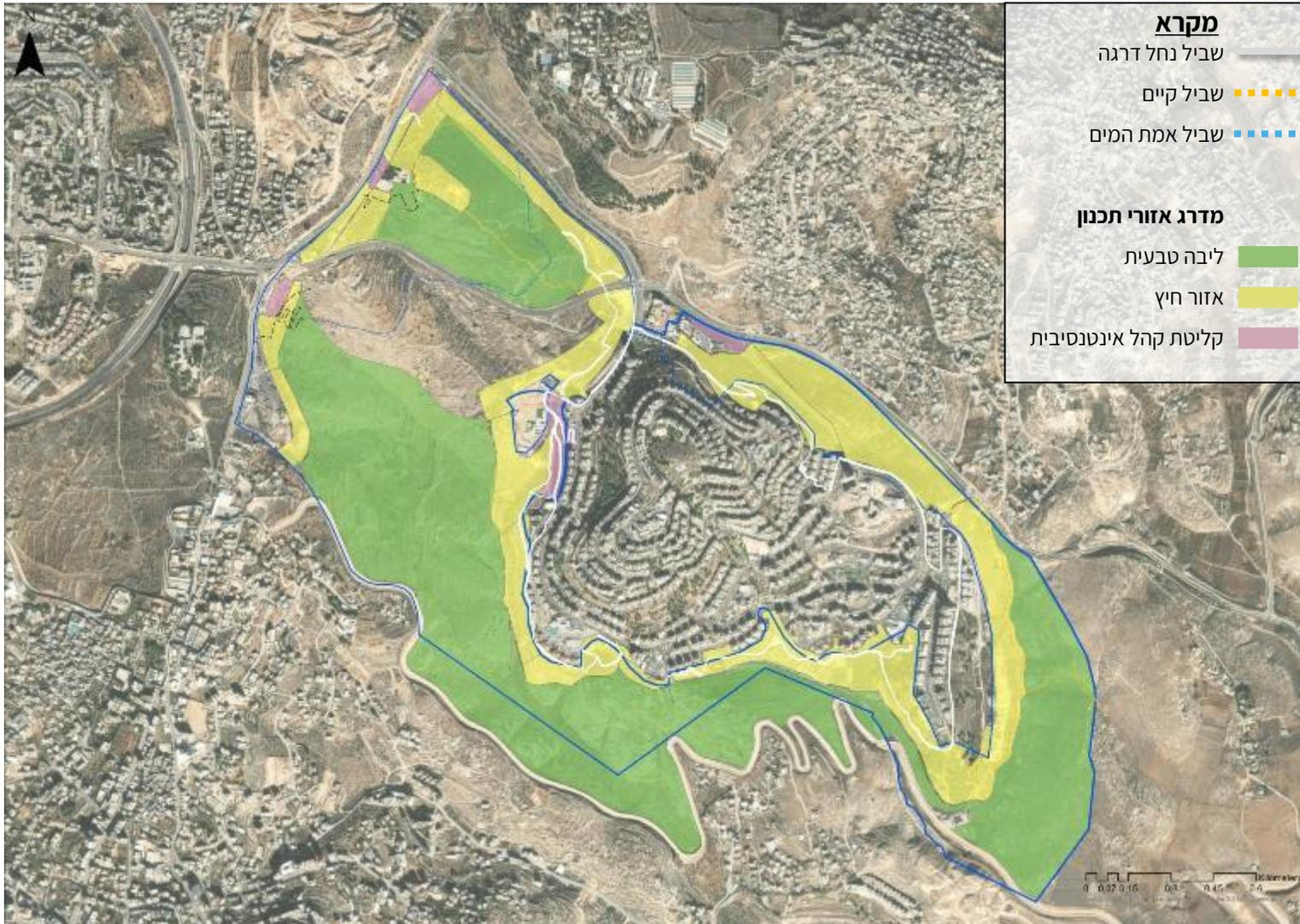
עקרונות תכנון ודגשים חשובים

- **שטח תכנית חומת שמואל ה'** הינו בעל איכויות אקולוגיות ונופיות גבוהות מאד. על כן מוצע כי עד **להקמת השכונה יש להתייחס לשטח זה כליבה טבעית** (בדגש על היבטי ניהול).

- לעת יישום תכנית חומת שמואל ה' יש לתכנן **רצועת חיץ בקו המגע הדרומי** לשם צמצום הפגיעה בשטח הפתוח, מיתון השפעות שוליים ויצירת תשתית קליטת קהל מבוקרת לשטח הפארק.

- החלק המזרחי של תכנית חומת שמואל ה' סומן **כאזור חיץ** כחלק מיצירת **תשתית ירוקה בלב מרחב מבונה**. זהו הציר הירוק היחיד המקשר בין מרחב גבעת הארבעה לשאר שטח הפארק. רצועה זו כוללת, בין השאר, גם את המעבר התחתון מתחת לכביש מעלה דרגה. לעת יישום תכנית חומת שמואל ה' יידרש לבחון כיצד ניתן לשמר את רצועת התשתית הירוקה (אזור החיץ) המוצעת.

- הדופן הדרומית בגבול הבינוי סומנה כאזור חיץ על אף שבפועל הוקם בשטחה פארק 850 ומגרש ספורט. בשל רגישות מרחב זה **כאזור מעבר אקולוגי קריטי** יש להתייחס לכל השימושים והתשתיות בו בקפידה תוך צמצום הפגיעה ברצועה שנותרה, זאת לשם המשך תפקודו האקולוגי של המעבר.

אזור מוטה קהל

ניתן לבצע עבודות פיתוח עבור תשתיות קליטת קהל כגון שבילים, מתקני משחק, אזורי לימוד וחקר ועוד כל זאת בהתאם לתכנון מוקפד והתחשבות בערכי הטבע הקיימים במרחב זה

משמש לפעילות ציבורית, מתקני משחק, שתילת מינים מקומיים בשיתוף הקהילה, תצפיות ועוד
 התכנון יעשה בזיקה לערכי המקום לרבות הצבת שילוט הסבר מומלץ להגביל פעילות אנושית לילית

הגבלת תאורת לילה למינימום ההכרחי. צמצום זליגת אור משטח התכנית וכן מכבישים ותאורה היקפית לעבר השטח הטבעי

תותר הצבת תשתיות איסוף אשפה חסינות נבירה בקרבת מוקדי קליטת קהל

אזור חיץ

הצבת תשתיות קליטת קהל אקסטנסיביות תוך מינימום פגיעה בתשתית הטבעית, שיקום אקולוגי ותכנון קפדני למיתון השפעות על השטח המיועד לשימור

אזור מפגש **מבוקר** בין הקהל לטבע משמש לפעילות אקסטנסיבית לרבות שבילי הולכי רגל, תצפיות מסתור, פעילות חקר וכדומה מומלץ למקם תשתיות אלו בקו המגע בין אזור החיץ למוטה קהל (בעדיפות אם ניתן, באזור מוטה קהל)
 מומלץ להגביל פעילות אנושית לילית

אין להאיר אזורים אלה

אין להציב תשתית לאיסוף אשפה

אזור לשימור

שמירה על השטח במופעו הטבעי **לא יבוצעו עבודות פיתוח** מלבד שיקום והעצמת המערכת הטבעית, ביעור מינים פולשים
 כל העבודות יבוצעו בהנחיית וליווי אקולוג

ללא תשתיות קליטת קהל
 *ככל שידרשו, ניתן לבחון בקפידה ולאחר אזורים המאפשרים סימון שבילים למטיבי לכת

אין להאיר אזורים אלה

אין להציב תשתית לאיסוף אשפה

עבודות שיקום ופיתוח

תשתיות קליטת קהל והנגשה

תאורה

תשתיות איסוף אשפה

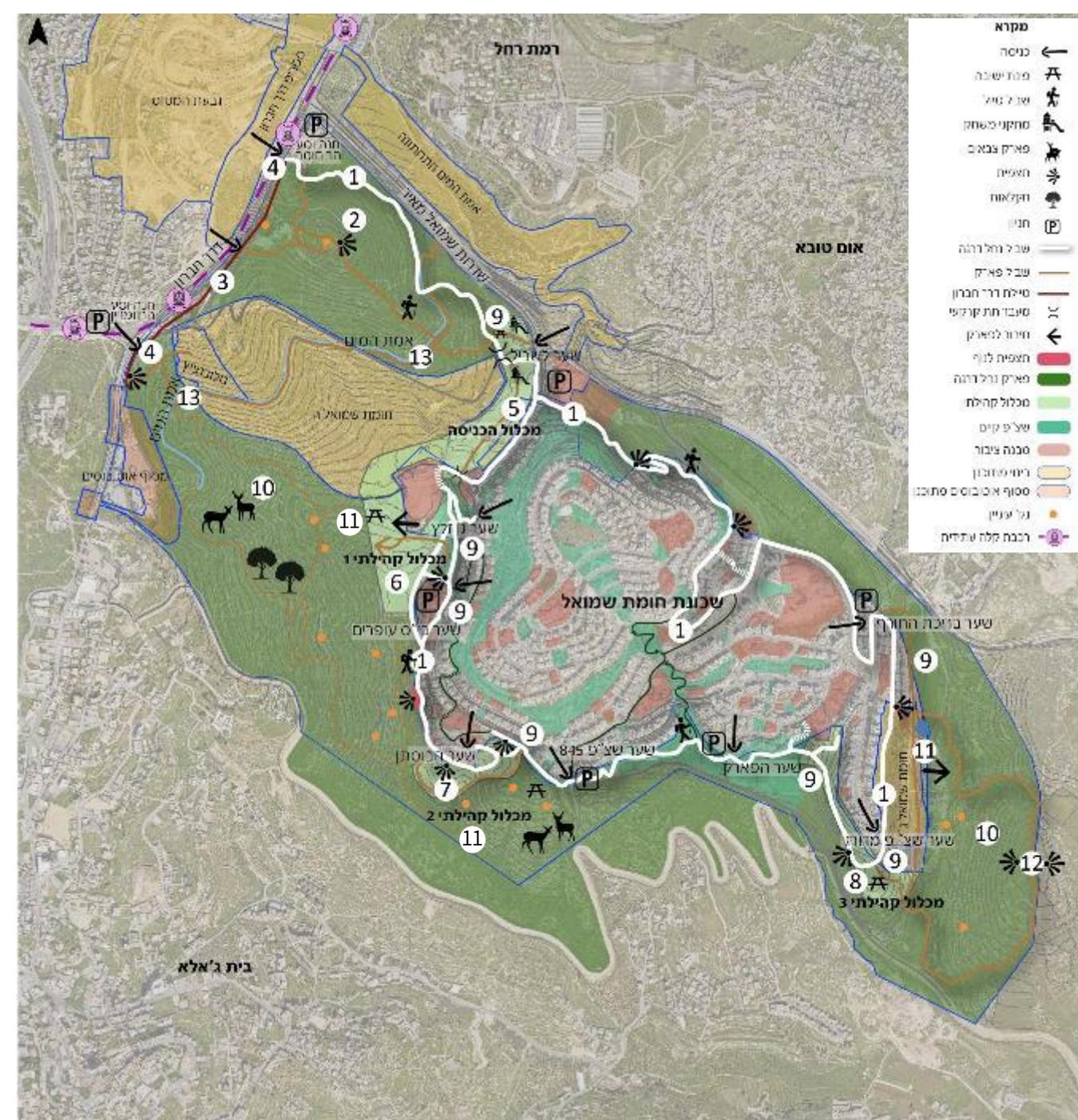

פארק נחל דרגה | סלי פרויקטים

פארק נחל דרגה | סלי פרויקטים | פירוט ושלביות

מס' פרויקט	שם הפרויקט/משימה	שלביות
1	שביל נחל דרגה	א
5	מכלול הכניסה לפארק: פארק פנאי ונופש קולט קהל, בדרגות פיתוח שונות במורד גבעת הארבעה לכיוון הכניסה לשכונה, תשתית ירוקה למעבר בע"ח. המכלול יחבר את הקהילה אל הפארק.	א
6	מכלול קהילתי 1: הגן הקהילתי	א
7	מכלול קהילתי 2: מרכז תנועות הנוער וגן הבוסתן	א
8	מכלול קהילתי 3: חורשת אחר הצהריים	א
9	שכונת חומת שמואל - מבואות, שערים וכניסות. חיבורים וקישוריות השכונות לשביל ולפארק	ב
2	גבעת הארבעה: הסדרת כניסת קהל בגבעת ומורדות הארבעה, מצפור נופי, נקודות עניין (פריחה, היסטוריה, ארכיאולוגיה וכו')	ב
3	טיילת ומצפורי נוף "פארק נחל דרגה" על דרך חברון במקביל לציר הרק"ל	ב
4	חיבורים חוץ שכונתיים - חיבורים על דרך חברון, צומת גילה והשכונות המערביות אל הפארק (באמצעות תחנות רק"ל ומבנה חנה וסע)	ב
10	פארק הטבע והמורשת נחל דרגה: מכלול נוף תרבות, טראסות עתיקות, זיתים וארכיאולוגיה	ג
11	בריכת החורף וטיפול בואדיות ובנחלים	ג
12	תצפית סף מדבר ושבילי מיטיבי לכת	ג
13	פיתוח נופי של טיילת אמת המים התחתונה	ג

פארק נחל דרגה | עקרונות התכנון הנופי

1. שפת המקום והקהילה

- יצירת שפה ייחודית ואחידה למטרת יצירת זהות קהילתית מקומית
- הגברת תחושת הבטחון האישי והקהילתי
- עידוד קיום פעילויות קהילתיות, הוספת תכנים ופעילויות מושכות ילדים ונוער

2. קישוריות וחיבורים

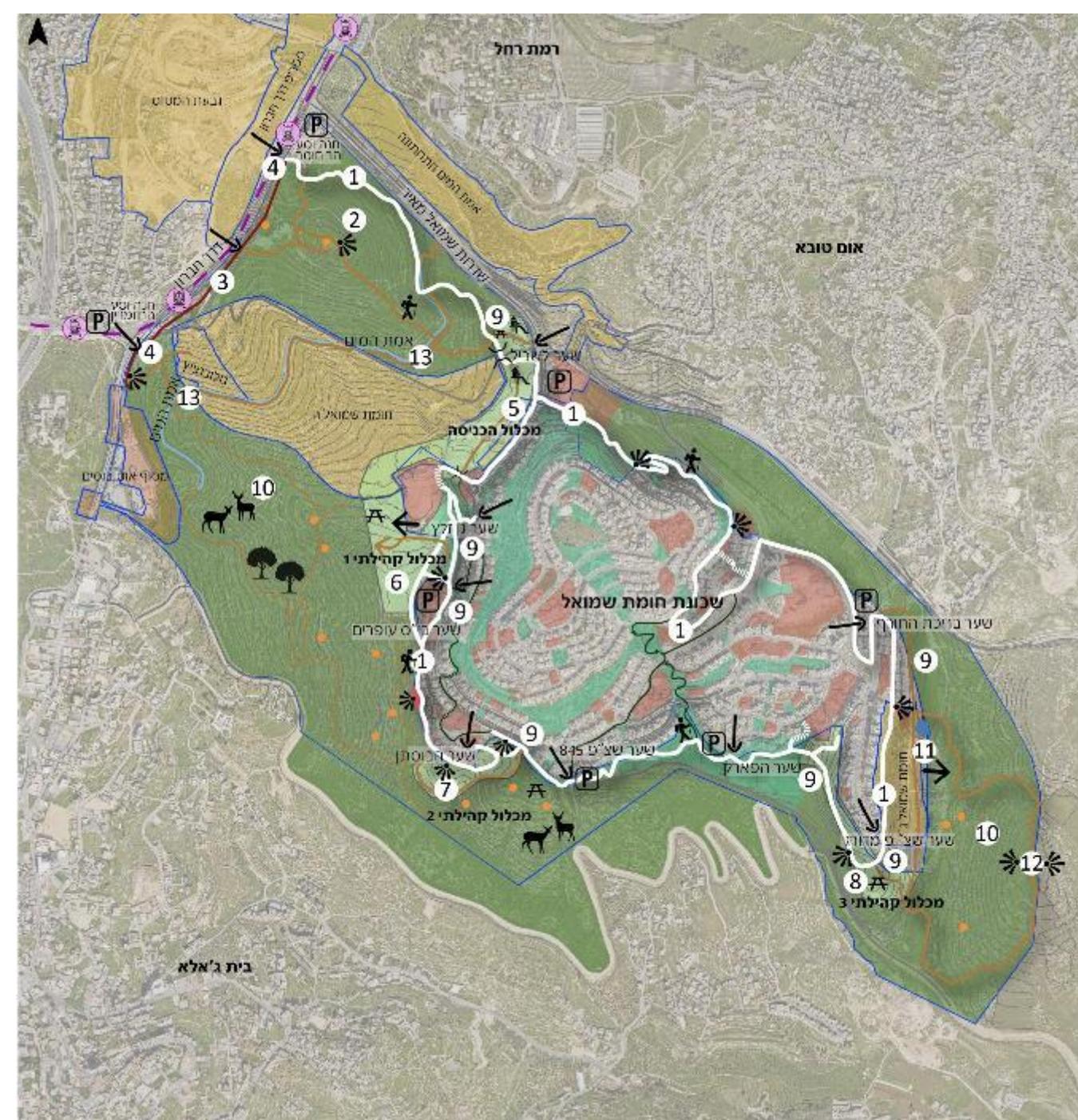
- חיבור מבואות, שערים וכניסות הפארק – אל הקהילה
- חיבורים רגליים אל השכונות המקומיות
- קישוריות אל צירי תנועה ומוקדי תחבורה מקומיים ועירוניים
- חיבורים אל תחבורה ציבורית, רק"ל, שבילי אופניים

3. היררכית שימושים ומשתמשים

- היררכית שבילים לעידוד הליכתיות (תוך התחשבות בטופוגרפיה ובשיפועים)
- מגוון פעילויות הליכה וספורט, גנים/שצפ"ים ואזורי משחק
- רחבות התכנסות, טיילת ומצפורים אל הנוף

4. סביבה וטבע עירוני

- איפיון מדרג של שטחים פתוחים ברמות שימור / פיתוח שונות
- איזון בין פיתוח, אקולוגיה וצרכי קליטת קהל
- עיבוי משמעותי של נטיעות והצללה לאורך שבילים, מכלולים וברחבי הפארק

פארק נחל דרגה | רקע | המכלולים הקהילתיים

מכלול קהילתי הינו מרחב המאגד לתוכו מס' פונקציות קהילתיות קיימות ומוצעות, שטח פתוח במדרג פיתוח משתנה בהתאם למיקומו.

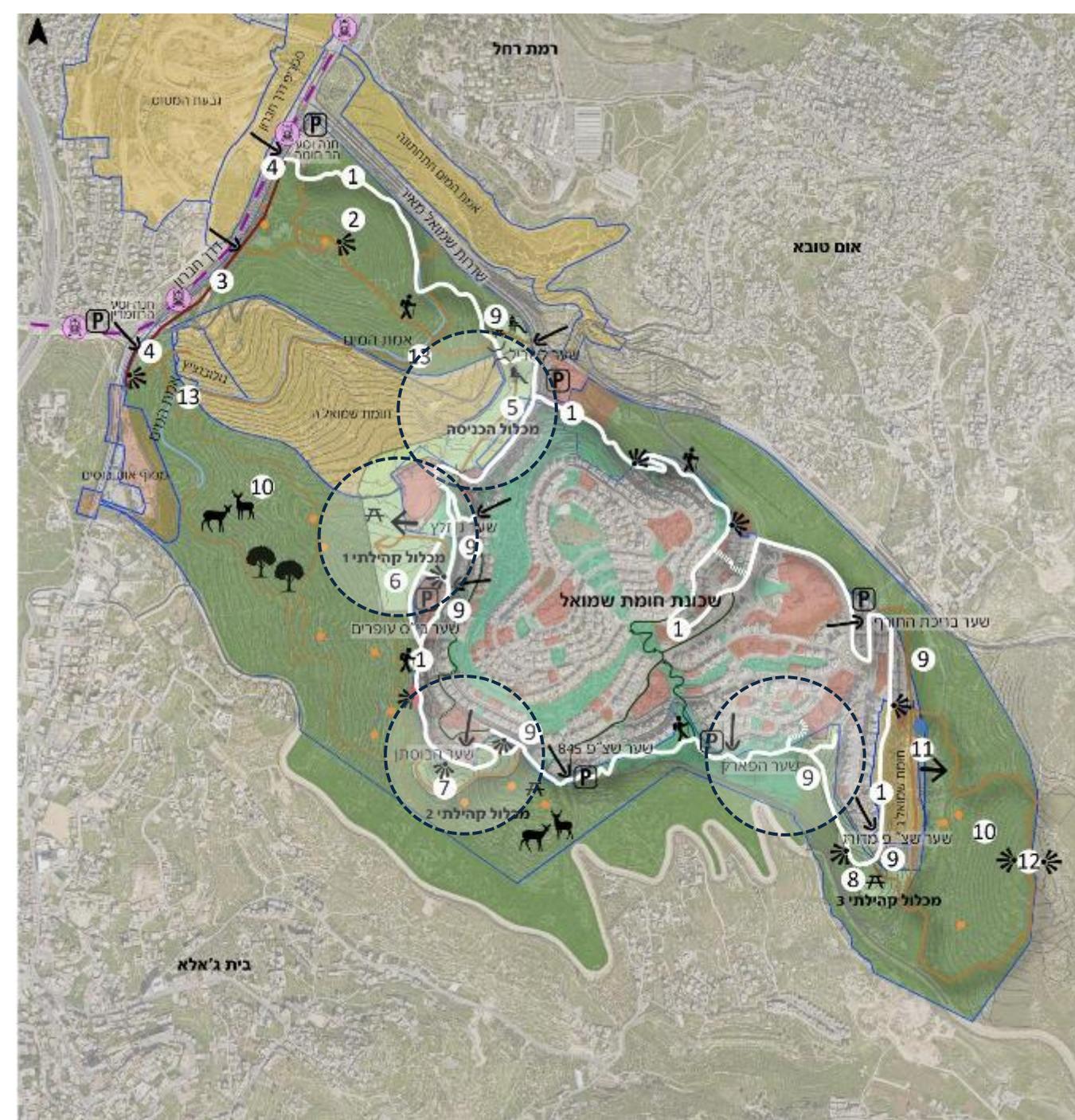
בתוכנית מוצעים מכלולים קהילתיים הממוקמים במעטפת השכונה ודרכם

עובר 'שביל נחל דרגה' המתוכנן.

תהליך תכנון המכלולים הקהילתיים:

- איפיון פרוגרמת השימושים והמשתמשים במכלול
- איתור חיבורים מהמכלול אל הפארק
- בחינת מיקום לפעילות קהילתית, כדוגמת התכנסות, גינות קהילתיות וכד'
- איפיון ומיקום כניסות ושערים, בדיקת אזורים לחניות עבור המבקרים
- טיפול נופי בשטחי NIMBY, דפנות בנויות, קירות תומכים וכד'
- רגישות אקולוגית: הגדרת אזורים בפארק ללא כניסת קהל, הגבלת פעילות

ותאורה

פארק נחל דרגה | רקע | המכלולים הקהילתיים

מכלול הכניסה - המחבר את גבעת הארבעה ל'פארק נחל דרגה' ולשכונה, ממוקם בצומת דרכים ראשי.

דרכו יעברו הולכי רגל, מטיילים, בע"ח ומים.

בחלקו העליון יפותח שצ"פ אינטנסיבי כמוקד כניסה משמעותי לשכונה הקיימת והמתוכננת.

מכלול 1 - מחבר בין השכונה לנוף החקלאי ההיסטורי, במקטע הרחב בפארק.

המכלול מכיל את גן זלץ הקיים, גינה קהילתית קיימת ומוצעים ממנו חיבורים אל הנוף הקדום הבראשיתי. מתחבר למוסדות החינוך הסובבים אותו.

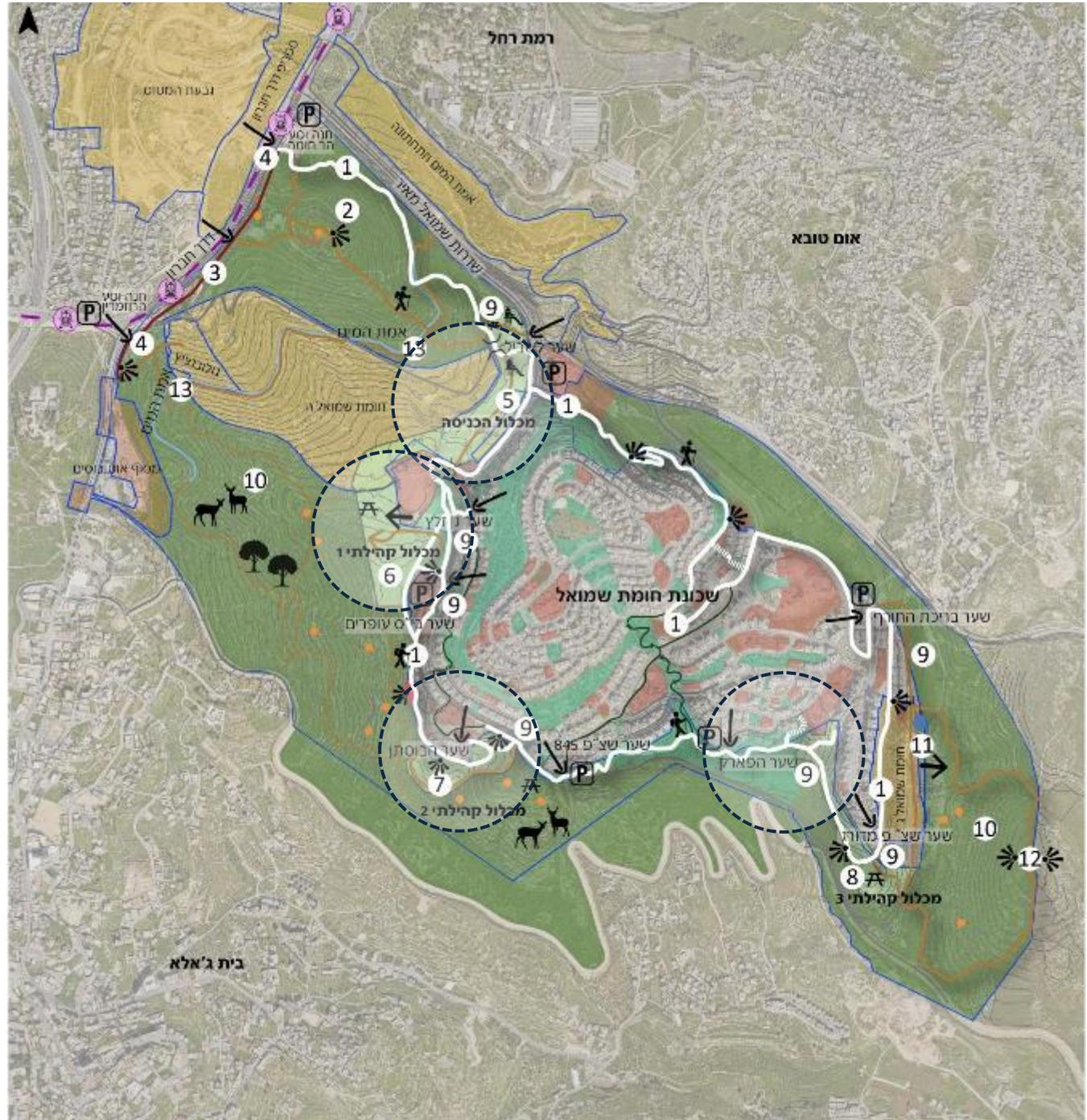
מכלול 2 - מחבר בין השכונה לנוף החקלאי ההיסטורי.

בקנ"מ קטן יחסית לשאר המכלולים, מהווה הרחבה לשצ"פ הקיים וחיבורים למוקדי עניין קהילתיים כדוגמת תנועות הנוער.

מכלול 3 - חורשת אחר הצהריים מחבר את השכונה לחורשה הקיימת ולפארק השכונתי הקיים.

ממנו נק' חיבור לשבילי טיול ותצפית סף מדבר.

מדגיש ומחזק מוקד קהילתי קיים (חורשת אחה"צ).

מאפייני התכנון הנופי של השביל והפארק

- **שבילים אקסטנסיביים** בגמר חצץ מהודק ושולי אבן פראית וסלעים
- **טראסות, מדרגות וקירות תומכים** בגמר בניה מסורתית
- **שבילים ורחבות אינטסיביות** בגמר אבן פוליגונית או שבילי בטון
- **מצפורים אל הנוף** הקרוב הרחוק ויצירת אלמנטי הצללה משמעותיים
- **נטיעות:** הוספת נטיעות עצים מקומיים ושיקום נופי ברוח המקום
- **שילוט וריהוט רחוב** ייחודיים להדגשת הגאווה המקומית והקהילתית

הדמיה: מצפור נוף והצללה

הדמיה: שביל וגיבון אינטנסיבי

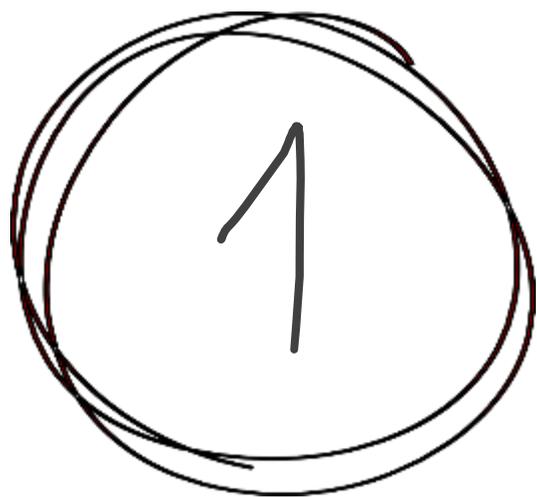
הדמיה: שילוט שביל והמקטעים השונים

הדמיה: שביל טיול אקסטנסיבי, נטיעות ושילוט

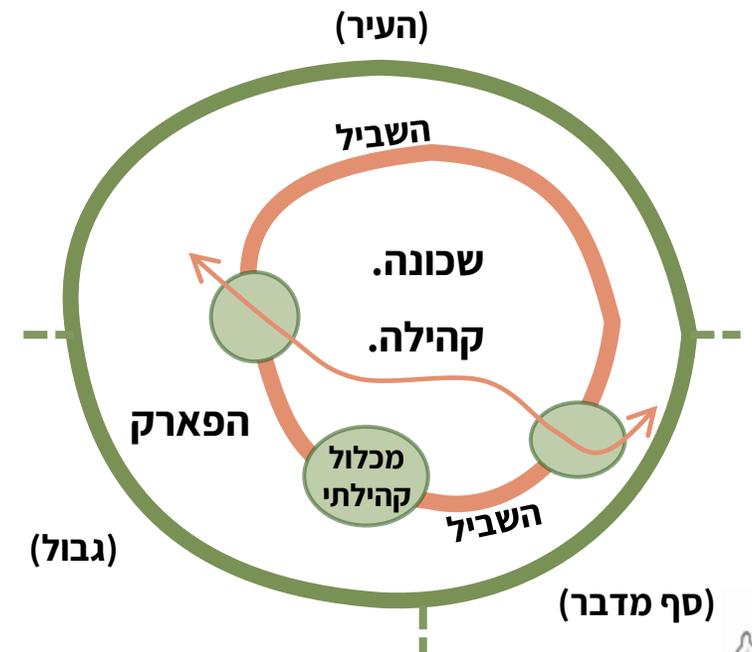
הדמיה: בניית מדרגות וטראסות אבן, נטיעות מקומיות

שביל נחל דרגה

השכונה והקהילה במרכז.

- השביל עוטף את השכונה ומייצר 'לופ' הליכתי, נגיש, בטוח והמשכי
- הפעילויות, המכלולים הקהילתיים לאורך השביל, השערים והתצפיות - מחברים את הקהילה אל השביל והפארק
- הפארק מקיף את השכונה ומהווה חוצץ ירוק ובטוח בינה בין המרחב הבנוי הסובב וגדר ההפרדה

מצב קיים: גן זלץ

שביל נחל דרגה | עקרונות תכנון

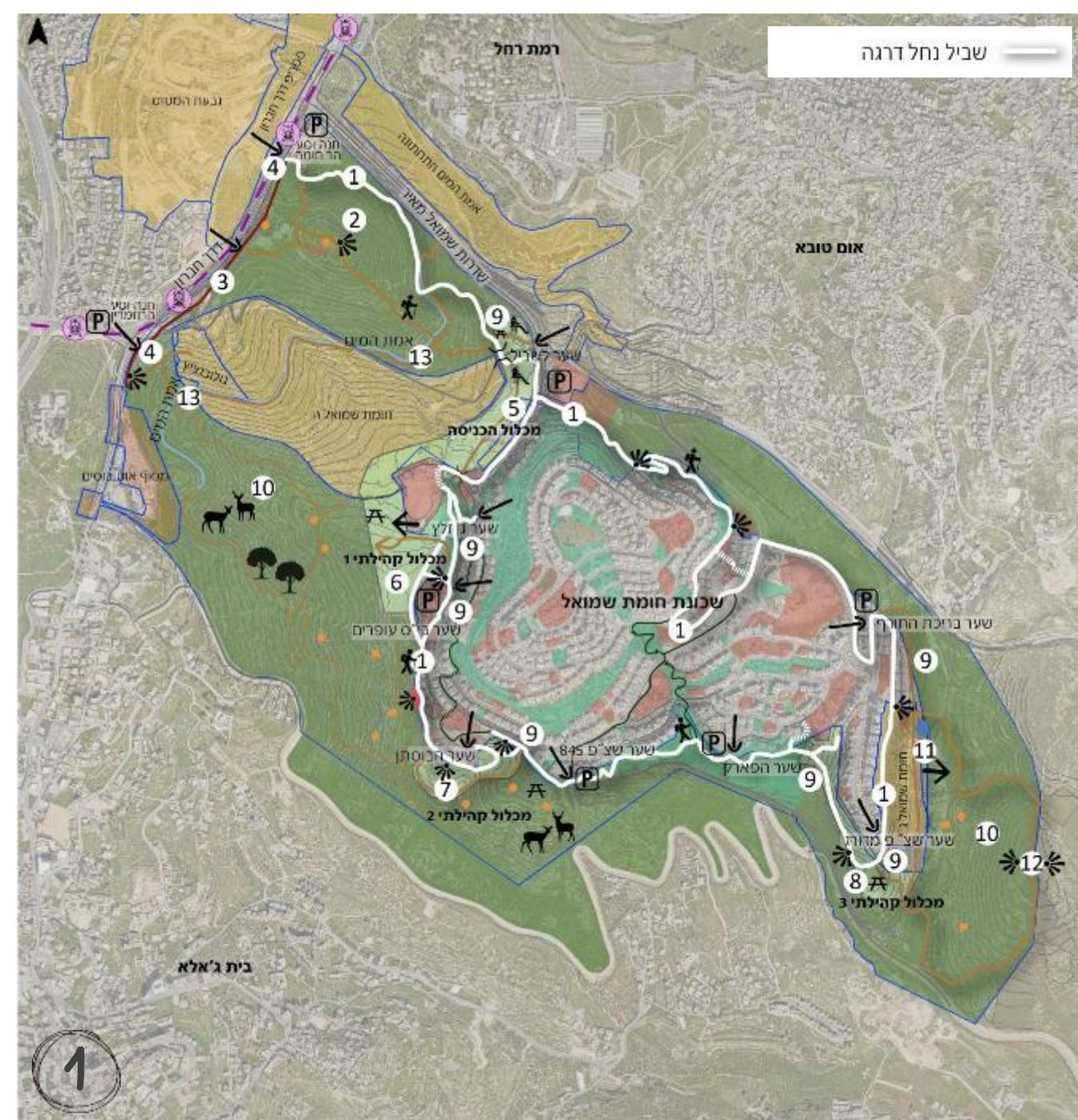
השביל משלב פעילות תיירותית מטרופולינית בפעילות קהילתית מקומית ומתוכנן לתרום להגברת המודעות לשמירה על השטחים הפתוחים המקיפים אותו. לפרויקט חשיבות נופית גבוהה ולאורך השביל מס' נקודות קולטות קהל כגון: תצפיות, מסלולי טיול, חקלאות עתיקה ועוד.

- שביל הליכה באורך 9 ק"מ בדרגות פיתוח שונות ובמקטעים שונים ומגוונים
- מחבר את דרך חברון וגבעת הארבעה
- השביל עוטף את שכונת חומת שמואל
- עובר לאורך שולי פארק הטבע והמורשת נחל דרגה
- השביל מחבר בין מוקדים ופעילויות קהילתיות

הדמיה: מילר בלום

הדמיה: שילוט שביל והמקטעים השונים

שביל נחל דרגה | חוויות ומשתמשים

תכנון השביל במקטעים המאופיינים ע"י סוג המשתמשים, אורך המסלול, רמת הקושי ואופי השימוש. אל המוקדים הקהילתיים המלווים את השביל יחברו שבילים פנים שכונתיים.

מקרא

- כניסה
- פגוע יטבו
- שביל טיול
- מחוקי משחק
- פארק צבאים
- תצפית
- תקליטת
- חניון
- שביל נחל דרגה
- שביל פארק
- סילת דרך הכתן
- מעבר תת קרקעי
- חיכוך לצינור
- תצפית לוגי
- סמל נחל דרגה
- מכלול קהילתי
- אז' קום
- סמלה לצנור
- בניין סמל
- סמל אמנוניות מתוכנן
- נקד עיזים
- רכבת קלה עתידית

טיול בגבעת הארבעה

שביל מיטבי לכת
גבעת הארבעה
אורך - 2200 מ'
הפרש גבהים - 88 מ'
אופי השימוש - מיטבי לכת

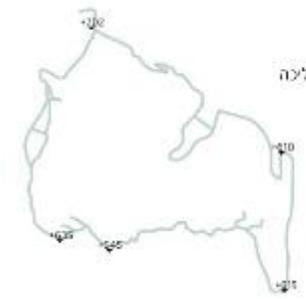
שביל מיטבי לכת תצפית סף מדבר

שביל מיטבי לכת
תצפית סף מדבר
אורך לופ - 2800 מ'
הפרש גבהים - 80 מ'
אופי השימוש - מיטבי לכת

שביל עוטף שכונה

שביל הליכה ראשי
אורך לופ - 8140 מ'
הפרש גבהים - 90 מ'
אופי השימוש - ריצה, הליכה

אמת המים

שביל אמת המים
אורך - 2000 מ'
הפרש גבהים - 5 מ'
אופי השימוש - מיטבי לכת

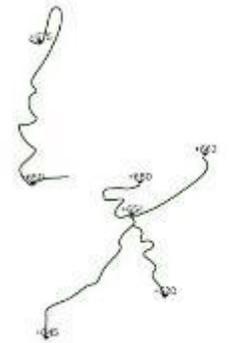
שביל הפארק

שביל הפארק
אורך - 1000 מ'
הפרש גבהים - 170 מ'
אופי השימוש - טניס ואוניברסיטה
מטניולות שכונתי

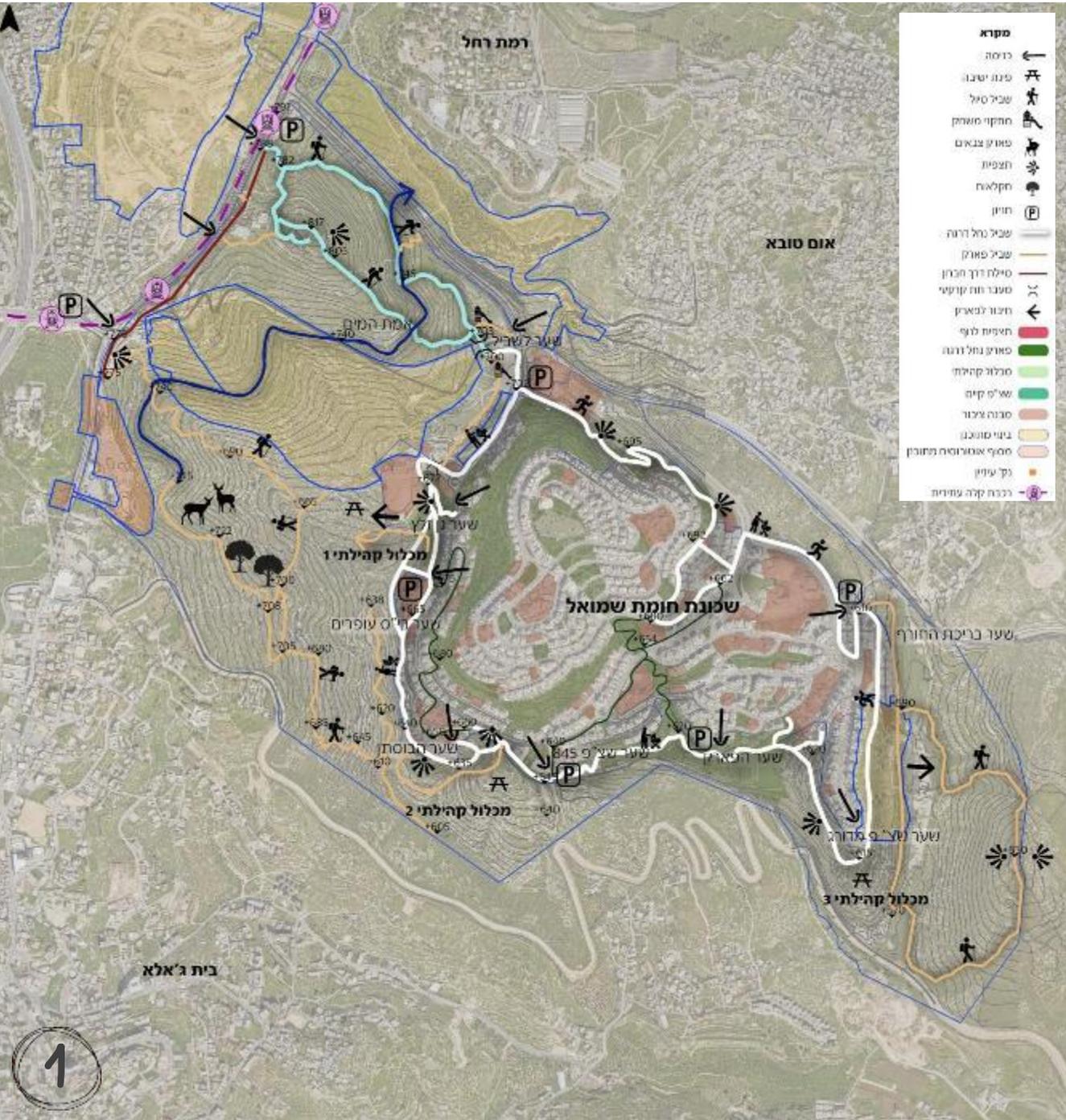
שביל פנים שכונתי

שביל פנים שכונתי
אורך לופ - 1000 מ'
הפרש גבהים - 25 מ'
אופי השימוש - שכונתי

שביל פנים שכונתי

שביל פנים שכונתי
אורך לופ - 2000 מ'
הפרש גבהים - 80 מ'
אופי השימוש - שכונתי

שביל נחל דרגה I מקטעי השביל

חלוקת מקטעי השביל לתאי שטח במטרה לאפיין את חומריות השביל, רמת הפיתוח, שימוש בתשתיות קיימות ועוד

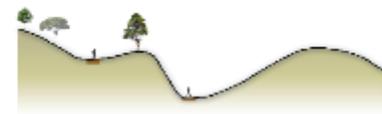
גבעת הארבעה

שביל שצ"פ קיים

צמוד דופן שכונה

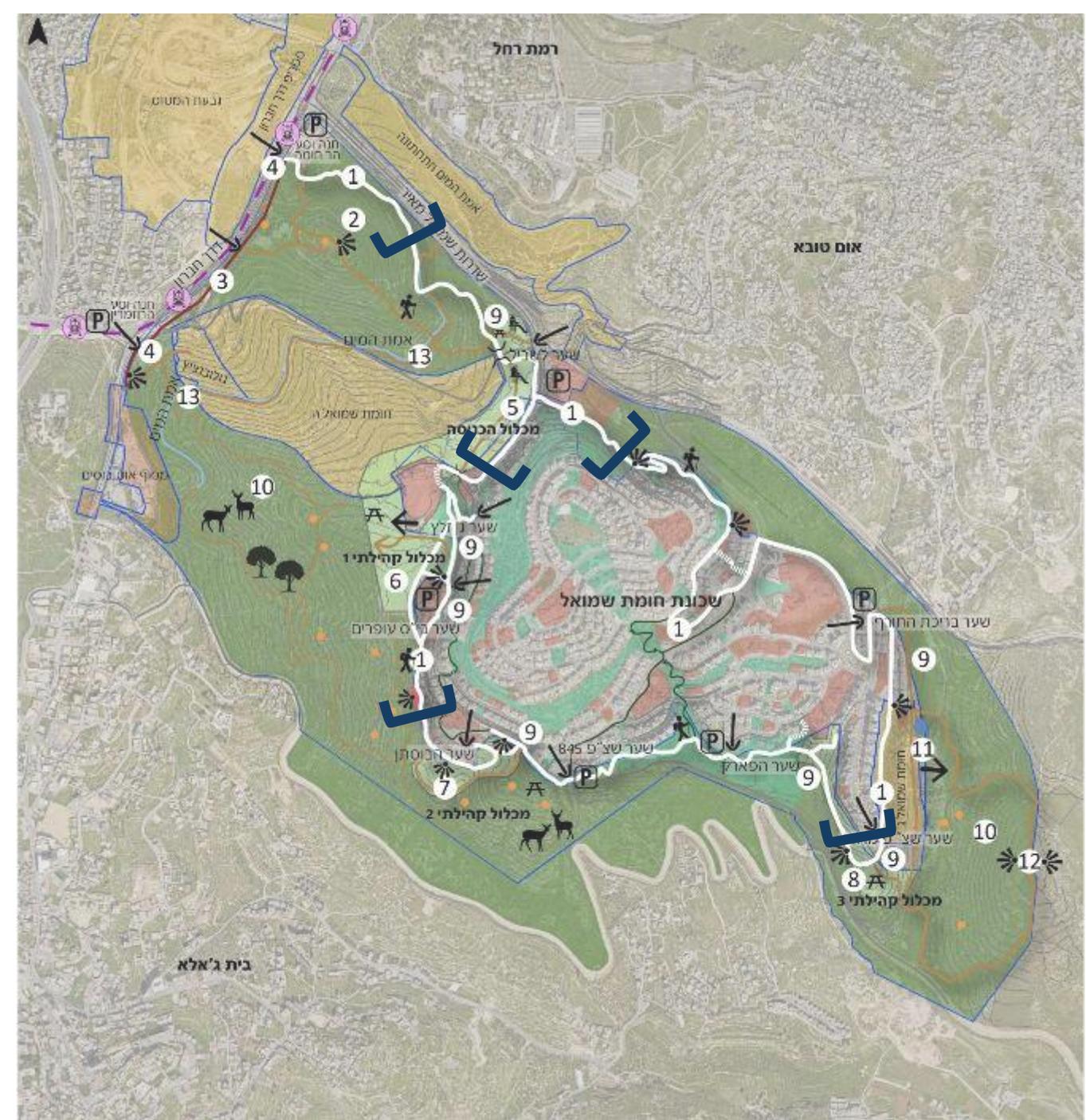
הליכה בתוך הנוף

חורשה

ברחובות השכונה

מצב קיים

שביל נחל דרגה

הגנה על הטבע העירוני, שיקום ושימור השטח במופעו הטבעי וצמצום הפגיעה בו

מצב מוצע. שביל טיול בטבע העירוני בגבעת הארבעה

מצב קיים

שביל נחל דרגה

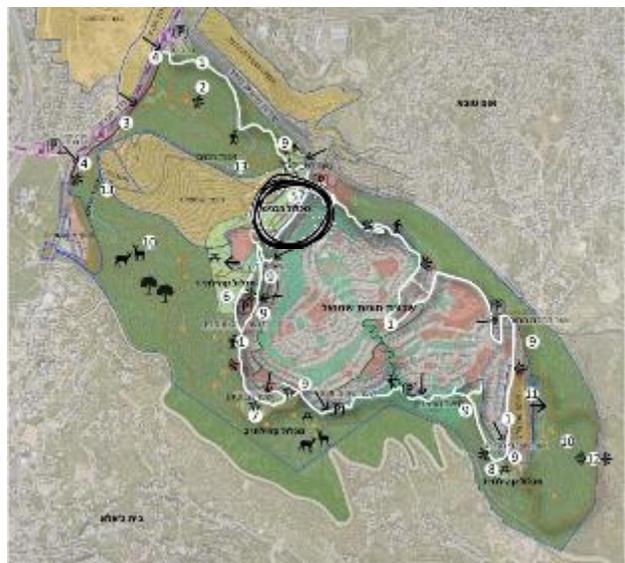
הגנה על הטבע העירוני, שיקום ושימור השטח במופעו הטבעי וצמצום הפגיעה בו

מצב מוצע . שביל טיול בטבע העירוני בגבעת הארבעה

הדמיה: מילר בלום

מצב מוצע . שביל נחל דרגה במכלול 5 שצ"פ הכניסה

שביל נחל דרגה

1

שביל נחל דרגה | תצפית נוף

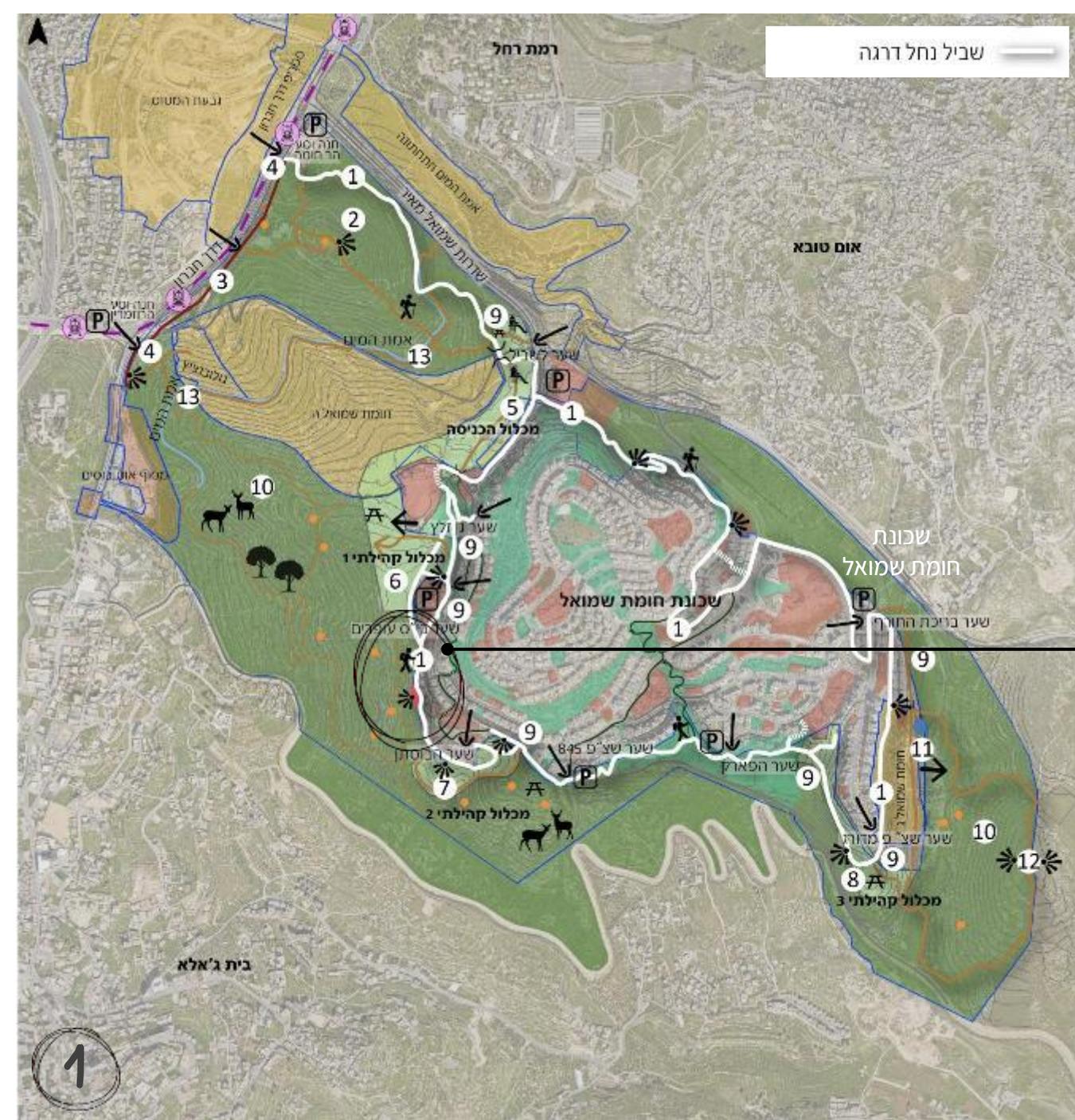
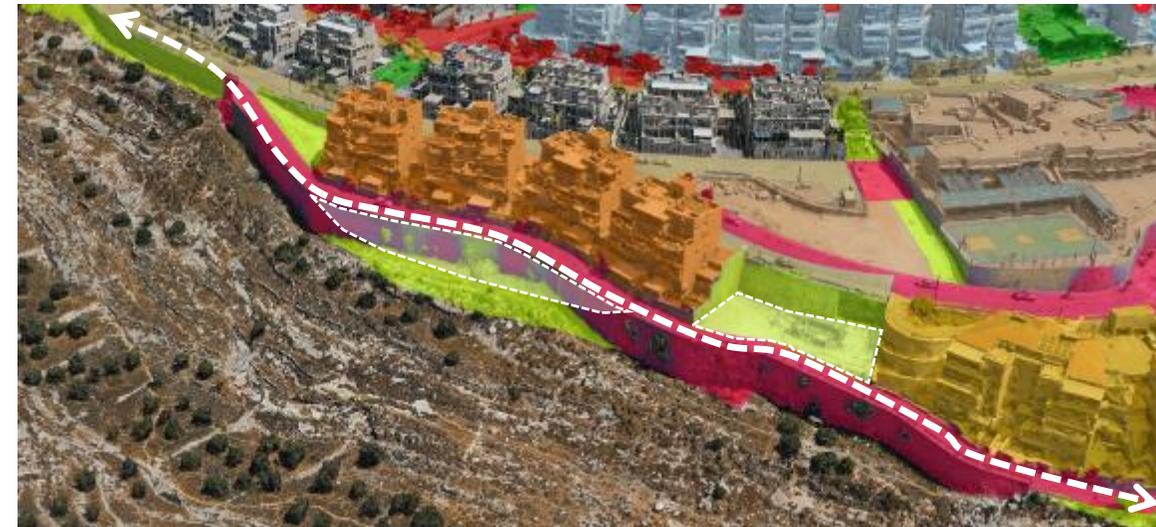
בבחינה של השטח מבחינה סטטוטורית נמצא כי המקטע המדובר יושב בחלקו על תוכנית תב"עית 12825 במגרשים הבאים ע"פ היעודי קרקע הבאים:

שצ"פ: 846,918,920 טיילת: 730

ברוב חלקי השביל הקונזולי, כפי שניתן לראות בתשריט, אין ייעוד סטטוטורי. *הוצג לאמי ארבל

מרפסת נוף

שביל נחל דרגה

רמת רחל

אום טובא

שכונת חומת שמואל

שכונת חומת שמואל

מכלול קהילתי 1

מכלול קהילתי 2

מכלול קהילתי 3

בית ג'אלא

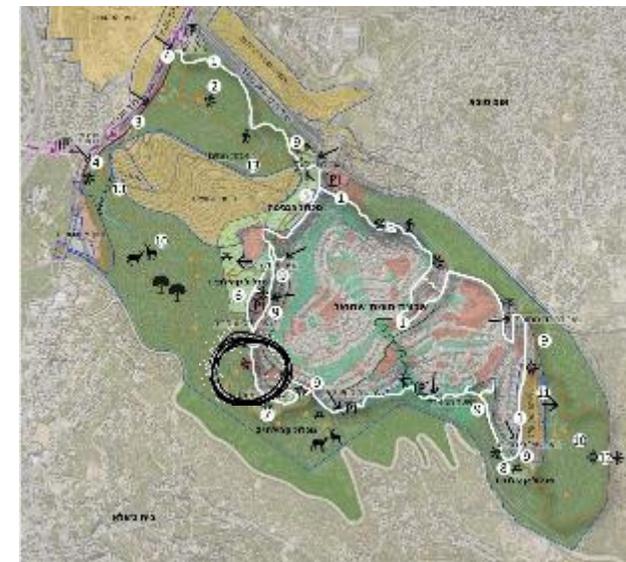

מצב קיים

הצעת מגוון מוקדי עניין, עידוד קישוריות
והליכתיות במרחב

הדמיה: מילר בלום

שביל נחל דרגה

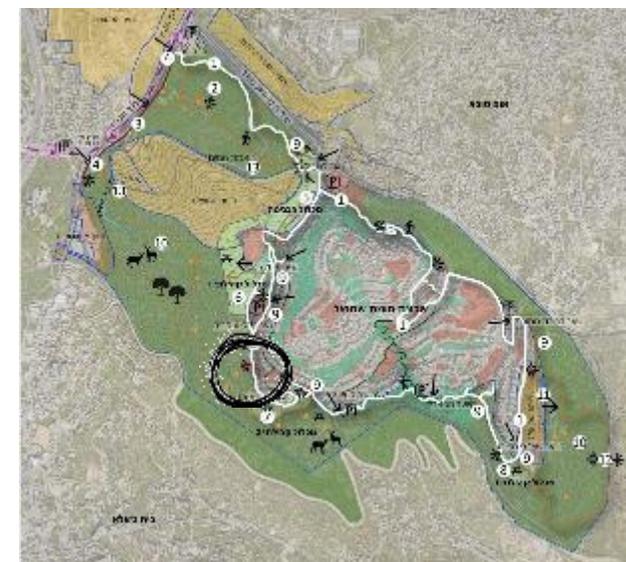

מצב מוצע . מרפסת אל נוף הטראסות

מצב קיים

שביל נחל דרנה

הדמיה: מילר בלום

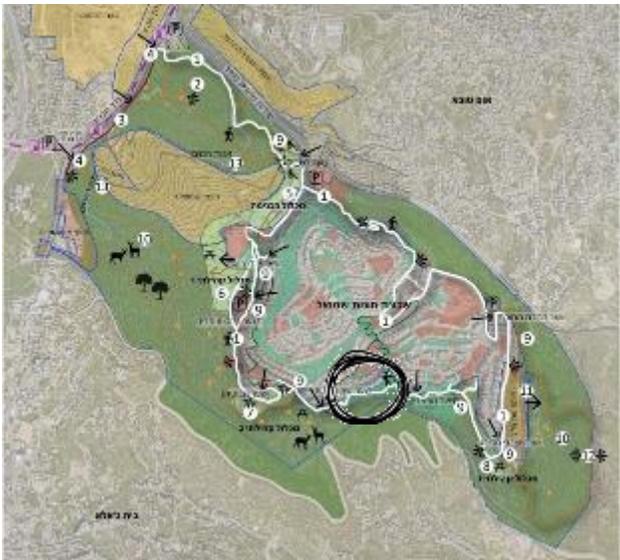
מצב מוצע . מרפסת אל נוף הטראסות

פארק נחל דרנה

מצב קיים

שביל נחל דרגה 1

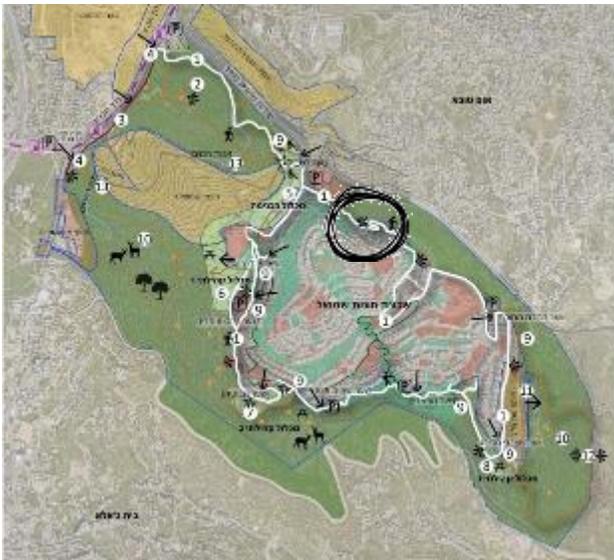

יצירת שפה ייחודית ואחידה למטרת יצירת זהות קהילתית מקומית

מצב מוצע . שביל טיול צמוד שצ"פ ומתקני ספורט

מצב קיים

שביל נחל דרגה

הדמיה: מילר בלום

מצב מוצע . שביל טיול עוטף שכונה, בצמוד לשביל אופניים ובחיבור לשצ"פים קיימים

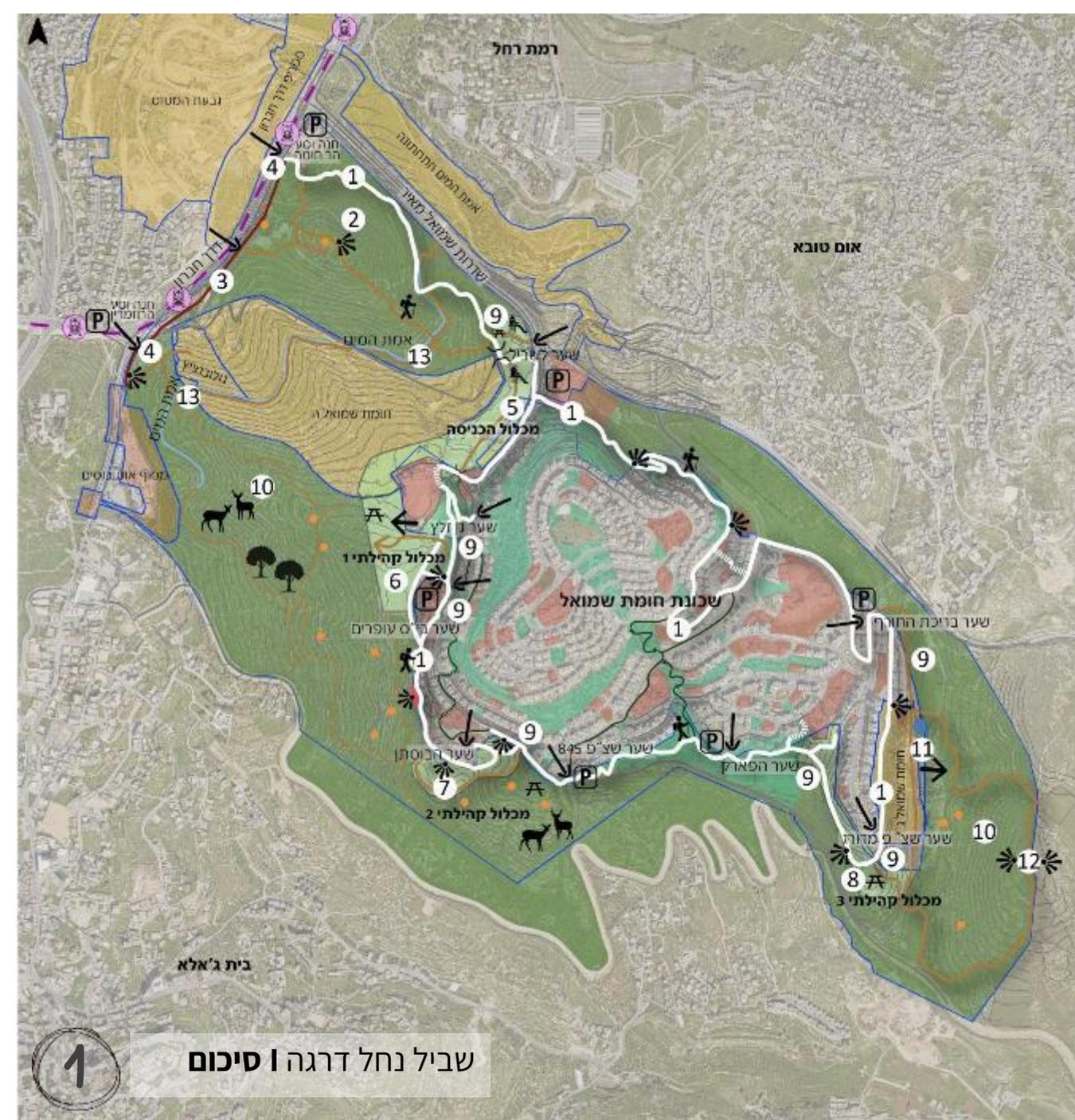
שביל נחל דרגה | אתגרים, בעיות וחסמים

- שביל טיול ארוך, פוטנציאל למקטעים קצרים "לופים"
- טופוגרפיה תלולה, הפרשי מפלים ושיפועים משמעותיים
- יצירת חיבורים אל כבישים וצמתים ראשיים
- יצירת שביל בטוח, בטיחותי ונגיש
- חלק מהבעלויות אינן ידועות. האם הפיתוח יבוצע מתוקף "צוגינון"?
- יידרשו התאמות בשטח בסביבת השביל, למטרת חיבורים טופוגרפיים ופונקציונליים
- השביל מיועד להולכי רגל בלבד. לא לרכיבת אופניים

המלצת הצוות : סל בעדיפות גבוהה

קטגוריה	פירוט
שטח	אורך השביל כ- 9 ק"מ
רוח המקום	שביל טיול העובר בנופים מגוונים ובמקטעים שונים במעטפת גבעת הארבעה ושכונת חומת שמואל
מצב קיים	תוואי משתנה, חלוקה למקטעים שונים
משתמשים	הקהילה, מטיילים תושבי השכונה והאזור, מיטיבי לכת, חובבי ספורט ופריחה
כניסות (שערים) מהשכונה הקיימת	מגבעת הארבעה, מדרך חברון, מצומת נחל דרגה ושמואל מאיר, מרחבי השכונה בקרבת מבני ציבור ושצ"פים
חניות	בכניסות ולאורך כבישים
ממשקים	<ul style="list-style-type: none"> גבעת הארבעה ואמת המים התחתונה שכונת חומת שמואל, כולל מוסדות חינוך ושצ"פים כבישים וצמתים, מעביר מים תת קרקעי השטח הפתוח הטבעי (שטח הפארק)
פרוגרמה	<ul style="list-style-type: none"> שביל הליכה באורך 9 ק"מ המאפשר מקטעים שונים לאורכו מחבר את דרך חברון, גבעת הארבעה השביל עוטף את שכונת חומת שמואל עובר לאורך שולי פארק הטבע והמורשת נחל דרגה מחבר בין מוקדים ופעילויות קהילתיות. לאורכו יתווספו פונקציות ופעילויות שונות
ממשק אקולוגיה	אזור חיץ
אתגרים, בעיות וחסמים	<ul style="list-style-type: none"> שביל טיול ארוך, פוטנציאל למקטעים קצרים "לופים" טופוגרפיה תלולה, הפרשי מפלסים ושיפועים משמעותיים הנעים בין 5-90 מ' הפרשים בין קצוות מקטעי השביל יצירת חיבורים אל כבישים וצמתים ראשיים יצירת שביל בטוח, בטיחותי ונגיש חלק מהבעלויות אינן ידועות. האם הפיתוח יבוצע מתוקף "צו גינון"? יידרשו התאמות בשטח בסביבת השביל, למטרת חיבורים טופוגרפיים ופונקציונליים השביל מיועד להולכי רגל בלבד. לא לרכיבת אופניים

1 שביל נחל דרגה | סיכום

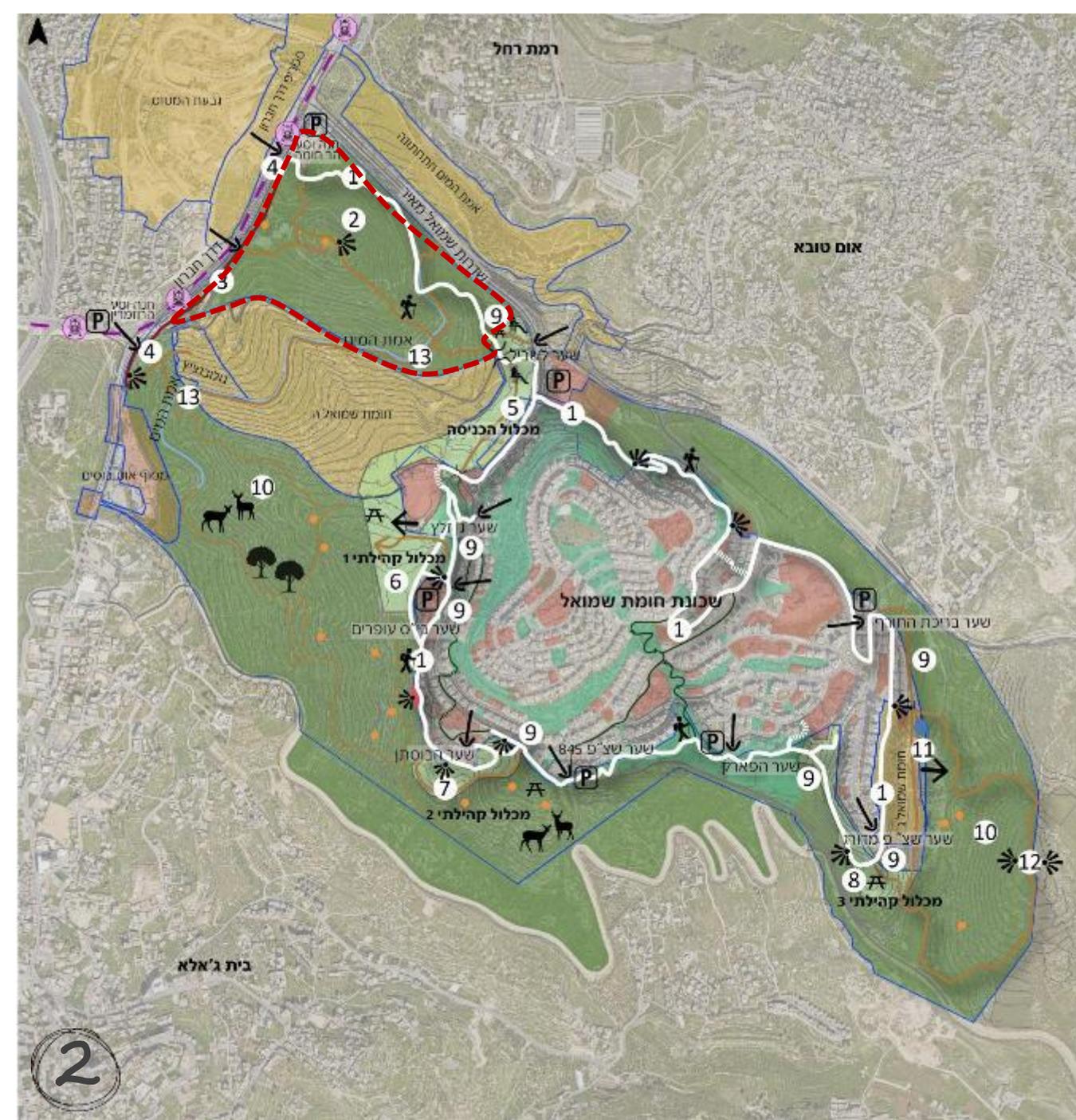
גבעת הארבעה

שטח פתוח משמעותי בגודל 385 דונם

גבעה הצופה אל כל האזור ומכילה ערכי טבע, היסטוריה, ארכיאולוגיה, חקלאות דת ותרבות.

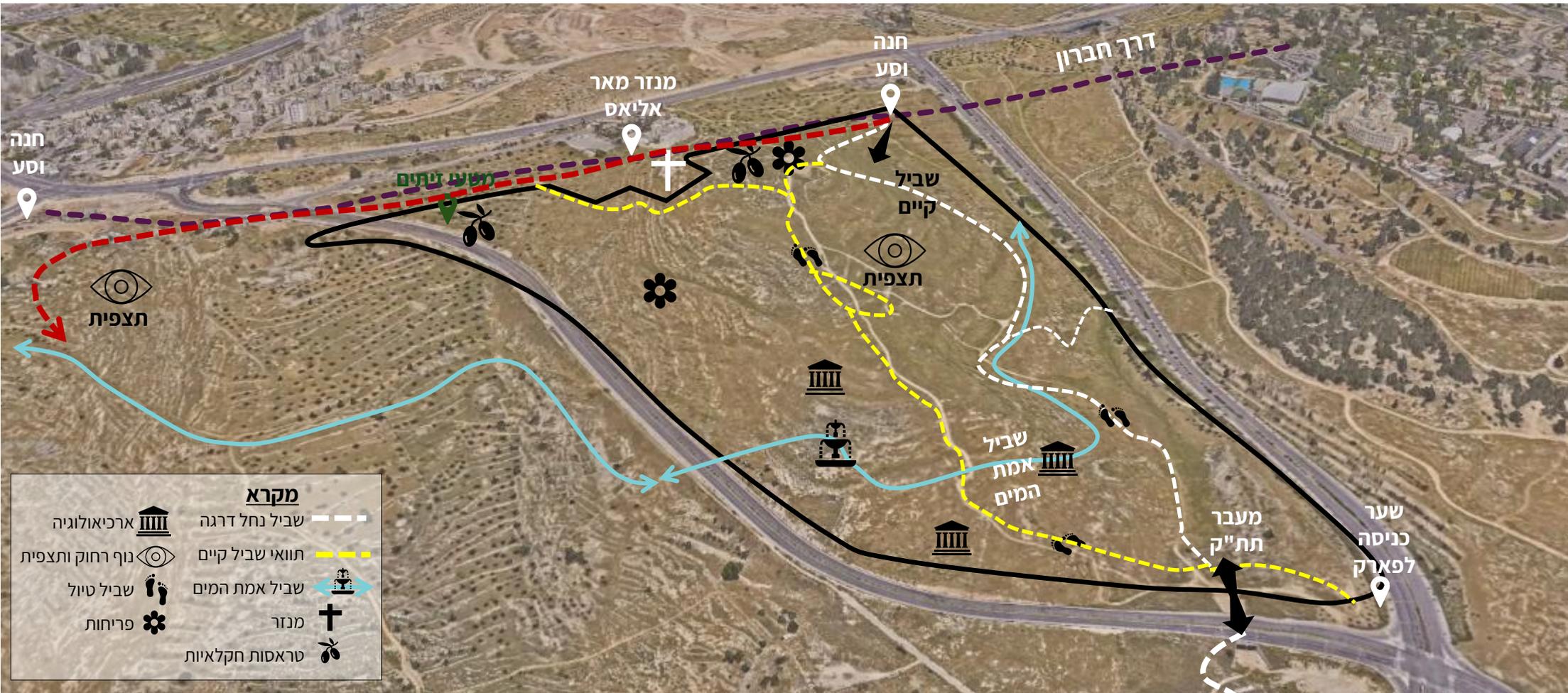
כנסיית מר אליאס בולטת על רקע נוף הגבעה, הגבעה מאופיינת ע"י טראסות אבן, מטעי זיתים עתיקים ומקבצי פריחה עונתיים.

בגבעה תעלות מוצבי הליגיון וממצאי אמת המים תחתונה

גבעת הארבעה | עקרונות תכנון

- יצירת **מבואת כניסה, טיילת נופית** על דרך חברון וחיבורים אל תחנות הרק"ל,
- החציות והשכונות המערביות
- התוויית **שביל נחל דרגה כחלק מהפארק, חיבור מערך שבילים** אל כנסיית מר אליאס, ראש הגבעה, מקבצי פריחה, מוצבי הליגיון, אל שביל אמת המים התחתונה
- תכנון **מצפור נופי** אל השכונות הקרובות ואל הנוף הרחוק
- הדגשת **נקודות ענין** קיימות כדוגמת פריחה, היסטוריה, ארכיאולוגיה ועוד
- שיקום ושחזור **טראסות עתיקות** ונטיעות זיתים
- שימור השטח כמרחב טבעי **אקסטנסיבי** (גודל השטח 385 דונם)

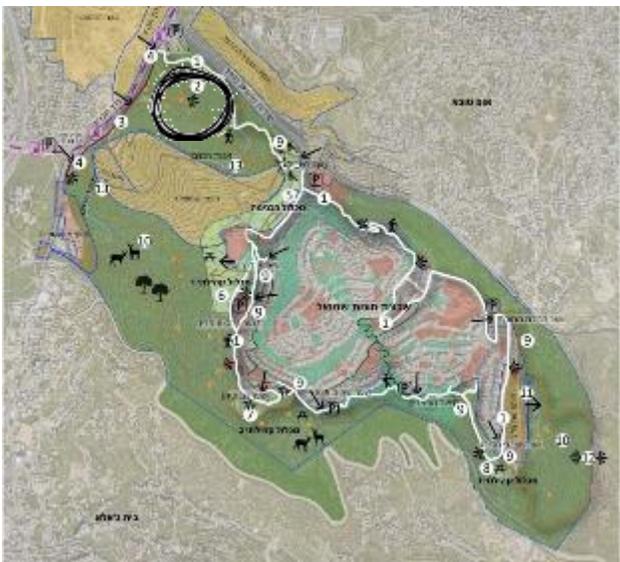

מצב קיים מנזר מאר אליאס

הדמיה: מילר בלום

גבעת הארבעה ②

מצב מוצע . מצפור אל הנוף ושבילים בגבעת הארבעה

צילום: עופר רייס

מצב קיים

גבעת הארבעה ②

הדמיה: מילר בלום

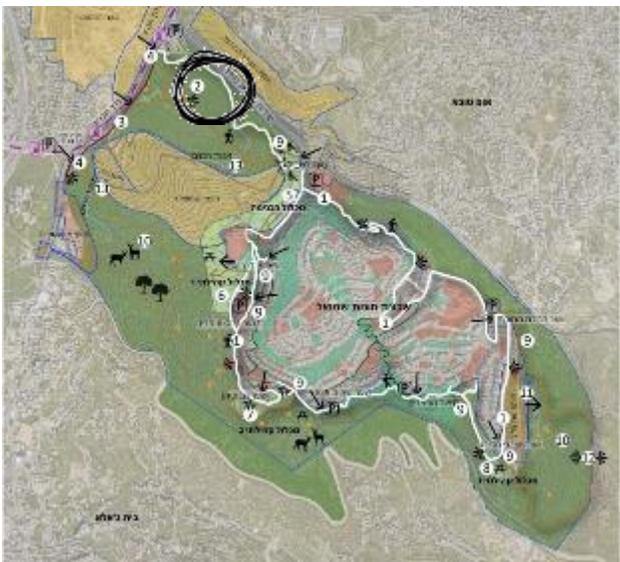
מצב מוצע . מצפור אל הנוף בפסגת גבעת הארבעה

פארק נחל דדגה

מצב קיים

גבעת הארבעה **2**

הדמיה: מילר בלום

מצב מוצע . הסדרת מדרגות, טראסות ושביל טיול

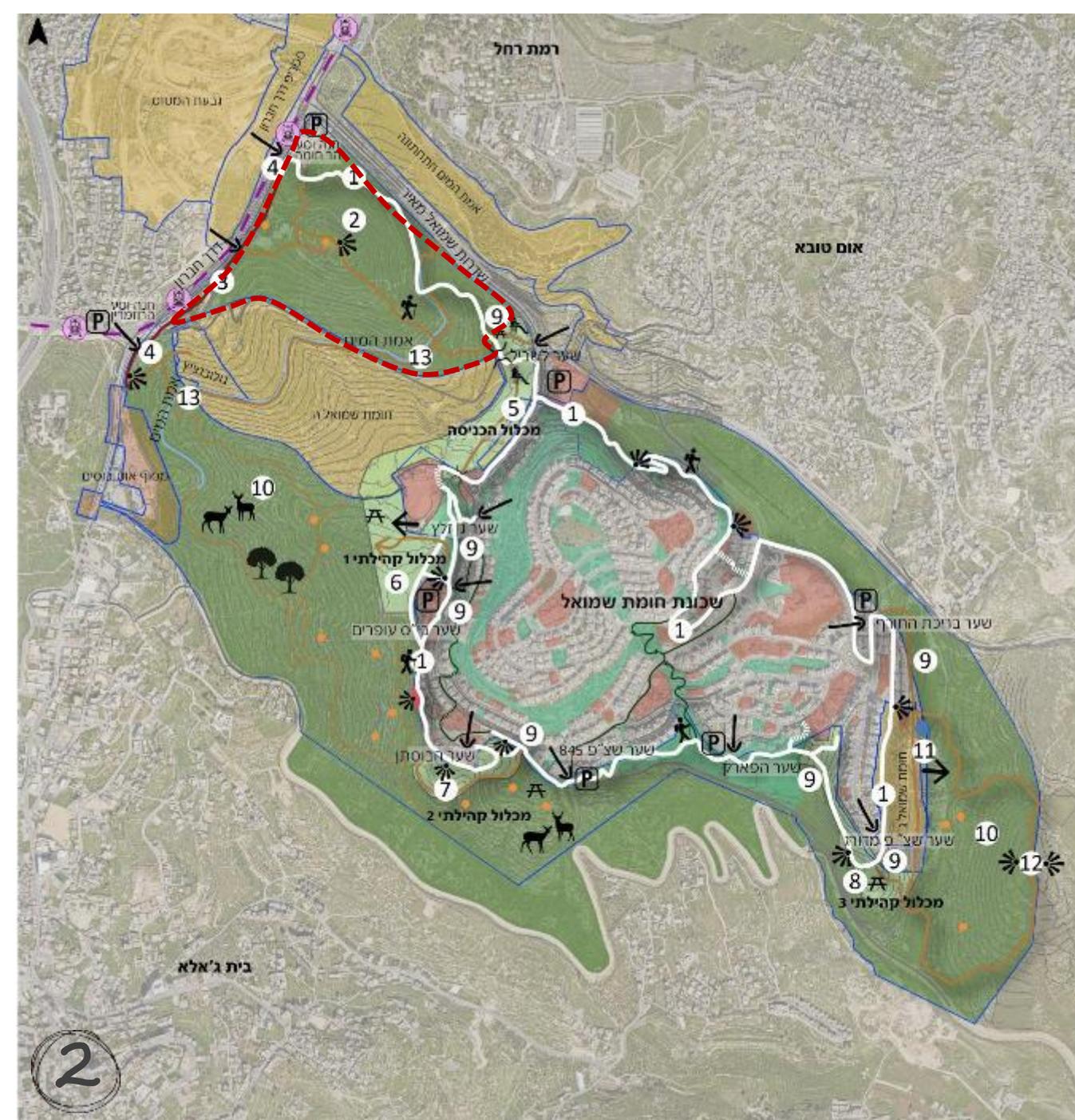

פארק נחל דדגה

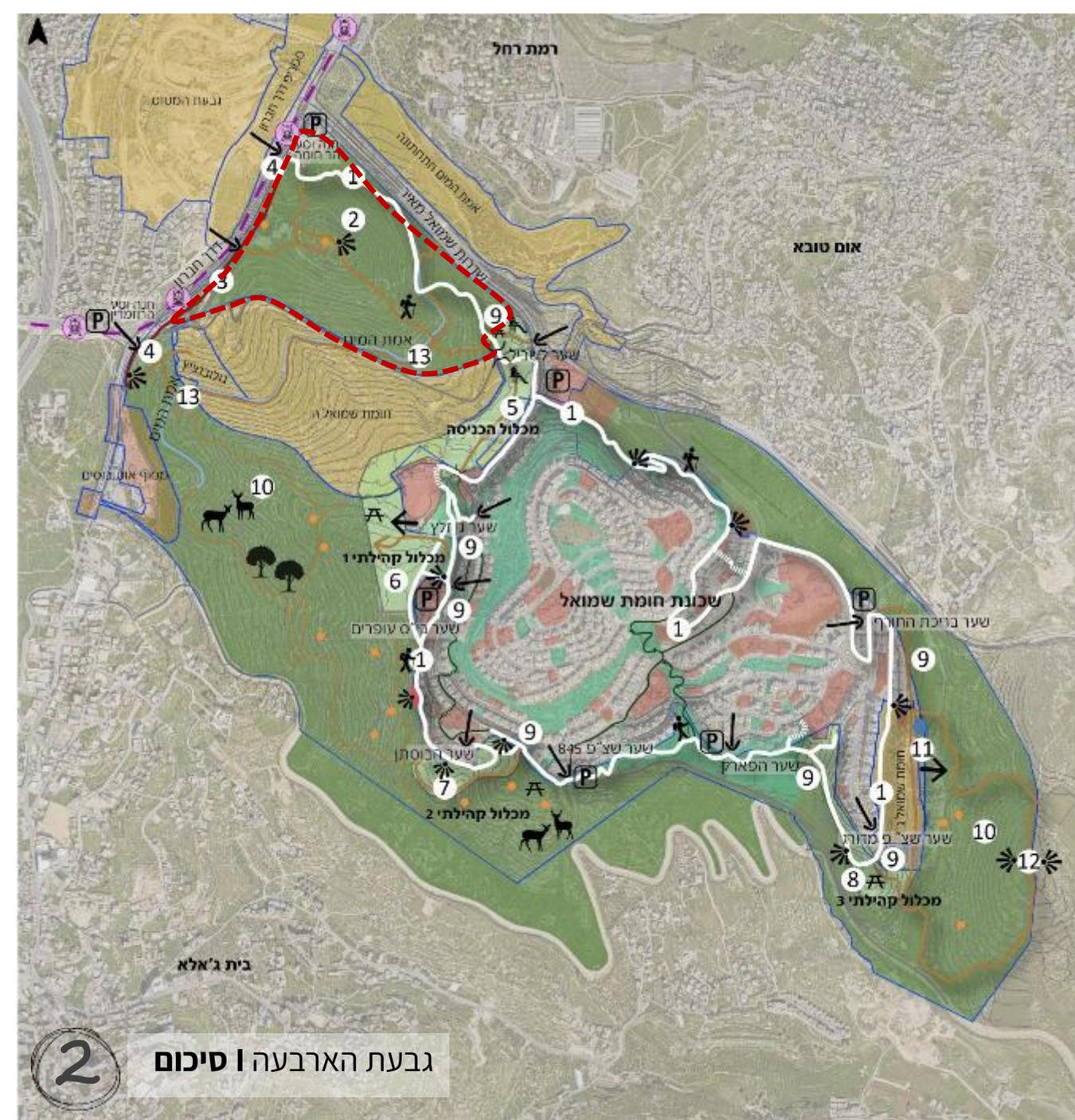
גבעת הארבעה | אתגרים, בעיות וחסמים

- **שטח גדול** מאוד בעל טופוגרפיה והפרשי גובה משמעותיים
- צורך **בהתווית חיבורים וקישורים** מדרך חברון
- בחינת אופן **הקישוריות וחציות הולכי הרגל** מכיוון השכונות המערביות והצפוניות
- איתור **כניסות** אל הפארק, הגבעה והשביל
- איך **מונעים כניסת רכבי שטח** המחרבים את הגבעה
- **בעלויות הכנסיה:** האם משתפים אותם בתהליך או פועלים מ"צו גיבון"?
- **אופן שילוב המרכיבים** השונים בגבעה: דת, היסטוריה, ארכיאולוגיה, טבע, חקלאות, תרבות, קהילה
- אופן **הדגשת הטבע העירוני** ומעורבות הקהילה
- **בחינת האיזון העדין** בין ערכי הטבע וצרכי הפיתוח של השבילים והפארק

המלצת הצוות : סל בעדיפות גבוהה

קטגוריה	פירוט
שטח	385 דונם
רוח המקום	גבעה הצופה אל כל האזור ומכילה ערכי טבע, היסטוריה, ארכיאולוגיה, חקלאות דת ותרבות. מנזר מר אליאס בולטת על רקע נוף הגבעה. הגבעה מאופיינת ע"י טראסות אבן, מטעי זיתים עתיקים ומקבצי פריחה עונתיים. בגבעה תעלות מוצבי הליגיון הירדני וממצאי אמת המים תחתונה.
מצב קיים	גבעת הארבעה צמודה לדרך חברון (ציר ראשי וסואן), מהווה נקודת תצפית גבוהה במרחב אל הנוף הקרוב והרחוק, שבילים בבעלות הכנסייה. על דרך חברון מתוכנן קו רכבת הקלה, וחניון חנה וסע הר חומה.
משתמשים	קהילה, משתמשי רק"ל וחנה וסע, תושבי האזור, מטיילים
כניסות (שערים) מהשכונה הקיימת	דרך המעבר התת"ק הקיים בין גבעת הארבעה לפארק נחל דרגה המתוכנן, חיבור דרך שדרות מאיר שמואל - אריה ורשבסקי.
חניות	חניון חנה וסע מתוכנן
ממשקים	<ul style="list-style-type: none"> דרך חברון ציר הרק"ל, חניון חנה וסע נתצ"ים ושבילי אופניים כניסה וחיבור - שכונת אמת המים התחתונה כניסה וחיבור - חומת שמואל ה' המתוכננת
פרוגרמה	<ul style="list-style-type: none"> שימור השטח כמרחב טבעי אקסטנסיבי יצירת מבואת כניסה מאזור ה"חנה וסע" על דרך חברון התוויית שביל נחל דרגה ושדרוג מערכת השבילים הקיימת יצירת חיבורים לשביל אמת המים התחתונה הכניסה כוללת: אלמנטי ישיבה, הצללה, נטיעות, גינון והשקיה מצפור נופי בנקודה הגבוהה ובסמוך למוצבים היידנניים הדגשת נקודות ענין קיימות (פריחה, היסטוריה, ארכיאולוגיה וכו')
ממשק אקולוגיה	ליבה טבעית + אזור חיץ + קליטת קהל אינטנסיבית
אתגרים, בעיות וחסמים	<ul style="list-style-type: none"> תיאום מול תכנון חנה וסע, חיבור וכניסה אל הפארק בחינת איכות הקישוריות וחציות הולכי הרגל מכיוון השכונות המערביות והצפוניות: סטריפ דרך חברון, גבעת המטוס ורמת רחל בחינת אופי ורמת הפיתוח ביחס לבעלויות הכנסייה - האם ב"צו גינון"? תיאום מול הכנסייה האורתודוקסית, מרבית השטח בבעלותה איזון עדין בין ערכי הטבע וצרכי הפיתוח של השבילים והפארק

2 גבעת הארבעה | סיכום

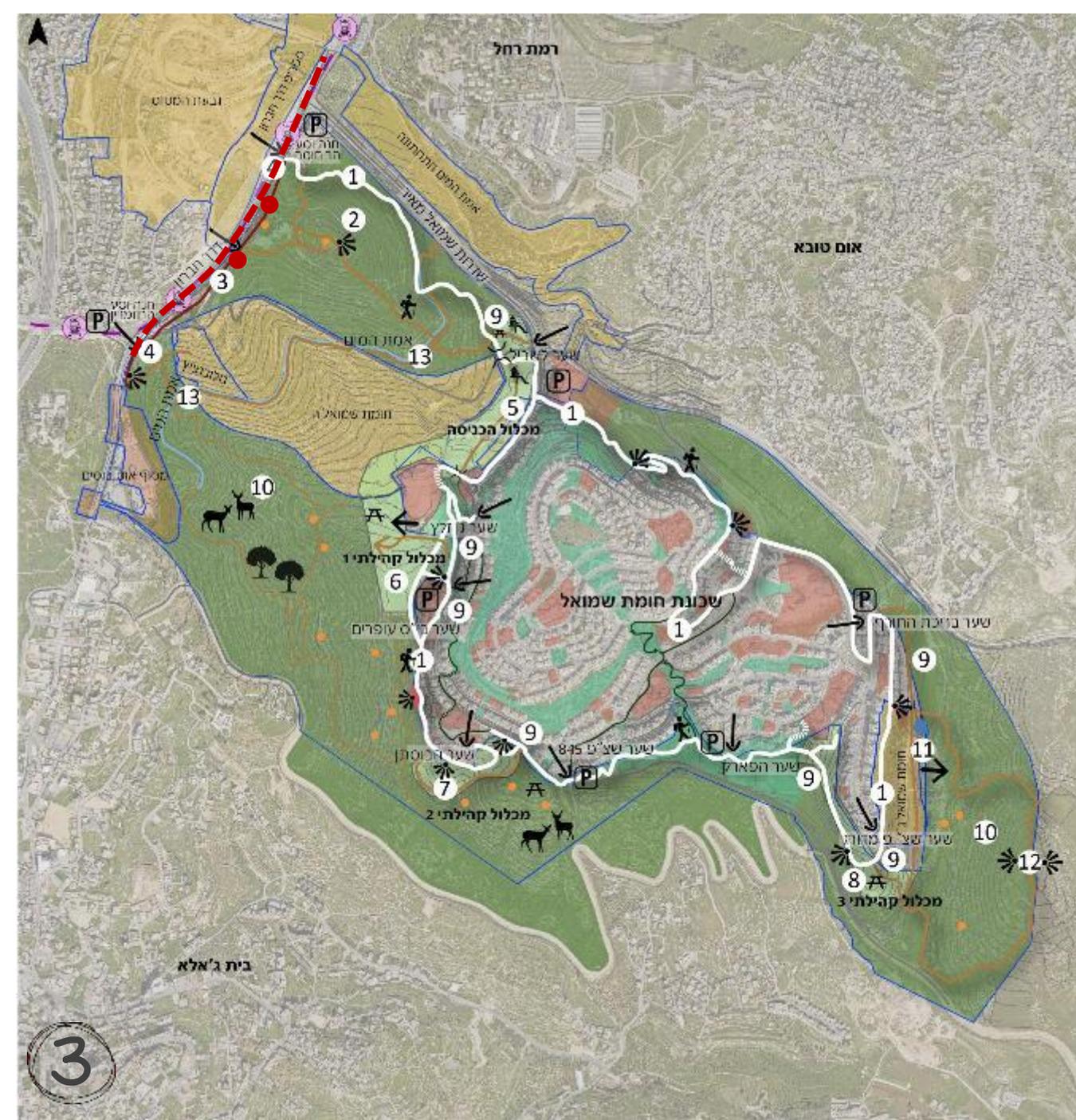
טיילת ומצפורי נוף על דרך חברון

טיילת ומצפורי נוף על דרך חברון | עקרונות תכנון

- יצירת **זהות מקומית עם שפת מקום ייחודית** למרחב גדול עם נגישות וקישוריות עירונית גבוהה
- התווית טיילת על דרך חברון לאורך ציר הרק"ל, תוך שילוב כניסות אל השביל והפארק, מנזר מר אליאס, גבעת הארבעה, וחיבורים אל השכונות ממערב. הטיילת תשלב **חיבורי ציר אורך עם צירי רוחב וחציות דרך חברון** בדגש על קישוריות מרחבית של הולכי רגל.
- הטיילת מתוכננת על שטח **בבעלות עיריית ירושלים** (ואינה מתוקף הפקעה) ותכלול **תצפיות, ריהוט, שילוט, הצללה ונטיעות.**
- מהטיילת ייווצרו **חיבורים אל פארק נחל דרגה** ואל שביל אמת המים, כולל חיבורים אל שבילי אופניים עירוניים ואופני שטח

מצב קיים | ציר תנועה עירוני ראשי

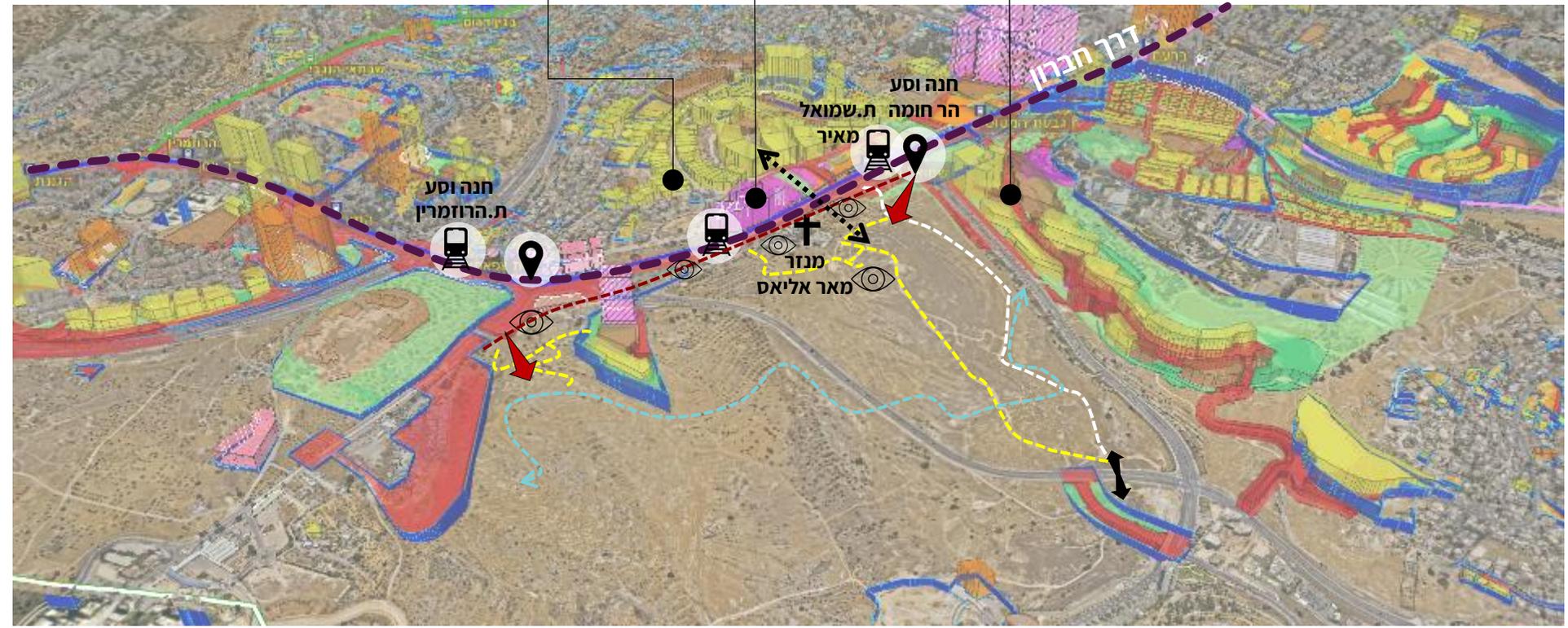
טיילת ומצפורי נוף על דרך חברון | עקרונות תכנון

לאורך דרך חברון מתוכננים מוקדי תחבורה משמעותיים - קו ותחנות הרכבת הקלה, חניון חנה וסע הר חומה וחניון רוזמרין. בנוסף, מתוכננות ומבוצעות שכונות חדשות - סטריפ דרך חברון וגבעת המטוס תוספת של כ- 6,500 יח"ד הזדמנות לחיבור השכונות החדשות לאתר טבע עירוני קיים וייחודי תוך הרחבת מרחב ההליכה ואיתור נק' תצפית משמעותיות

אמת המים התחתונה תוספת 1,300 יח"ד
 סטריפ דרך חברון תוספת 3,500 יח"ד
 גבעת המטוס תוספת 3,000 יח"ד

- מקרא**
- שביל נחל דרגה
 - תוואי שביל קיים / פארק
 - שביל אמת המים
 - טיילת דרך חברון
 - מנזר
 - ת.רק"ל
 - תצפית
 - כניסות חוץ שכונתיות לפארק
 - חיבור אל השכונות המערביות

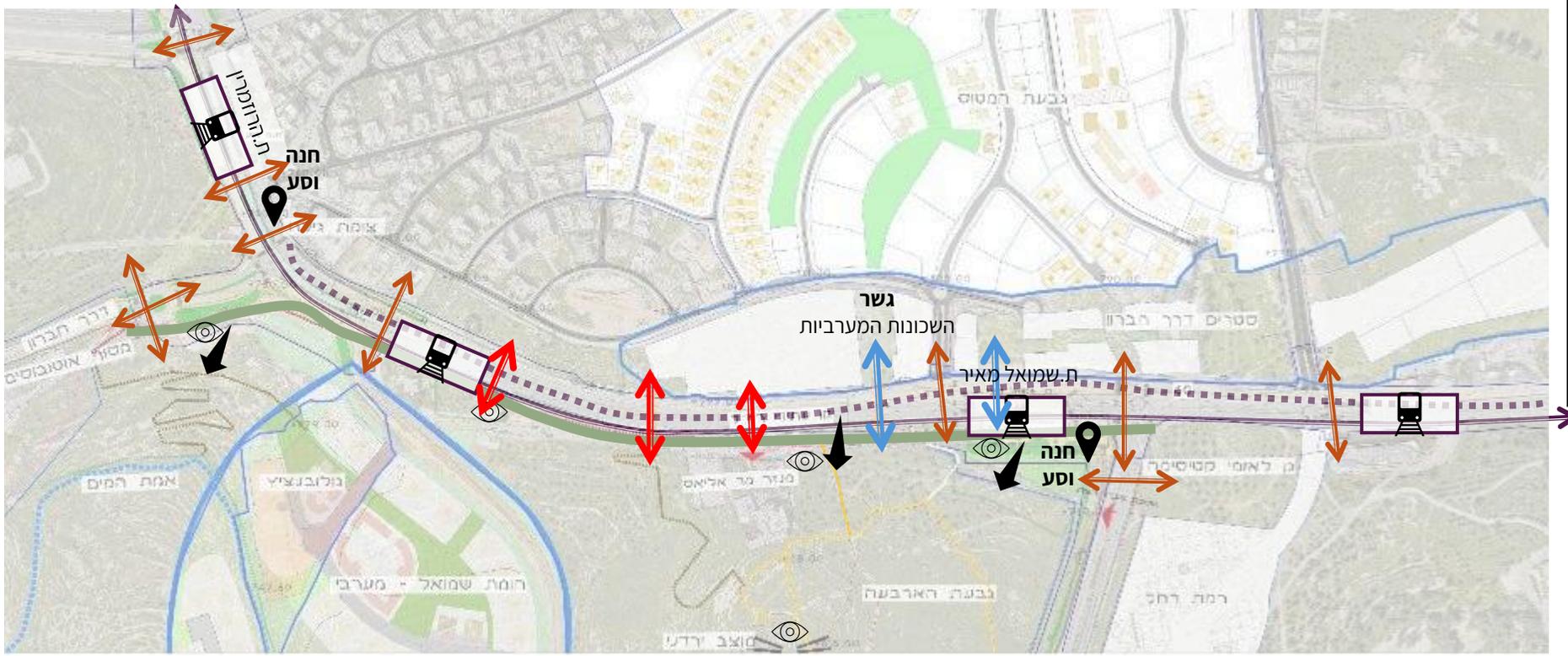
טיילת ומצפורי נוף על דרך חברון | עקרונות תכנון

לאורך דרך חברון מתוכננים מוקדי תחבורה משמעותיים - קו ותחנות הרכבת הקלה, חניון חנה וסע הר חומה וחניון רוזמרין.

בנוסף, מתוכננות ומבוצעות שכונות חדשות - סטריפ דרך חברון וגבעת המטוס **תוספת של כ- 6,500 יח"ד**

הזדמנות לחיבור השכונות החדשות לאתר טבע עירוני קיים וייחודי תוך הרחבת מרחב ההליכה ואיתור נק' תצפית משמעותיות

תכנית מצב מוצע

מקרא

- טיילת דרך חברון
- קו רק"ל - עתידי
- ת.רק"ל - עתידי
- כניסות חוף שכונתיות לפארק
- תצפית

קישוריות הולכי רגל

- גשר ה"ר מוצע
- חיבור מתוכנן ע"י הרק"ל
- מעבר חציה מוצע לבדיקה

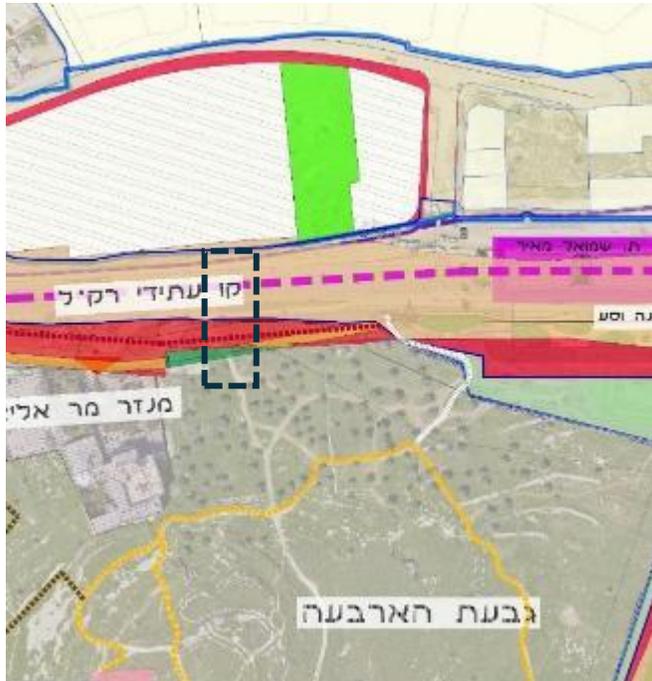

בתכנון רק"ל דרך חברון נכללה מדרכה הכוללת נטיעות ברוחב של 3.5 מ'.

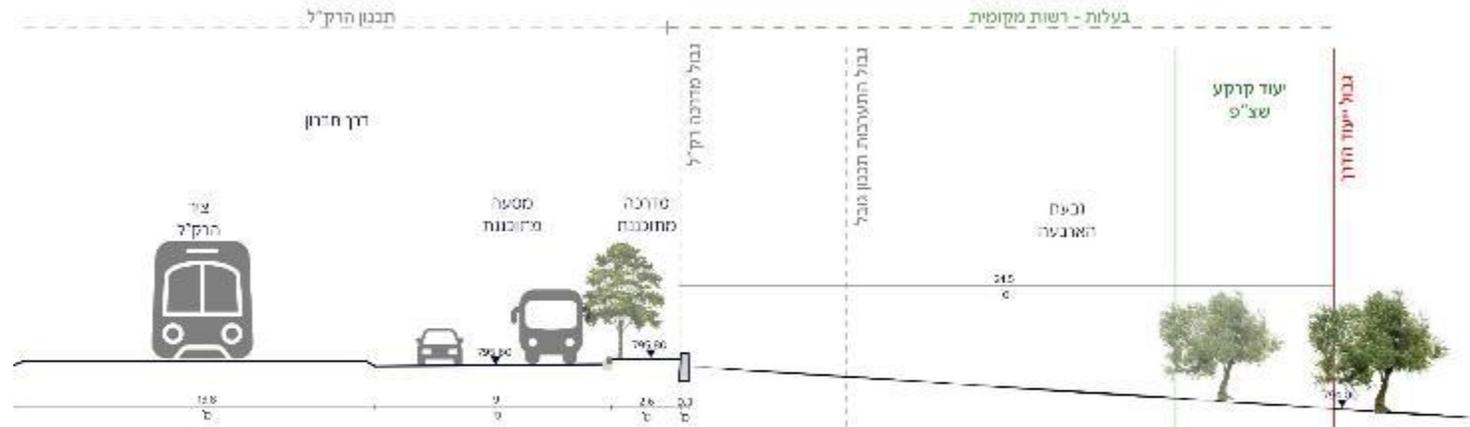
התכנית מציעה הרחבה משמעותית של שטחי הפיתוח ויצירת טיילת, תצפיות נוף, נטיעות ונקודות כניסה לפארק בשטח המיועד לדרך/שצ"פ (בעלות עריית ירושלים)

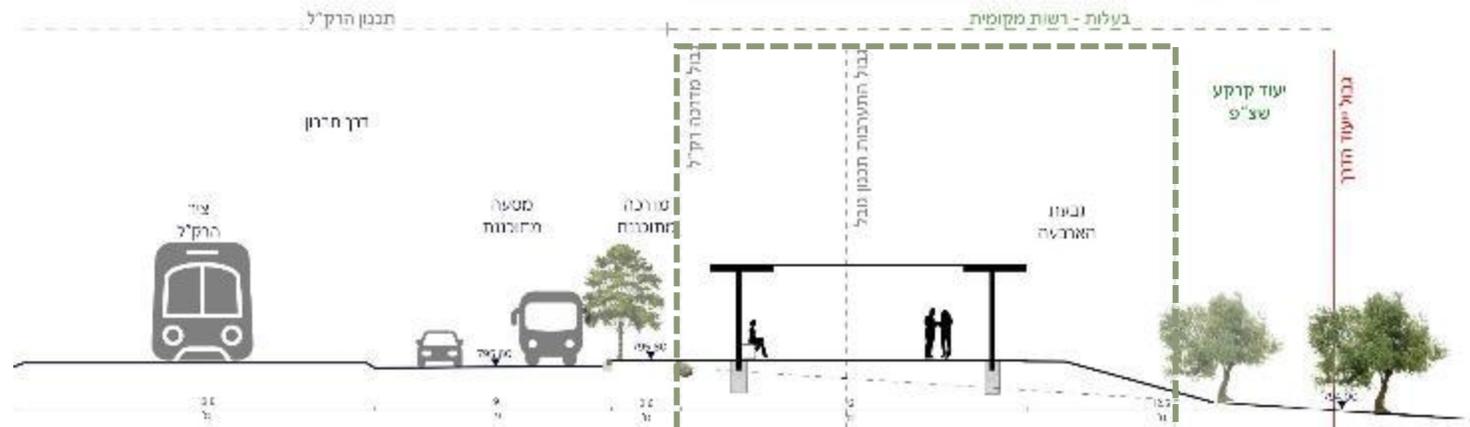
מראה מקום

ייעודי קרקע

מצב מתוכנן . ייעודי קרקע רק"ל

מרחב התכנון המוצע

מצב מוצע . הרחבת המדרכה על דרך חברון ותכנון תצפיות נוף

מצב קיים

מצב מוצע . כניסה לפארק באזור הגישה אל מנזר מר אליאס

כניסה לפארק מדרך חברון

בתכנון רק"ל דרך חברון נכללה מדרכה הכוללת נטיעות ברוחב של 3.5 מ'.

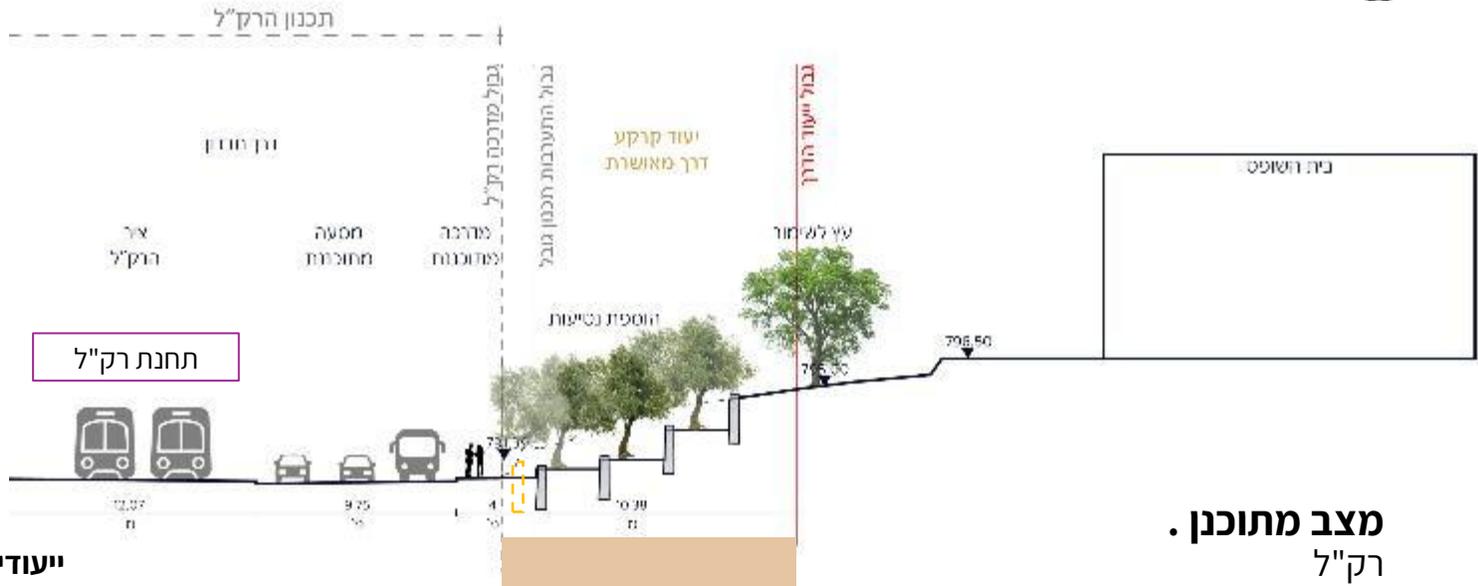
התכנון מאיטה הרחבה משמעותית של שטחי הפיתוח ויאירת טיילת. חציית ווא. וטיעות ונהודות ריסה לפארה רשטח המיועד לדרך/שצ"פ (בעלות עריית ירושלים)

מראה מקום

ייעודי קרקע

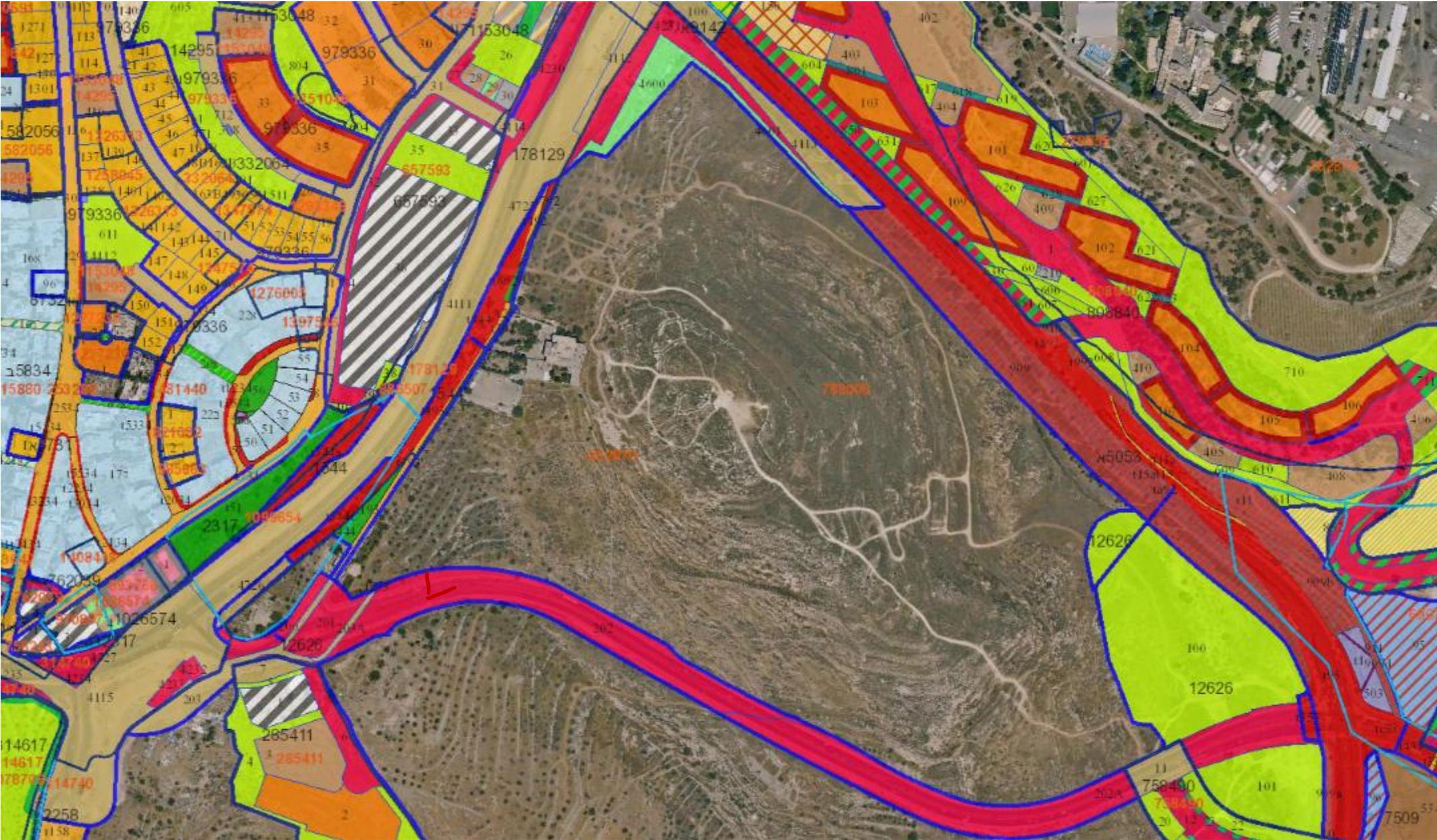
ייעודי קרקע

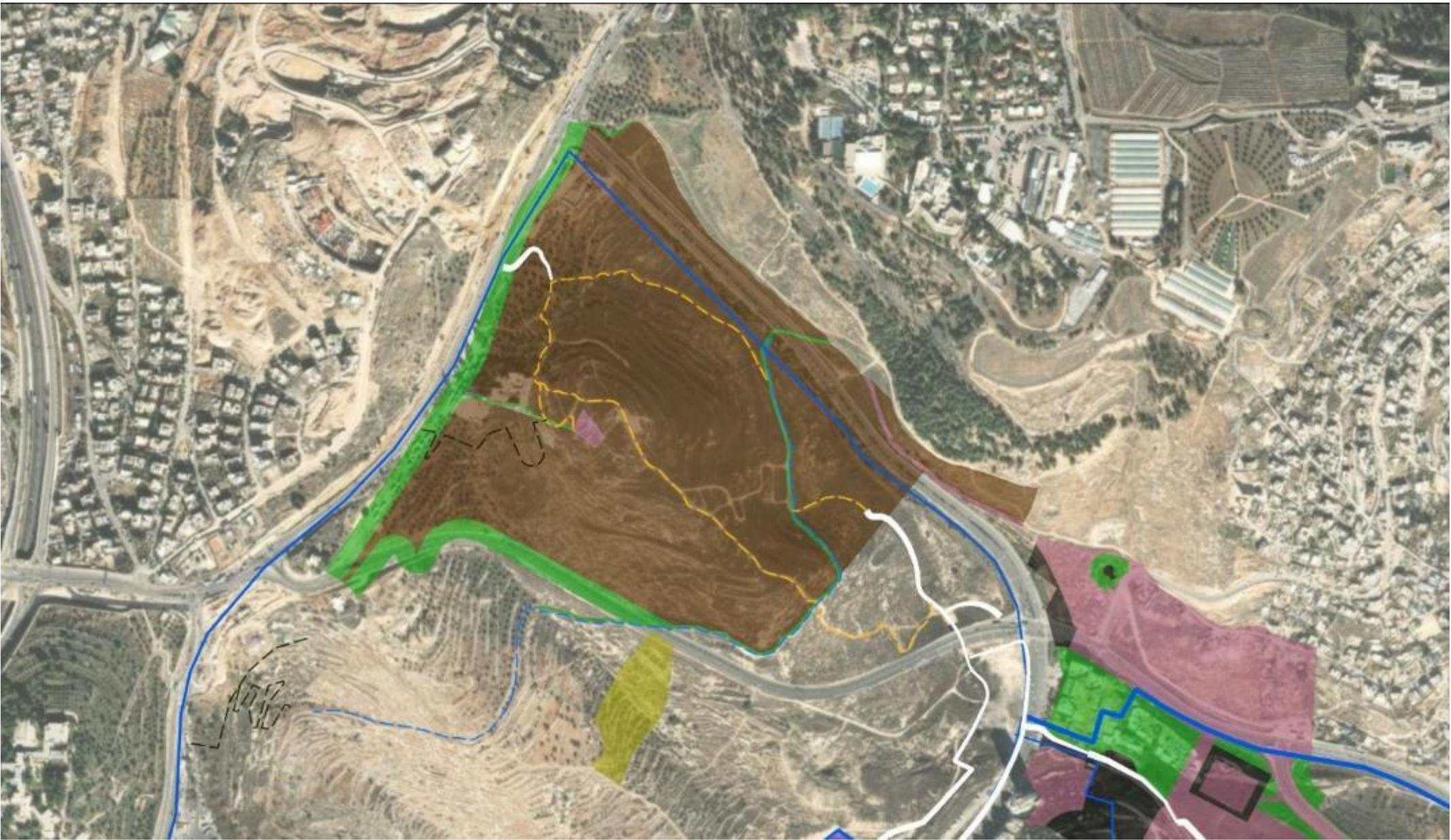
מצב מתוכנן . רק"ל

מרחב התכנון המוצע

מצב מוצע .

בעלויות

- מדינת ישראל
- רשות מקומית
- פרטי
- הפטריארכיה היווני
- האורתודוכסי הירושלמית

מצב קיים

מצב מוצע . כניסה לפארק באזור הגישה אל מנזר מר אליאס

טיילת ומצפורי נוף על דרך חברון

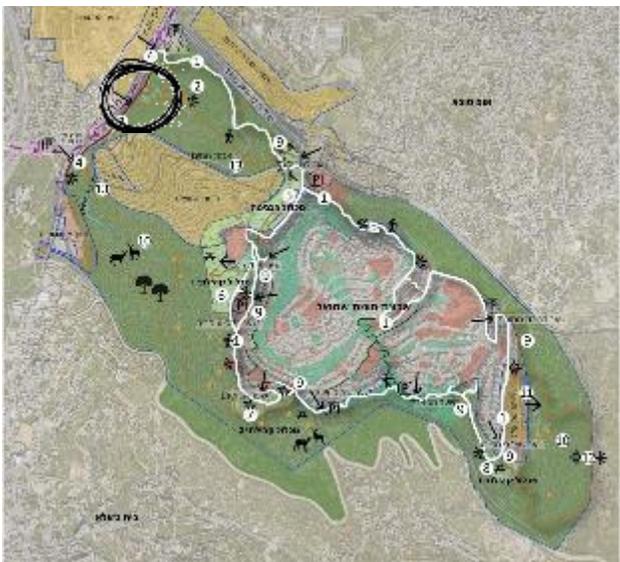
מצב קיים

מצב מוצע . מצפורים אל הנוף ויצירת הרחבות מהמדרכה

מצב קיים

מצב מוצע . מצפורים אל הנוף ויצירת הרחבות מהמדרכה

3

טיילת ומצפורי נוף על דרך חברון

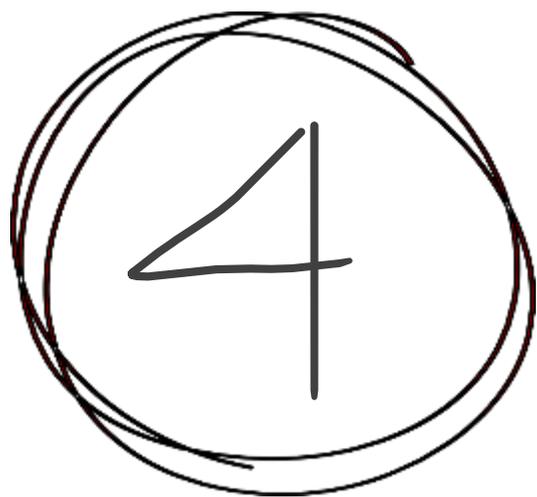

טיילת ומצפורי נוף על דרך חברון ואתגרים, בעיות וחסמים

- נדרשת **מחשבה עירונית כוללנית** של המרחב המתהווה והמתמלא בשכונות חדשות, בתחנות רק"ל, חניוני חנה וסע לאורך הציר
- הטיילת תבחן את **הקישורים השונים בצירי האורך** - דרך חברון וצירי הרחב - חיבורים אל השכונות המערביות ואל גבעת הארבעה
- בדגש על בחינת **החיבורים, החציות והקשרים מ/אל תחנות הרק"ל**
- בחינת אופן החיבור אל **מנזר** מר אליאס
- בחינת **חיבורים וחציות** נוספות אל סטריפ דרך חברון וגבעת המטוס
- בחינת **בעלויות** (הפקעות) ברצועת הטיילת ורוחב זכות דרך
- צורך **בהצללה ונטיעות** משמעותיות לאורך ציר ההליכה

המלצת הצוות : סל בעדיפות בינונית

חיבורים חוץ שכונתיים - על דרך חברון

חיבורים חוץ שכונתיים - על דרך חברון | עקרונות תכנון

גבעת הארבעה צמודה לדרך חברון המהווה ציר עירוני ראשי וסואן לאורך דרך חברון מתוכננים מוקדי תחבורה משמעותיים - הקו הכחול ותחנות הרכבת הקלה, חניון חנה וסע הר חומה וחניון רוזמרין. בנוסף, מתוכננות ומבוצעות שכונות חדשות ממערב לדרך - סטריפ דרך חברון וגבעת המטוס תוספת של כ- 6,500 יח"ד

נוצרת הזדמנות לחיבור של השכונות החדשות אל אתר טיולים וטבע עירוני קיים וייחודי ע"י מבואות כניסה בקרבת תחנות רק"ל וחניונים "חנה וסע"

מוצעים 2 מוקדי כניסה בסמוך לחניוני חנה וסע ותחנות רק"ל מתוכננים ייבחן מיקום וצורך עירוני בגשר הולכי רגל לחיבור תושבי השכונות המערביות

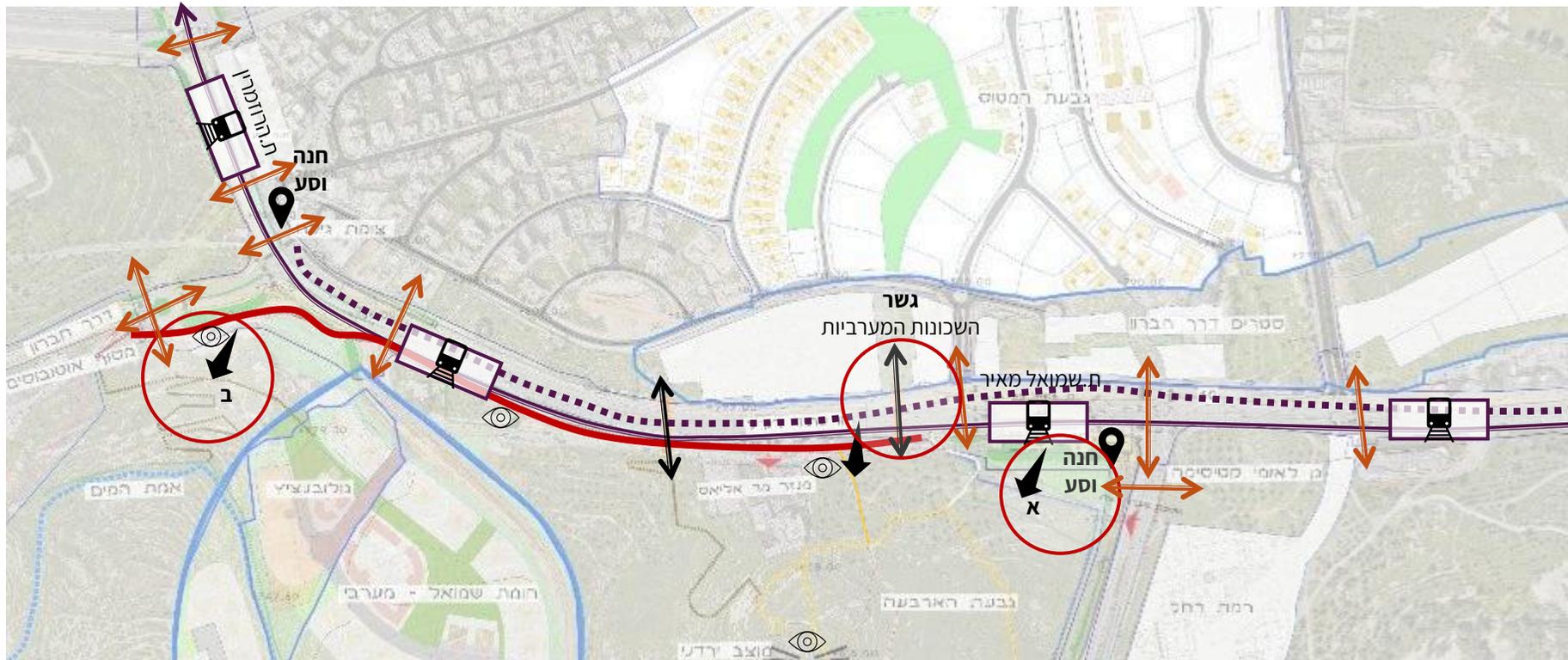

חיבורים על דרך חברון | עקרונות תכנון

- הקמת **מבואות קולטות קהל**, כולל הצללה וריהוט, שילוט, תצפיות אל הנוף
- חיבור וקישור אל מערכת השבילים של שביל ופארק נחל דרגה
- **חיבורים נגישים** מתחנות רק"ל, תח"צ, חניוני "חנה וסע", יצירת חציות, חיבורים וקשרים בין הבינוי והשצ"פים ממערב לדרך חברון אל הפארק
- **חיבור עם טיילת דרך חברון** וכניסה למנזר מר אליאס

תכנית מצב מוצע

מקרא	
	טיילת דרך חברון
	קו רק"ל - עתידי
	ת.רק"ל - עתידי
	כניסות חוץ שכונתיות לפארק
	תצפית
	מבואת כניסה
קישוריות הולכי רגל	
	גשר ה"ר מוצע
	חיבור מתוכנן

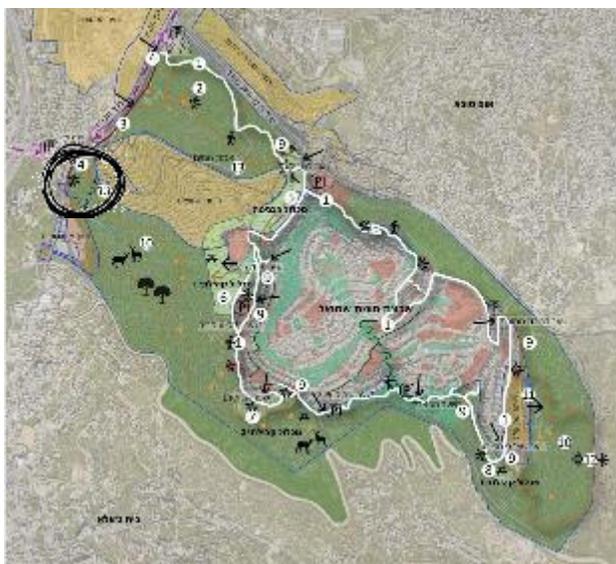

הדמיה: מילר בלום

מצב מוצע . מצפור אל הנוף בסמוך לצומת הרוזמרין
וחיבור אל שבילי טיול ואופני שטח בפארק

פארק נחל דדגה

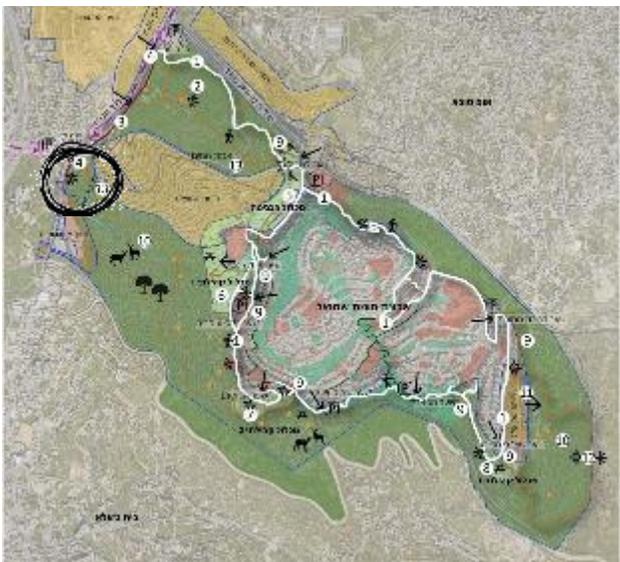

חיבורים חוץ שכונתיים מדרך חברון

מצב קיים

צילום: דיוויד ויז

חיבורים חוץ שכונתיים מדרך חברון

הדמיה: מילר בלום

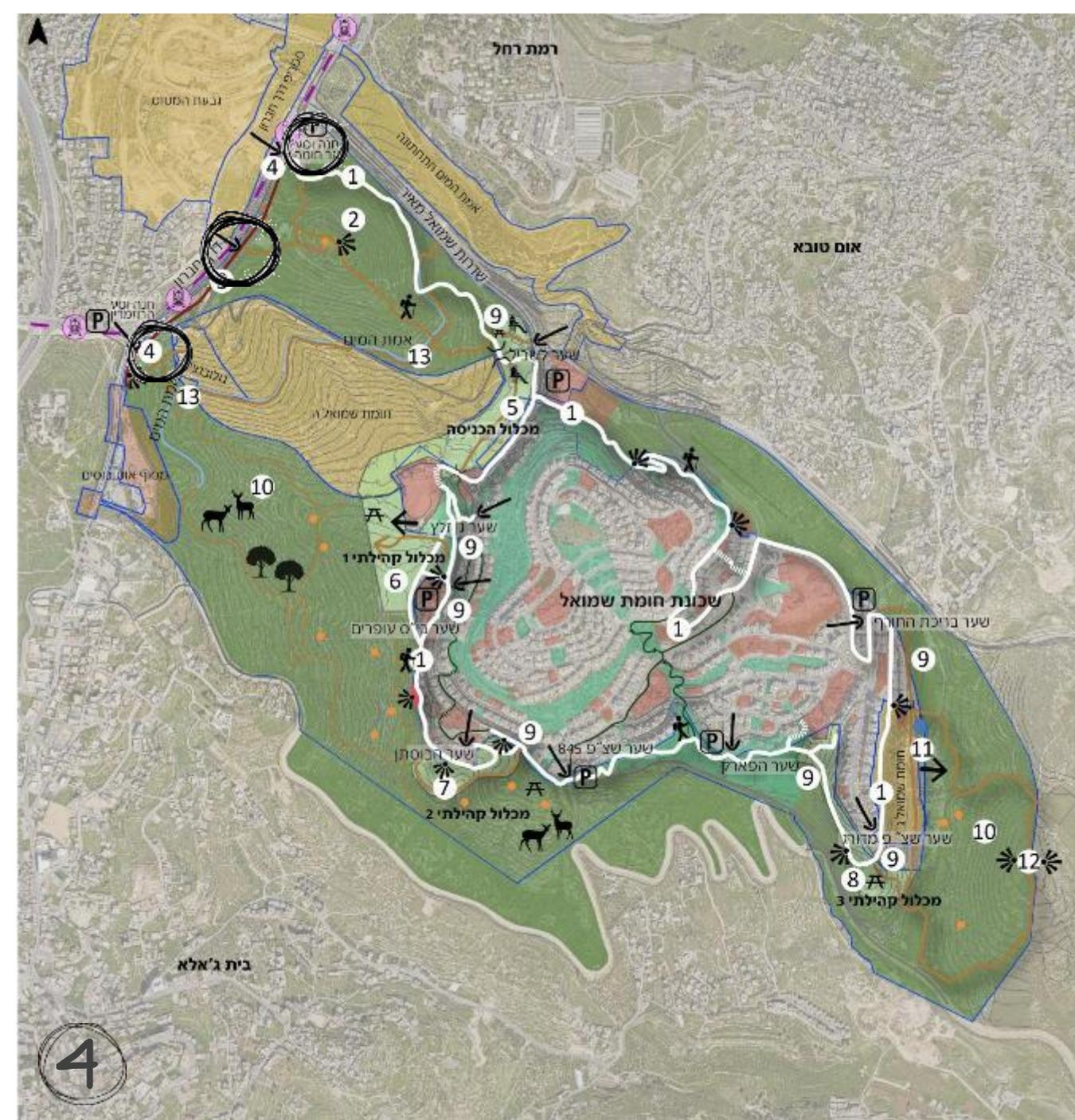
מצב מוצע . חיבור שבילי טיול ואופני שטח בפארק אל צומת הרוזמרין

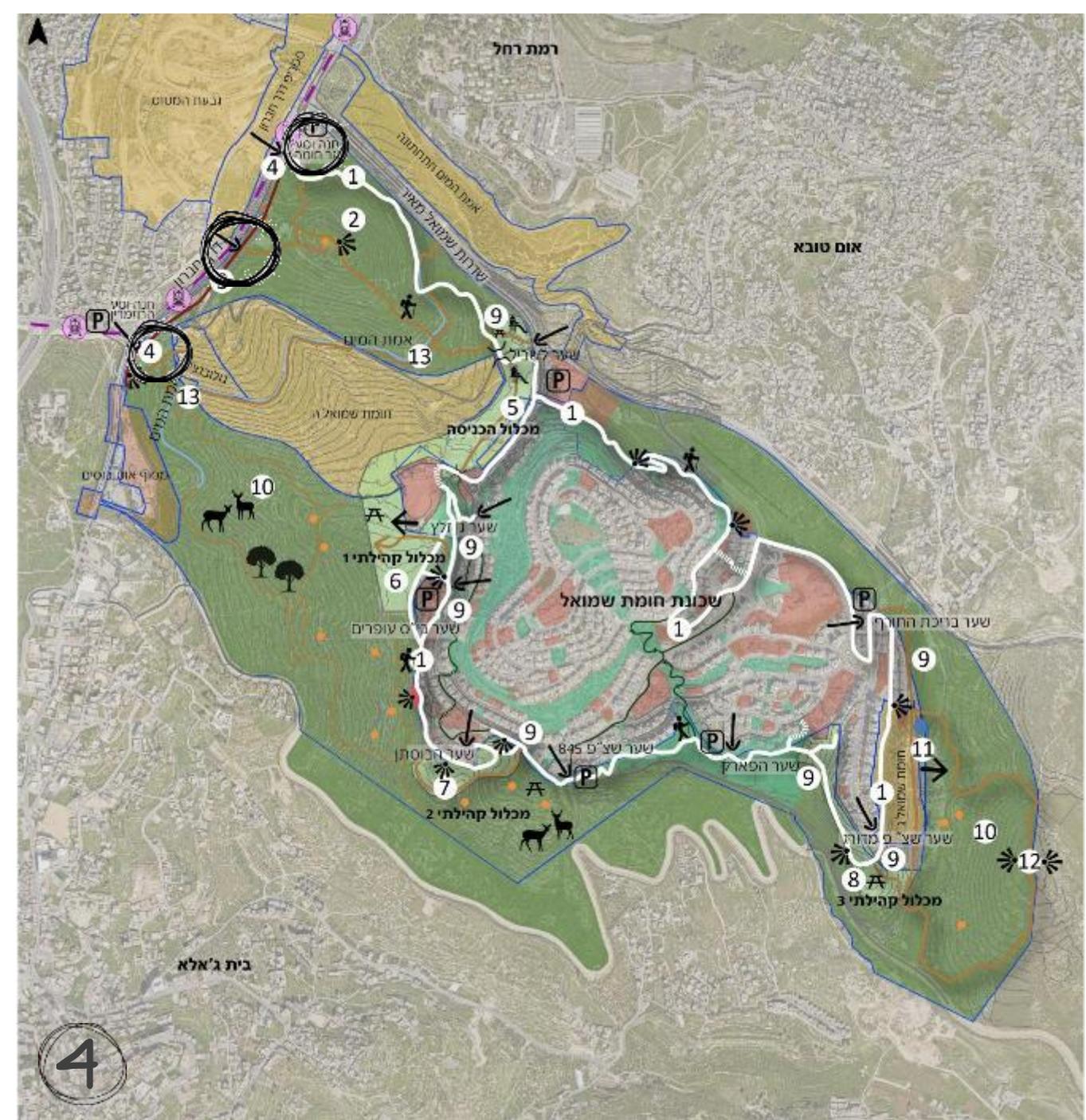
חיבורים על דרך חברון | אתגרים , בעיות וחסמים

- שילוב השביל בתכנית הבינוי העתידית של גולבנצ'ץ תוך התמודדות עם שיפועים והפרשי גבהים.
- **האם נדרשת תב"ע נקודתית להסדרת הכניסה אל הפארק?**
- תיאום עם תוואי רק"ל, מיקום תחנות וחנה וסע - **תיאום כניסות לפארק ולשביל**
- חסר **תכלול עירוני של המרחב הבנוי** המתפתח וראיה מערכתית להסדרת קישוריות והליכתיות איכותית אל הריאה הירוקה הקרובה (גבעת הארבעה ופארק נחל דרגה)
- בחינת אופן ואיכות החיבורים, **הקישוריות וחציות הולכי הרגל מכיוון סטריפ דרך חברון וגבעת המטוס.**
- בתכנון הנוכחי חסרות חציות בצירים מערב/מזרח מהשכונות ואל מערך השטחים הפתוחים בפארק
- אופן השתלבות עם **שביל אמת המים**
- בחינת **בעלויות קרקע**

המלצת הצוות : סל בעדיפות גבוהה

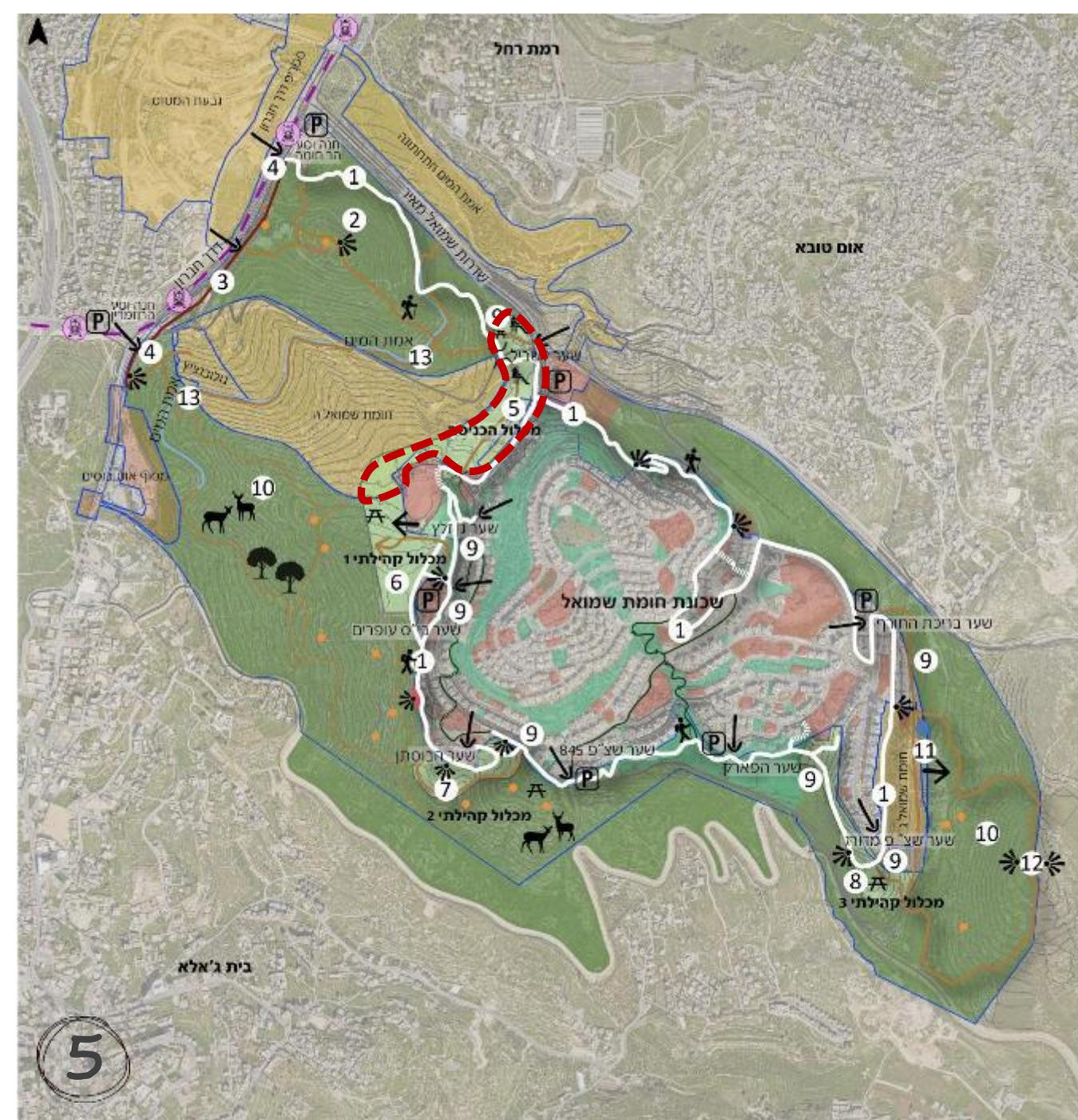
קטגוריה	פירוט
שטח	
רוח המקום	מוקד כניסה וחיבור דרך חברון לשביל ופארק נחל דרגה
מצב קיים	ציר תנועה ראשי וסואן (דרך חברון)
משתמשים	משתמשי תחנות הרק"ל וחניוני חנה וסע המתוכננים בצומת שמואל מאיר (הר חומה, מוצע שתיקרא "נחל דרגה") ורוזמרין/גילה
כניסות (שערים) מהשכונה הקיימת	חיבורים אל הכבישים הסובבים ואל רק"ל דרך חברון חיבורים אל הבינוי העתידי ממערב לדרך חברון (סטריפ וגבעת המטוס) ממשק עם תוואי אמת המים
חניות	חניון חנה וסע מתוכנן בצומת שמואל מאיר ובצומת רוזמרין/גילה
ממשקים	<ul style="list-style-type: none"> דרך חברון, תחנות רק"ל, חנה וסע הבינוי בצד המערבי של דרך חברון (סטריפ דרך חברון וגבעת המטוס) תכנית הבינוי העתידי של גולבנצ'יץ, בינוי עתידי של משהב"ש ה' חיבור לשביל אמת המים ואל פארק הטבע והמורשת
פרוגרמה	<ul style="list-style-type: none"> הקמת מבואות קולטות קהל ללא מבנים "קלים", כולל הצללה וריהוט, שילוט, תצפיות אל הנוף, חיבור וקישור אל מערכת השבילים של שביל ופארק נחל דרגה חיבורים נגישים מתחנות רק"ל, תח"צ, חניוני "חנה וסע" וכד' יצירת חציות, חיבורים וקשרים בין הבינוי והשצ"פים ממערב לדרך חברון אל הפארק חיבור עם סל מספר 3, טיילת על דרך חברון וכניסה למגדזר מר אליאס
ממשק אקולוגיה	אזור חיץ + קליטת קהל אינטנסיבית
אתגרים, בעיות וחסמים	<ul style="list-style-type: none"> שילוב השביל בתכנית הבינוי העתידית של גולבנצ'יץ תוך התמודדות עם שיפועים והפרשי גבהים. האם נדרשת תב"ע נקודתית להסדרת הכניסה אל הפארק? תיאום עם תוואי רק"ל, מיקום תחנות חנה וסע - לתיאום כניסות לפארק ולשביל. בחינת אופן החיבורים של חנה וסע שמואל מאיר אל גבעת הארבעה ואל הפארק חסר תכלול עירוני של המרחב הבנוי המתפתח וראיה מערכתית להסדרת קישוריות והליכתיות איכותית אל הריאה הירוקה הקרובה (גבעת הארבעה ופארק נחל דרגה) בחינת אופן ואיכות החיבורים, הקישוריות וחציות הולכי הרגל מכיוון סטריפ דרך חברון וגבעת המטוס. בתכנון הנוכחי חסרות חציות בצירים מערב/מזרח מהשכונות ואל מערך השטחים הפתוחים בפארק אופן השתלבות עם שביל אמת המים בחינת בעלויות קרקע

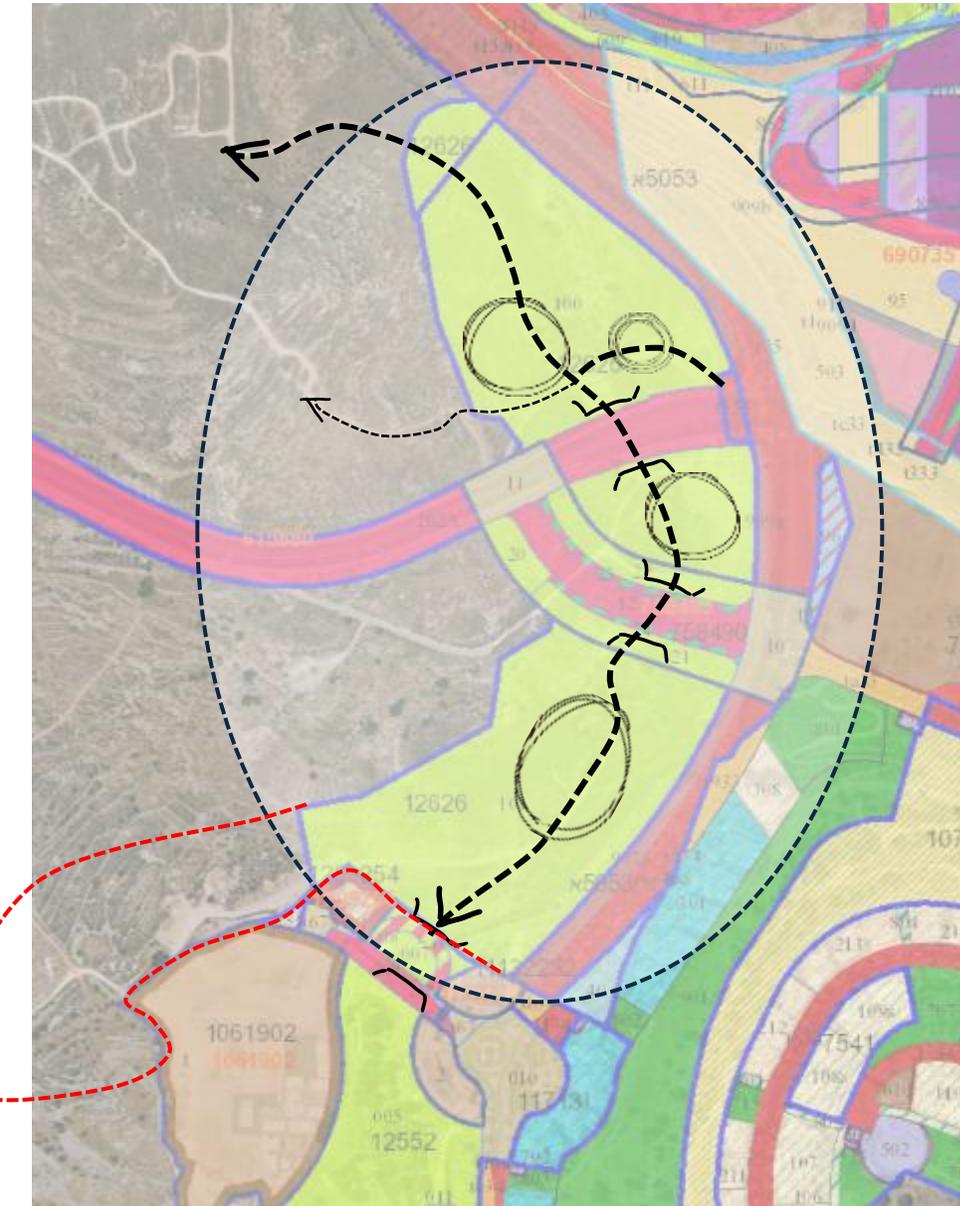
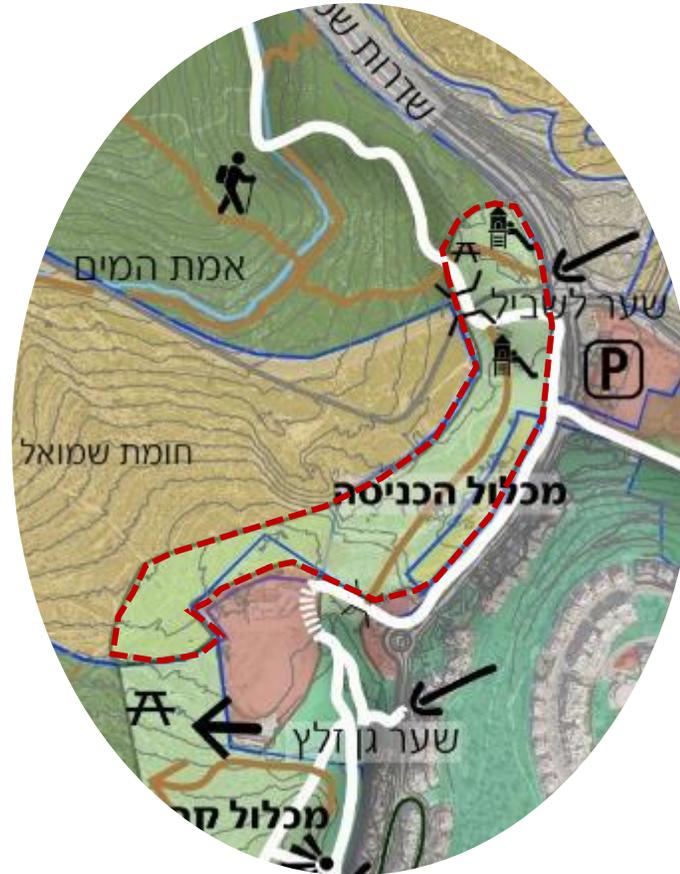
מכלול הכניסה לפארק

- פיתוח שצ"פ בצומת הכניסה לשכונה, המייצר חיבור בין גבעת הארבעה לבין השכונה ואל פארק הטבע והמורשת
- המכלול ייצר חיבורים בין קהילת חומת שמואל אל הפארק באמצעות אלמנטים קולטי קהל ופעילות מגוונת
- **שביל הולכי רגל נחל דרגה** עובר דרכו ומקשר בין המרכיבים הנופיים השונים
- יינתן דגש משמעותי לפיתוח מעבר אקולוגי איכותי לבעלי חיים בין נפחי הבינוי הקיימים והעתידיים. התכנון יכלול פתרונות ניקוז הידרולוגים למעבר מים
- הפיתוח יכלול הוספת טראסות ונטיעות חקלאיות, יישוב בין פיתוח אינטנסיבי ואקסטנסיבי
- בחינת העמדת מבנים "קלים" קולטי קהל, הצללה ומתקני משחק
- חניה עבור באי השצ"פ תהיה לאורך הכבישים ובאזור בתי הספר בצומת הראשי. ייבחנו אופציות למיקומים חלופיים לחניות נוספות

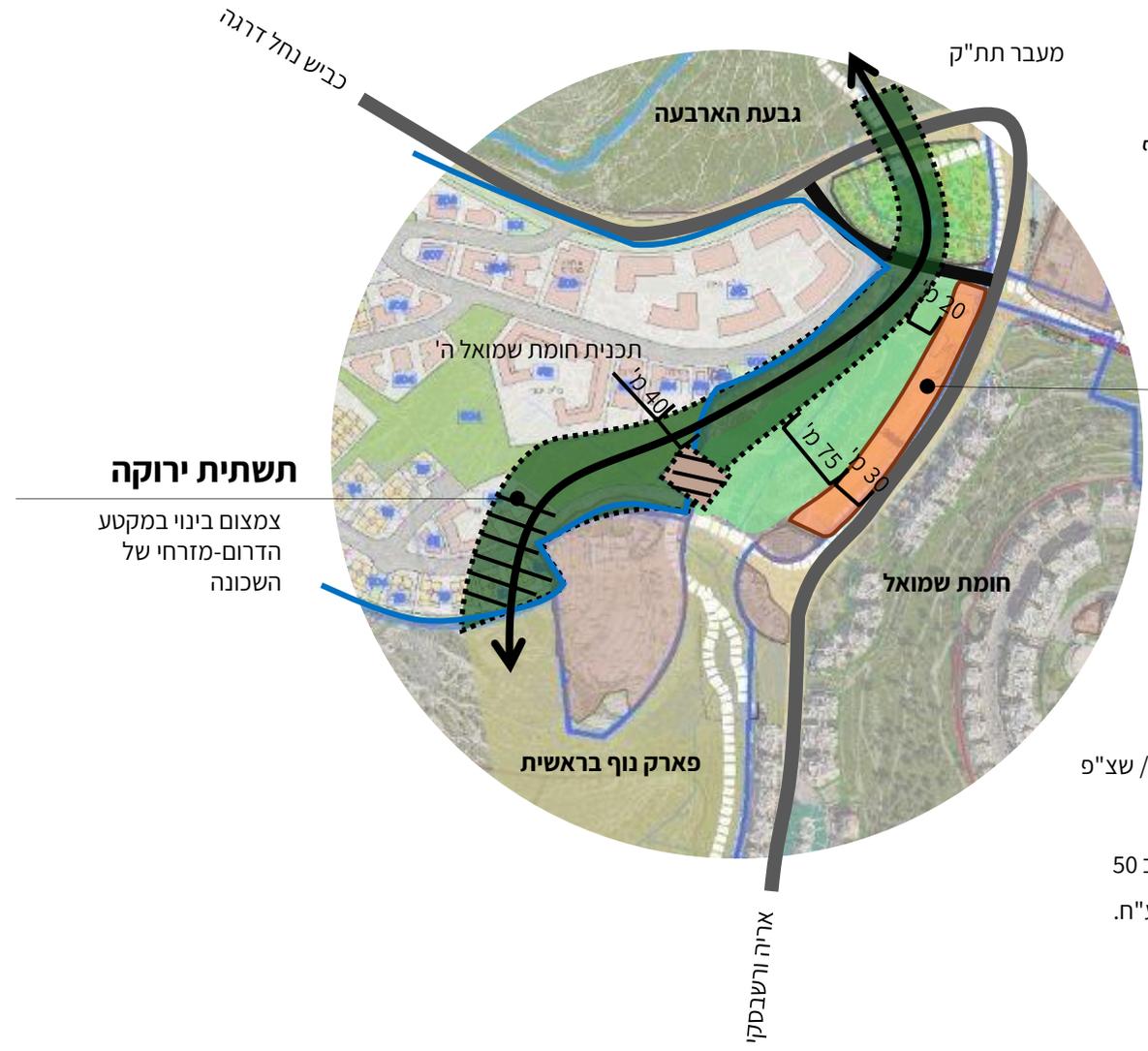
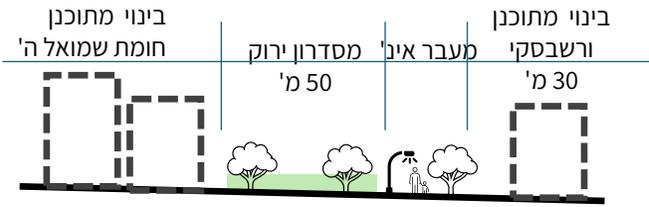
במסגרת תכנון הפארק, יפותח בשטח זה שצ"פ משמעותי אשר יבטיח מעבר אקולוגי רצוף, לצד מעבר הולכי רגל ומטיילים ומעבר מים.

אזור זה מיועד לקליטת קהל עם בינוי מינימלי לשירותים/קיוסק/קליטת קהל - נדרש לקדם תב"ע נקודתית (*התוכנית אינה מאפשרת בנייה בתחום ייעוד שצ"פ). נדרשת הסדרה סטטוטורית למעבר האקולוגי בשטח אשר אינו מוגדר "שצ"פ" בין נפחי הבינוי: משהב"ש ה', ורשבסקי ושיבת הר המור.

מכלול הכניסה לפארק | אתגרים, בעיות וחסמים

- נוצר "צוואר בקבוק" וחסמת רצף השצ"פים במפגש בינוי משהב"ש ה' והר המור
- נדרשת הסדרה סטטוטורית למעבר האקולוגי בין נפחי הבינוי: משהב"ש ה', ורשבסקי וישיבת הר המור
- משהב"ש ה' - נדרשת הצרחה בין שימושים ושטחים לטובת יצירת מעבר אקולוגי
- לא ברורה הסטטוטריקה של תוכנית הבינוי "ורשבסקי"
- נדרש תיאום מול מתכנני כבישים וגשרים קיימים ומתוכננים למיקום מעברים תת קרקעיים להבטחת הרצף ההליכתי, ההידרולוגי והאקולוגי

בינוי מתוכנן
רצועה ברוחב 30 מ'
לאורך רח' ורשבסקי

- שטח למבנה ציבור
- שצ"פ אינטנסיבי
- תשתית ירוקה למעבר בע"ח
- חפיפה בין בינוי מתוכנן למסדרון הירוק/ שצ"פ
- מעבר בע"ח

העבה: אין וודאות אקולוגית שמעבר ירוק ברוחב 50 מ' בסיטואציה המתוארת אכן מאפשר מעבר בע"ח.

תשתית ירוקה

צמצום בינוי במקטע הדרום-מזרחי של השכונה

המלצת הצוות : סל בעדיפות גבוה

מצב קיים . שטחים מופרים בכניסה לשכונה, ערימות פסולת בנייה

מצב קיים

צילום: דויד ויז

הדמיה: מילר בלום

מכלול הכניסה לפארק 5

מצב מוצע . התווית שביל נחל דרגה בשצ"פ הכניסה, כולל טיפול נופי במעביר המים הקיים

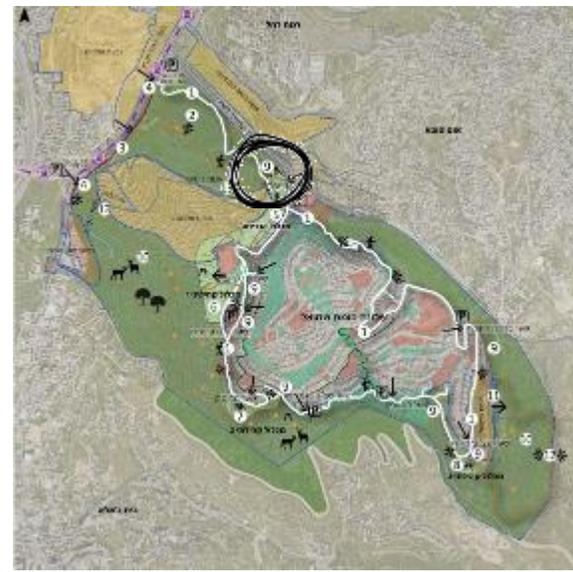

מצב קיים

יצירת קשרים וחיבורים בין מכלול השטחים הפתוחים המקומיים (שכונתיים), הרובעיים והעירוניים

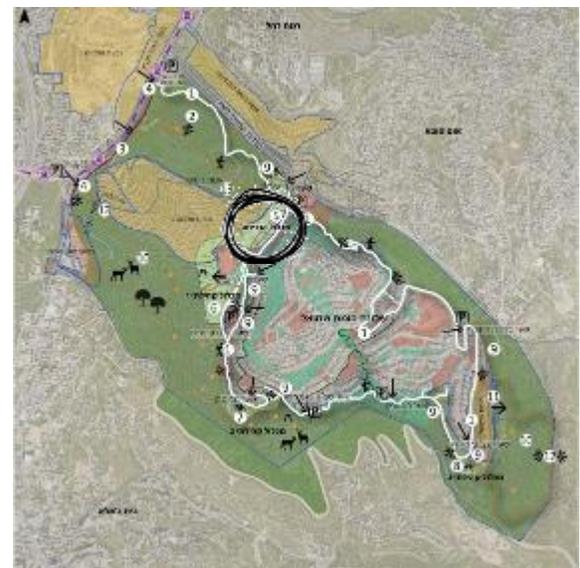

מכלול הכניסה לפארק 5

מצב מוצע . שביל, מקומות ישיבה והצללה

מצב קיים

מכלול הכניסה לפארק

צמצום השפעות פיתוח המאיימים על מעברים ורציפות אקולוגית

מצב מוצע . שביל נחל דרגה ומעבר רצף אקולוגי

הדמיה: מילר בלום

אגודת מור דוגמא

5

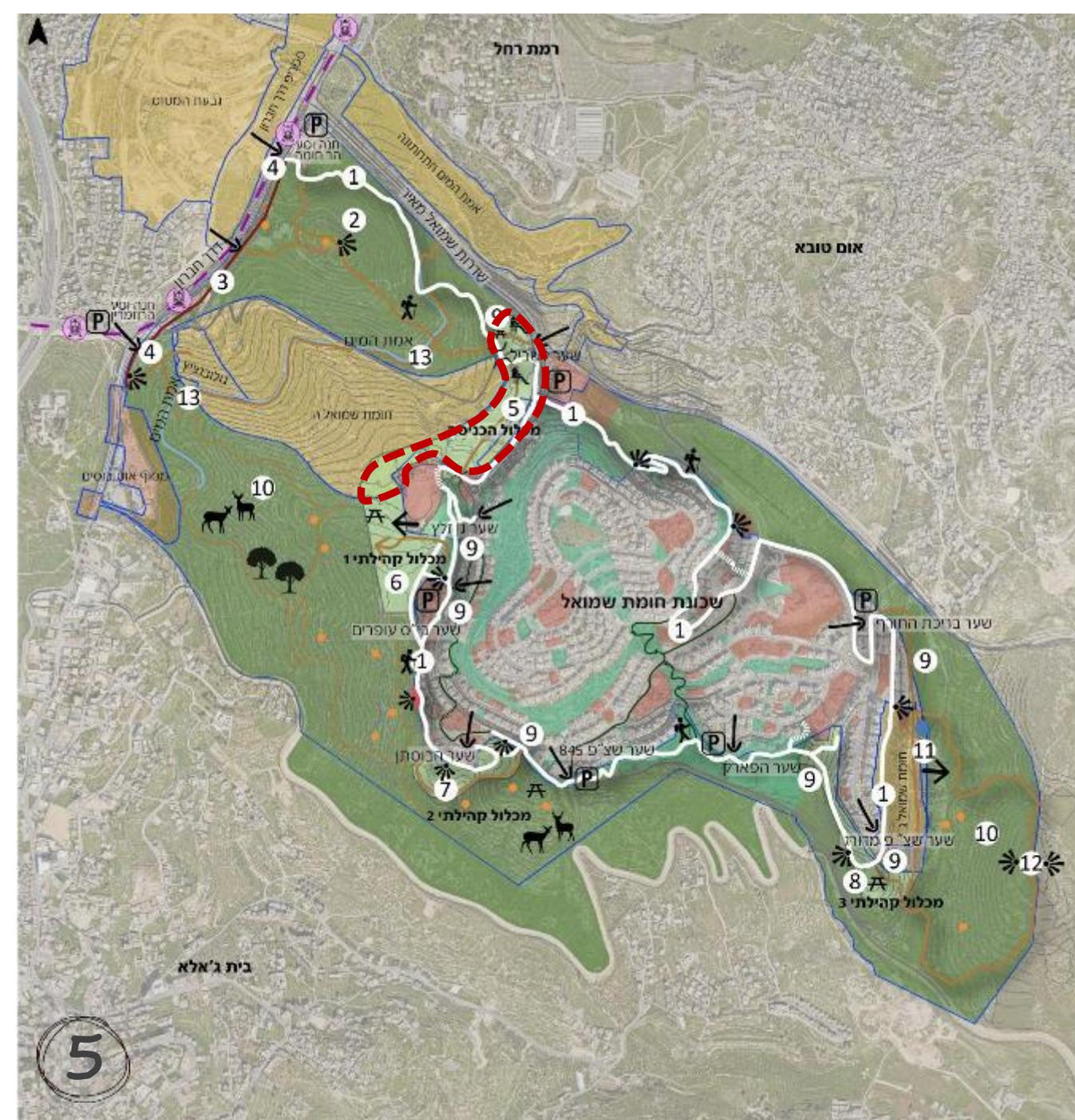
מכלול הכניסה לפארק

מצב מוצע . שביל נחל דרגה ומעבר רצף אקולוגי

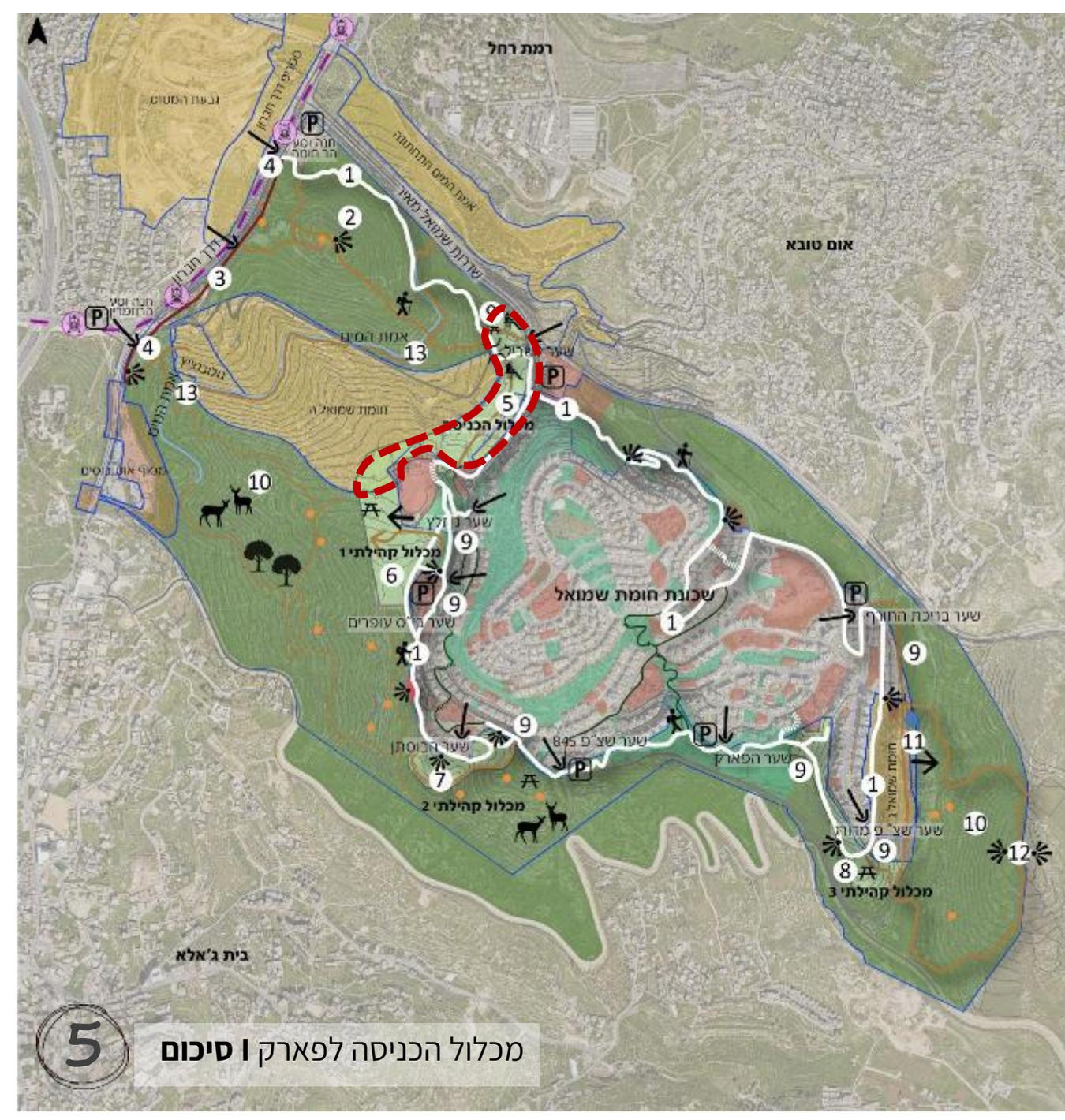
הדמיה: מילר בלום

אוסף תכנון וריאזון

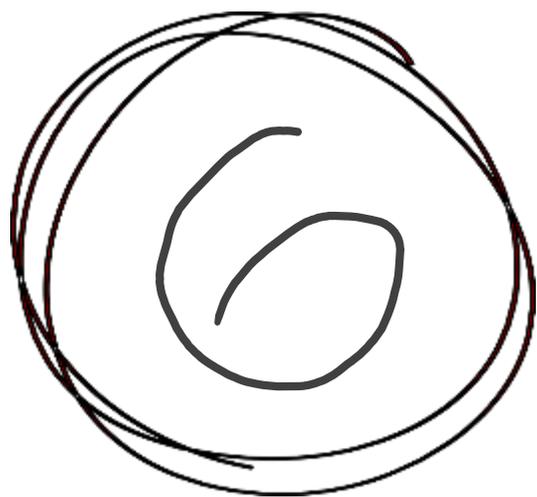
- נוצר "צוואר בקבוק" וחסמת רצף השצ"פים במפגש בינוי משהב"ש ה' והר המור
- נדרשת הסדרה סטטוטורית למעבר האקולוגי לחלק מהשטח אשר אינו מוגדר "שצ"פ" (בין נפחי הבינוי: משהב"ש ה', ורשבסקי וישיבת הר המור)
- משהב"ש ה' – נדרשת הצרחה בתוכנית העתידית, בין שימושים ושטחים לטובת רצף ואיכות המעבר האקולוגי
- לא ברורה הסטטוטוריקה של תוכנית הבינוי "ורשבסקי"
- נדרש תיאום מול מתכנני כבישים וגשרים קיימים ומתוכננים למיקום מעברים תת קרקעיים להבטחת הרצף ההליכתי, ההידרולוגי והאקולוגי
- יש להבין מהי ניתן לתכנן במסגרת הסטטוטוריקה. האם יש כוונה לבצע בטווח הקרוב שצ"פ בשטח המיועד, עד להבנה של מה מתוכנן עם הכביש המתוכנן, הבינוי העתידי של ורשבסקי ומשהב"ש ה'? האם ניתן לפתח את השצ"פ ב"צו גינון"? האם ניתן לכלול בו אלמנטים קולטי קהל?
- מה עושים עם ערימות פסולת הבניה? האם מפתחים שצ"פ על גבי הערימות הקיימות?
- אתגר איתור שטחי חניה עבור באי השצ"פ, בהתחשב בכבישים וצמתים ראשיים

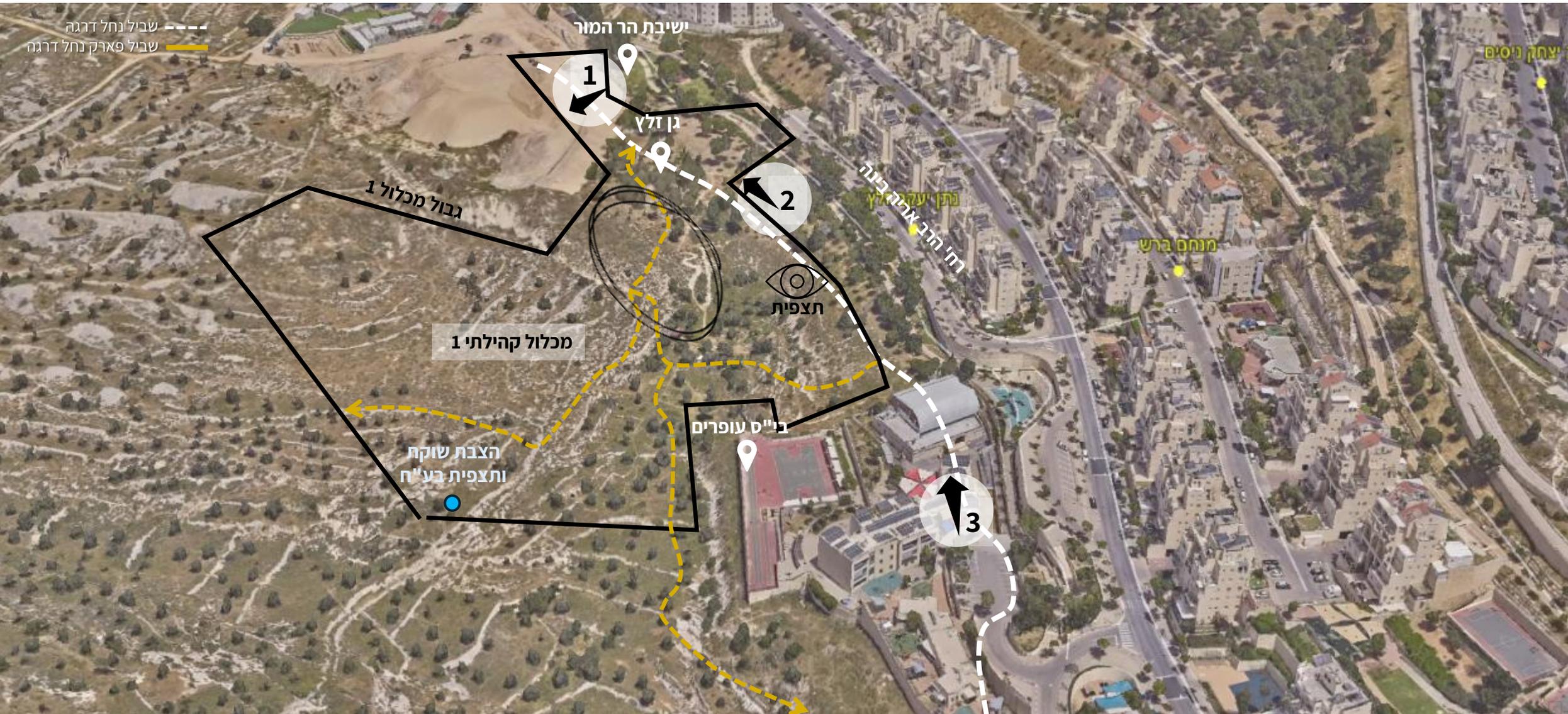
קטגוריה	פירוט
שטח	11,500 מ"ר
רוח המקום	פארק פנאי ונופש - שער השכונה המחובר בין גבעת הארבעה, השכונה ופארק נחל דרגה
מצב קיים	שטח ביעוד שצ"פ המהווה אזור כלוא ומופר עם פסולת בנייה בנפח רב מעבר תת"ק (מעבר מים בע"ח ואנשים)
משתמשים	קהילה, מטיילים, אזורי
כניסות (שערים) מהשכונה הקיימת	מעבר תת"ק + מעברים תת"קים עתידיים, צומת נחל דרגה ושמואל מאיר
חניות	מס' חניות לאורך הרחובות ובסמוך לתיכון, בינוי עתידי משהב"ש ה'
ממשקים	<ul style="list-style-type: none"> בינוי שכונה קיימת, בינוי עתידי - משהב"ש ה' + ורשבסקי, ישיבת הר המור, גן זלץ, גבעת הארבעה, צומת כניסה
פרוגרמה	<ul style="list-style-type: none"> פיתוח שצ"פ בצומת הכניסה לשכונת חומת שמואל, המייצר חיבור בין גבעת הארבעה לבין השכונה ואל פארק הטבע והמורשת. שביל נחל דרגה עובר דרכו ומקשר בין המרכיבים הנופיים השונים. המכלול ייצר חיבורים בין קהילת חומת שמואל אל הפארק השצ"פ מייצר רצף מעבר הולכי רגל, מטיילים, מים וניקוז. ייתן דגש משמעותי לפיתוח מעבר אקולוגי איכותי לבעלי חיים בין נפחי הבינוי הקיימים והעתידיים. הפיתוח יכלול הוספת טראסות ונטיעות חקלאיות, ישלב בין פיתוח אינטגרטיבי ואקסטנסיבי, שבילי גישה אל הפארק. בחינת העמדת מבנים "קלים" קולטי קהל וכן מתקני משחק חניה עבור באי השצ"פ תהיה לאורך הכבישים ובאזור בתי הספר בצומת
ממשק אקולוגיה	אזור חיץ
אתגרים, בעיות וחסמים	<ul style="list-style-type: none"> נוצר "צוואר בקבוק" וחסמת רצף השצ"פ במפגש בינוי משהב"ש ה', ורשבסקי והר המור. נדרשת הסדרה סטטוטוריקת למעבר האקולוגי רצוף בין נפחי הבינוי. משהב"ש ה' - נדרשת הצרחה בתוכנית העתידית בין שימושים ושטחים לטובת המעבר האקולוגי לא ברורה הסטטוריקה של תוכנית הבינוי "ורשבסקי" נדרש תיאום מול מתכנני כבישים וגשרים קיימים ומתוכננים למיקום מעברים תת"ק קרקעיים להבטחת הרצף ההליכתי, ההידרולוגי והאקולוגי האם יש כוונה לבצע בטווח הקרוב שצ"פ בשטח המיועד, עד להבנה של מה מתוכנן עם הכביש המתוכנן, הבינוי העתידי של ורשבסקי ומשהב"ש ה'? מה עושים עם ערימות פסולת הבניה? האם מפתחים שצ"פ על גבי הערימות הקיימות? אתגר איתור שטח חניה עבור השצ"פ, בהתחשב בכבישים וצמתים ראשיים

5 מכלול הכניסה לפארק | סיכום

מכלול קהילתי 1

מצב קיים

מכלול קהילתי 1

עידוד קיום פעילויות קהילתיות
עונתיות, הוספת תכנים ופעילויות
מושכות ילדים ונוער

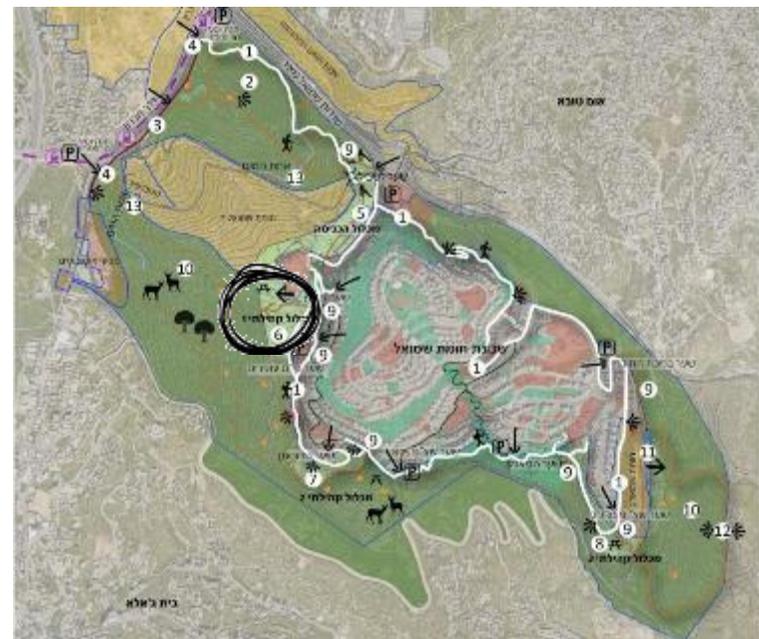
מצב מוצע . כניסה לשביל פארק נחל דרגה

חדמיה: מילר בלום

מצב קיים

מכלול קהילתי 1

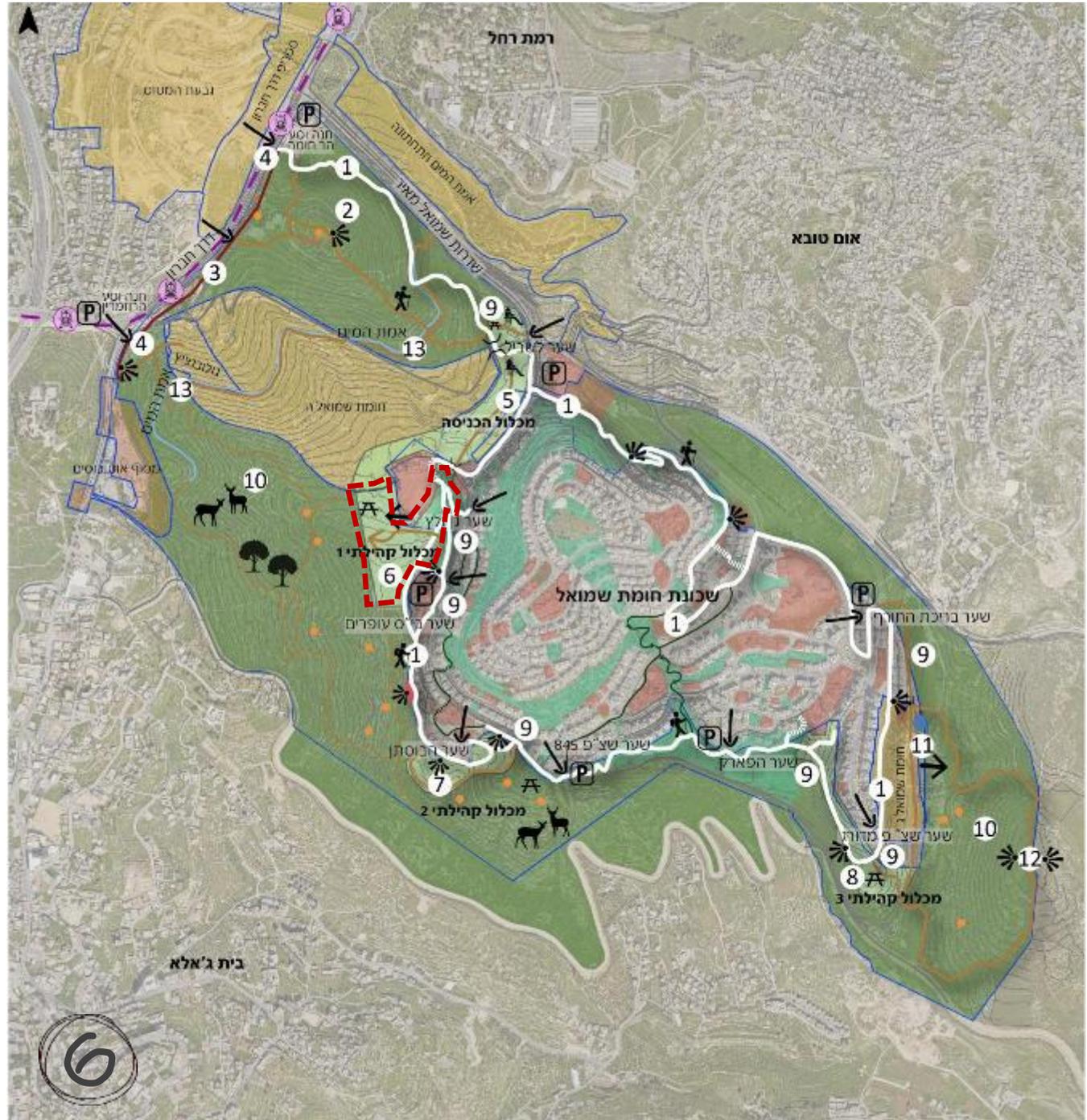
עידוד קיום פעילויות קהילתיות
עונתיות, הוספת תכנים ופעילויות
מושכות ילדים ונוער

מצב מוצע . מתקנים קהילתיים בבוסתן הגן

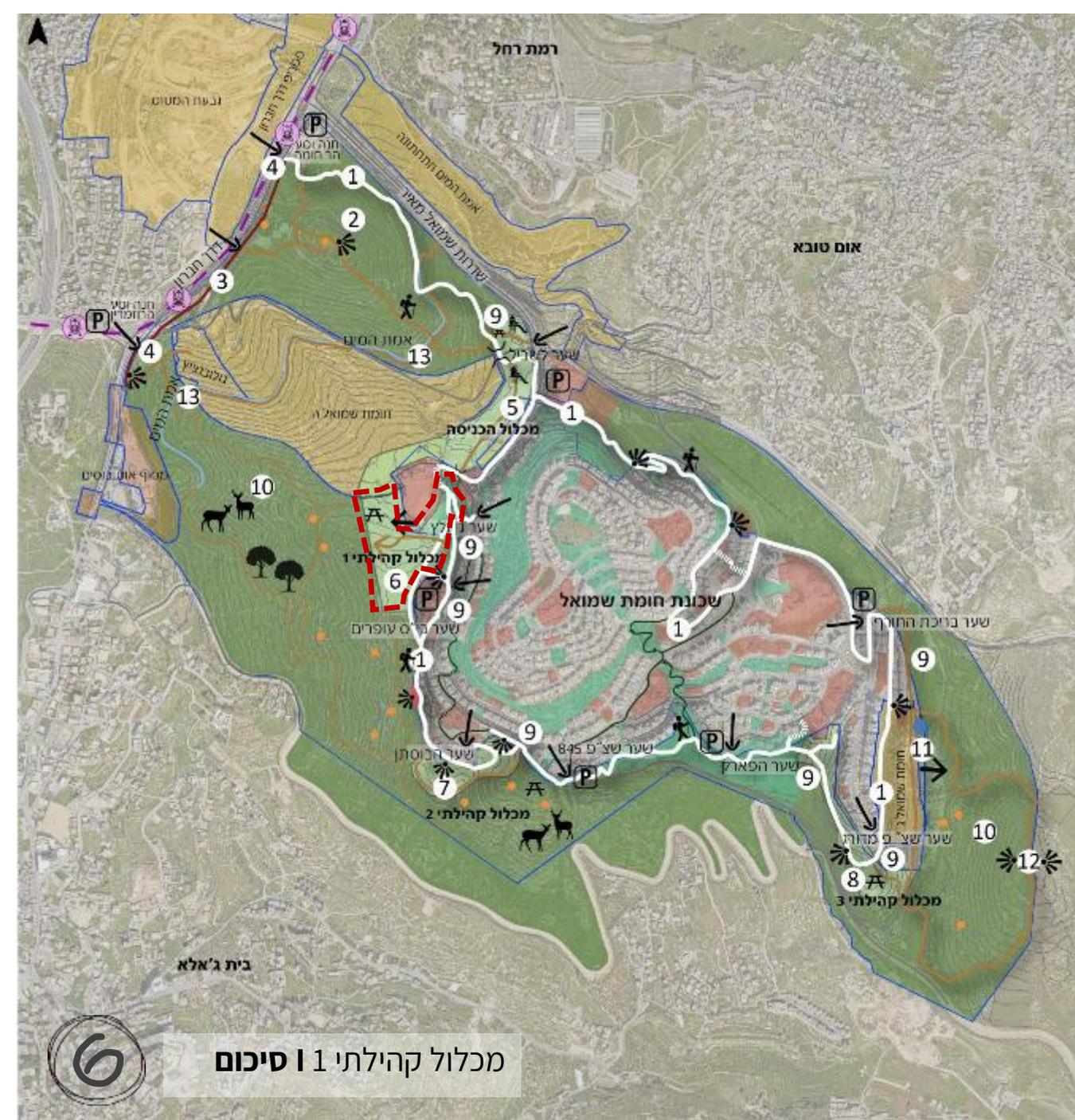
מכלול קהילתי 1 | אתגרים, בעיות וחסמים

- נוצר "צוואר בקבוק" וחסמת רצף השצ"פים במפגש בינוי משהב"ש ה' והר המור.
- האם נדרשת הסדרה סטטוטוריקת **למעבר האקולוגי** בין נפחי הבינוי: משהב"ש ה', ורשבסקי וישיבת הר המור?
- משהב"ש ה' - נדרשת הצרחה בין שימושים ושטחים לטובת **רצף ואיכות המעבר האקולוגי**
- לא ברורה הסטטוטוריקה של תוכנית הבינוי "ורשבסקי"
- נדרש תיאום מול **מתכנני כבישים וגשרים** קיימים ומתוכננים למיקום מעברים תת-קרקעיים להבטחת הרצף ההליכתי, ההידרולוגי והאקולוגי
- יש להבין מהי ניתן לתכנן במסגרת הסטטוטוריקה. האם יש כוונה לבצע בטווח הקרוב **שצ"פ בשטח המיועד**, עד להבנה של מה מתוכנן עם הכביש המתוכנן, הבינוי העתידי של ורשבסקי ומשהב"ש ה'? האם ניתן לפתח את השצ"פ ב"צו גינון"? האם ניתן לכלול בו אלמנטים קולטי קהל?
- מה עושים עם **ערימות פסולת הבניה**? האם מפתחים שצ"פ על גבי הערימות הקיימות?

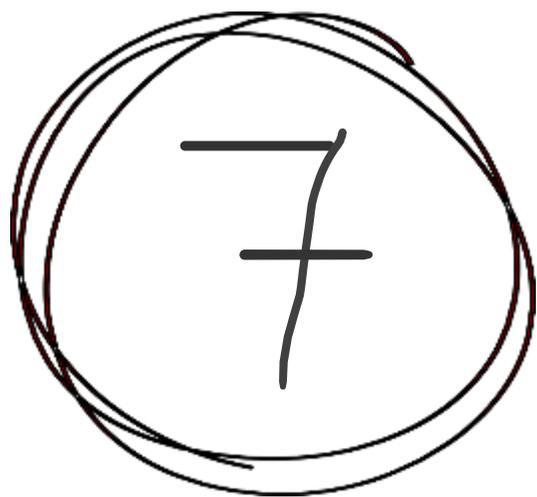
המלצת הצוות : סל בעדיפות גבוהה

קטגוריה	פירוט
שטח	73,000 מ"ר
רוח המקום	נוף חקלאי "קדום" בראשיתו - טראסות חקלאיות
מצב קיים	נוף חקלאי "קדום" בראשיתו - בוסתן ממצאים ארכיאולוגיים (גת, שומרה) פארק נחל דרגה הקהילתי - גן פעיל עם מטבח חוץ, התכנסות, מתקנים
משתמשים	קהילה, ישיבת הר המור
כניסות (שערים) מהשכונה הקיימת	שער גן זלץ שער בית ספר עופרים מעבר אקולוגי
חניות	חניון קיים ליד בית ספר עופרים מס' חניות סמוך לישיבת הר המור ולאורך הרחובות
ממשקים	<ul style="list-style-type: none"> • בינוי שכונה קיימת ובינוי עתידי - משהב"ש ה', גן זלץ, בית ספר עופרים, דיור מיוחד - נתיב מאיר, פארק נחל דרגה (מס' פרויקט 6)
פרוגרמה	<ul style="list-style-type: none"> • יצירת ממשק ושער כניסה בין השכונה ושביל נחל דרגה לשבילי הפארק העתידי • הסדרת שבילי הגישה אל הגן (שביל מדרגות), יצירת רחבות תצפית, התכנסות ורגיעה • הרחבת והנגשת הגן הקהילתי האקולוגי הקיים בואדי, על מרכיביו הקסומים • יצירת חיבור לשביל הקיים של גן זלץ תוך הוספת נטיעות, שיקום טראסות אבן • חיבור לכניסות הקיימות בבי"ס עופרים, חיבור אל החניות בכניסה לביה"ס • הגברת תחושת הבטחון האישי ע"י תאורה ומצלמות
ממשק אקולוגיה	אזור חיץ + קליטת קהל אינטנסיבית
אתגרים, בעיות וחסמים	<ul style="list-style-type: none"> • נדרשת הבנה בנוגע לאופן ניהול המרחב הקהילתי ואחזקתו • חסרה תכנית בינוי מפורטת להר המור: גבול הבינוי המשפיע על השטח הפתוח ועל המעבר האקולוגי • נדרשת הסדרה סטטוטורית להבטחת רצף מעבר אקולוגי בין נפחי הבינוי ומתחת לכבישים והגשרים • נדרש דיוק החיבורים אל פארק נחל דרגה • נדרש גידור של בורות מים ואזורים מסוכנים מבחינה בטיחותית

מכלול קהילתי 1 | סיכום

מכלול קהילתי 2

מכלול קהילתי 2 | עקרונות תכנון

- חיבור לשבילי פארק נחל דרגה, לשכונה ולמוקדים קהילתיים בה (תצפית זכרון)
- פעילות קהילתית, יצירת גן בוסתן ואזור התכנסות אינטנסיבי לחניכי תנועות הנוער, הוספת מתקני משחק "טבעיים" עבור ילדי השכונה
- השביל לא יעבור בתוואי הוואדי משיקולי בטחון, בטיחות, אקולוגיה ונגישות
- הגברת תחושת הבטחון האישי ע"י תאורה ומצלמות

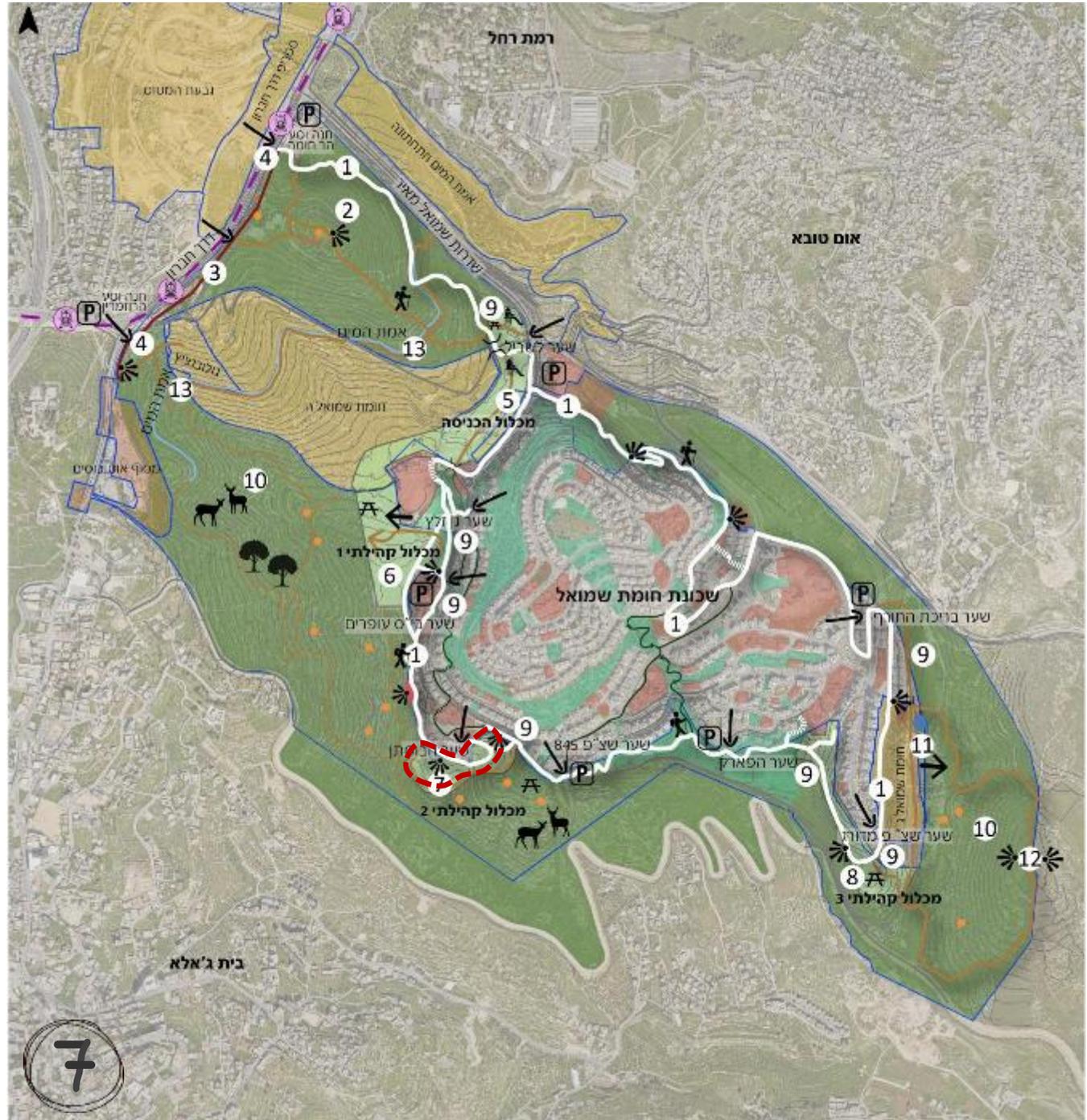
אזורי התכנסות לקבוצות

במת למפגשים/הופעות קהילתיות

דימויים - מתוך האינטרנט

סימון שבילים ואזורים

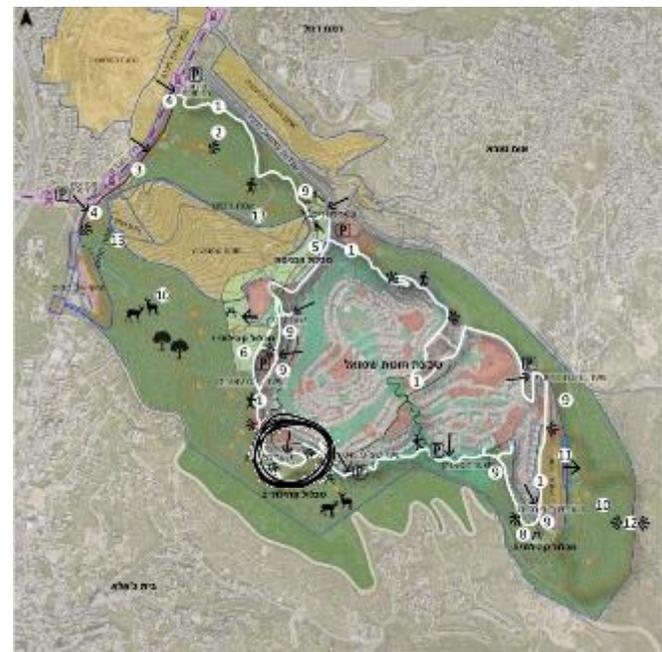

נק' חיבור השכונה לשביל ולפארק נחל דרגה ←

מצב קיים

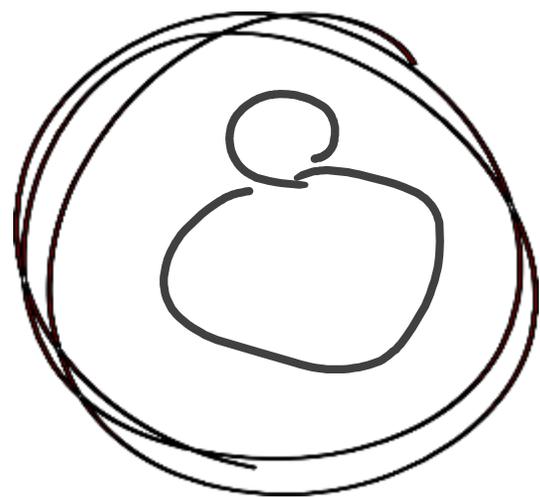
7 מכלול קהילתי 2

חדמיה: מילר בלום

מצב מוצע . מתקני כושר, פינות ישיבה לתנועות הנוער, נטיעות והצללה

מכלול קהילתי 3

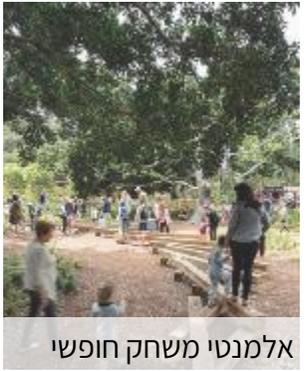
מכלול קהילתי 3 | עקרונות תכנון

- פיתוח **תצפיות אל הנוף** מתחת לעצי האורן הגדולים
- פעילות קהילתית, פיתוח שבילים ומדרגות יער בחורשה, מעגלי ישיבה ואלמנטי משחק "טבעיים"
- הגברת תחושת הבטחון האישי ע"י תאורה ומצלמות
- חיבור לשבילי פארק נחל דרגה (עתידי), לשכונה, לשצ"פ הקיים ולמוקדים הקהילתיים בה
- חיזוק והדגשת שביל נחל דרגה ע"י הוספת פונקציות ופעילויות לאורכו

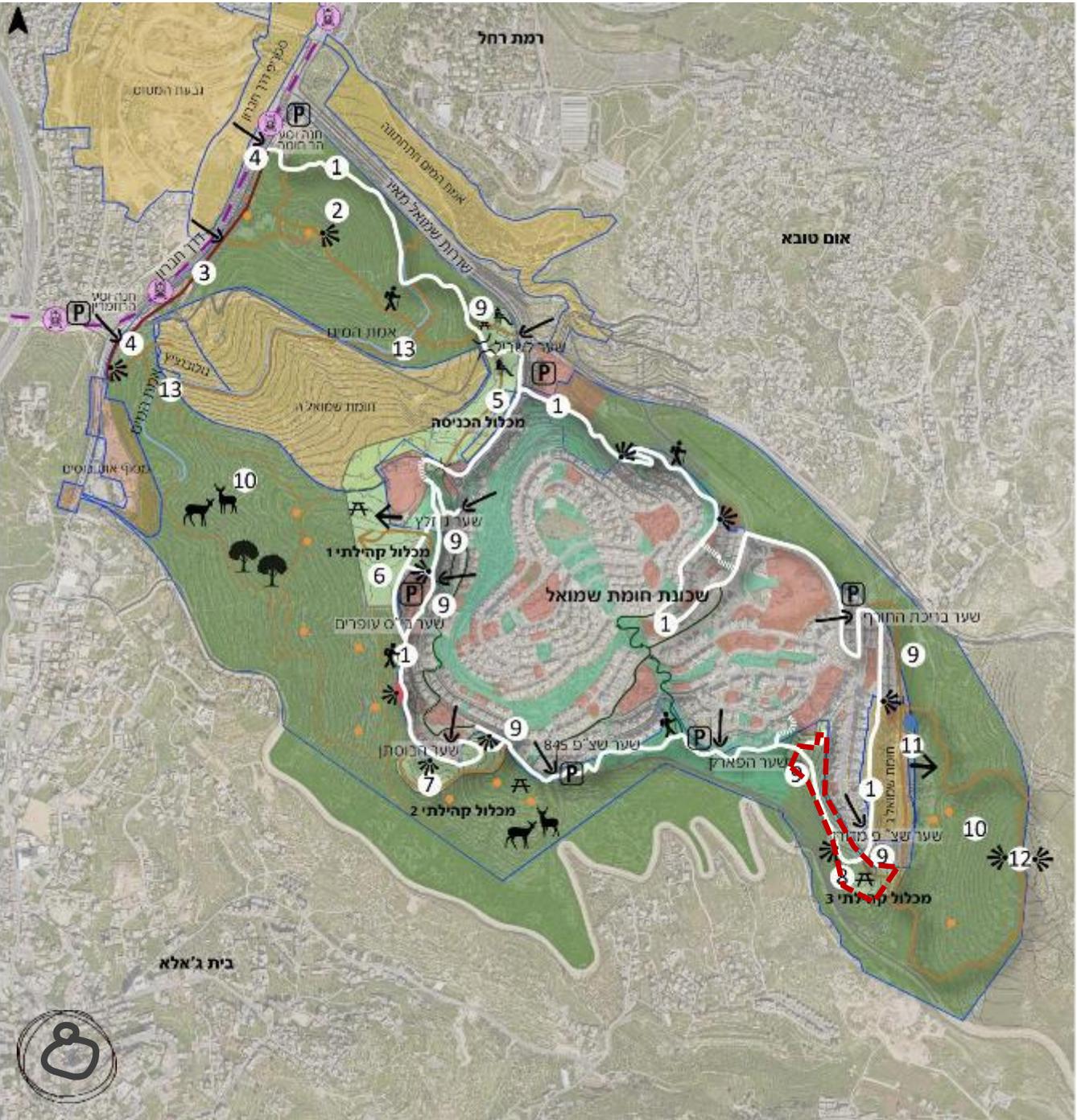
מצב קיים

דימויים (מתוך האינטרנט)

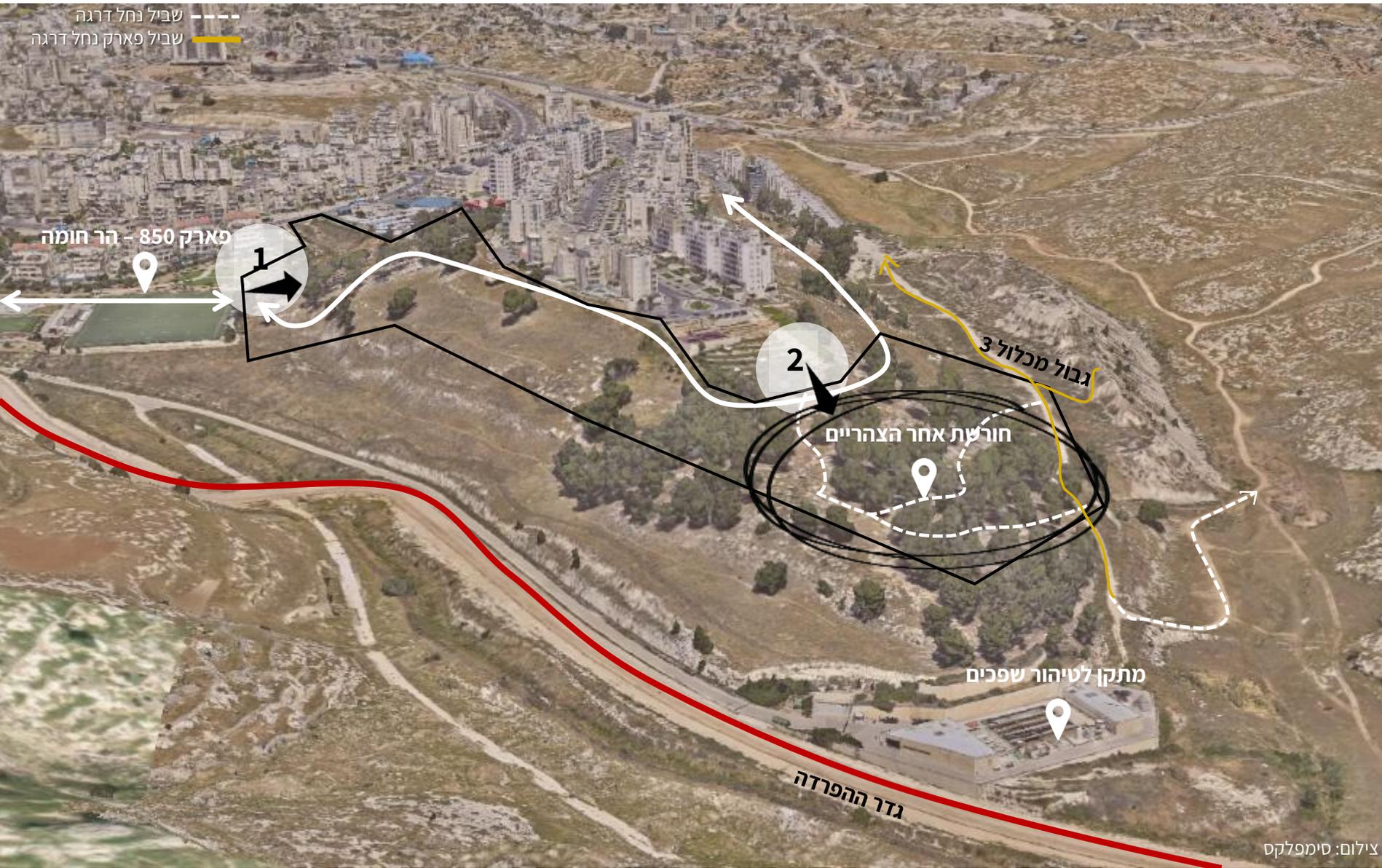
אלמנטי משחק חופשי

מדרגות סלע ביער

נק' חיבור השכונה לשביל ולפארק נחל דרגה ←

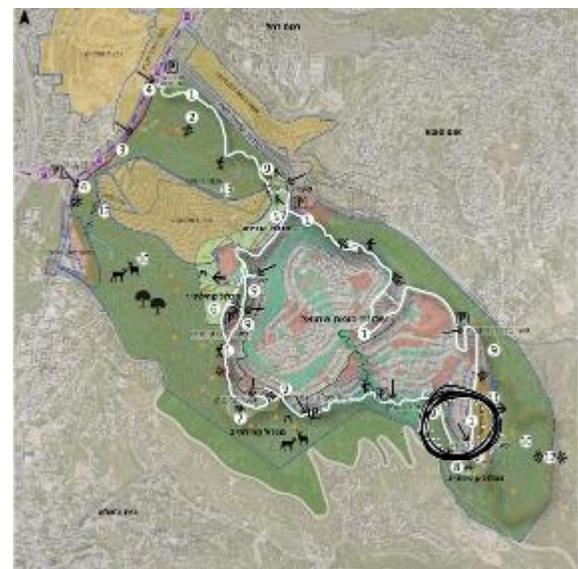

צילום: סימפלקס

מצב קיים

מכלול קהילתי 3

מצב מוצע. שביל, מקומות ישיבה והצללה

הדמיה: מילר בלום

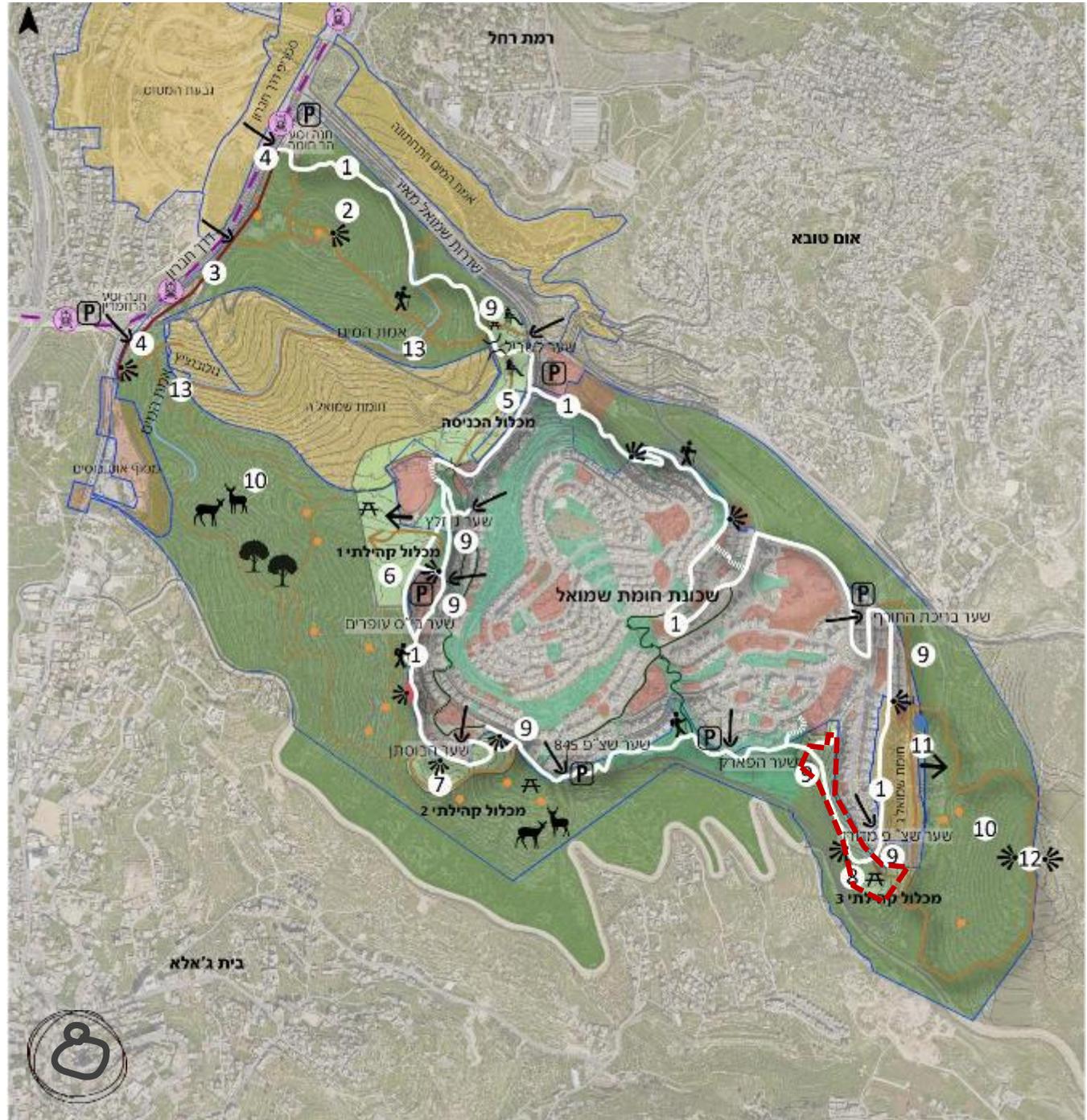
מכלול קהילתי 3 | אתגרים, בעיות וחסמים

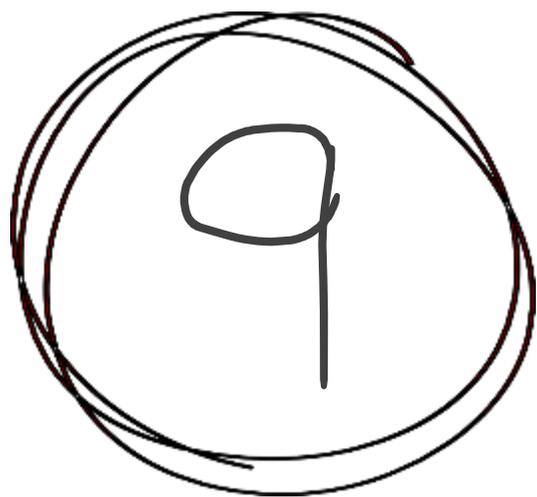
- קירבה וניצפות אל גדר ההפרדה ואל המט"ש
- צורך בדיוק הפתרונות להגברת תחושת הבטחון - בשל הקירבה והניצפות אל גדר המערכת
- טופוגרפיה תלולה ושטח סלעי ומורכב
- פיתוח המקטע המזרחי תלוי בהסדרת ערימות עפר של חומת שמואל מזרח
- הימנעות מפיתוח אינטנסיבי בשל רגישות מעבר בעלי החיים

הגדלה - תכנית כללית

המלצת הצוות : סל בעדיפות בינונית

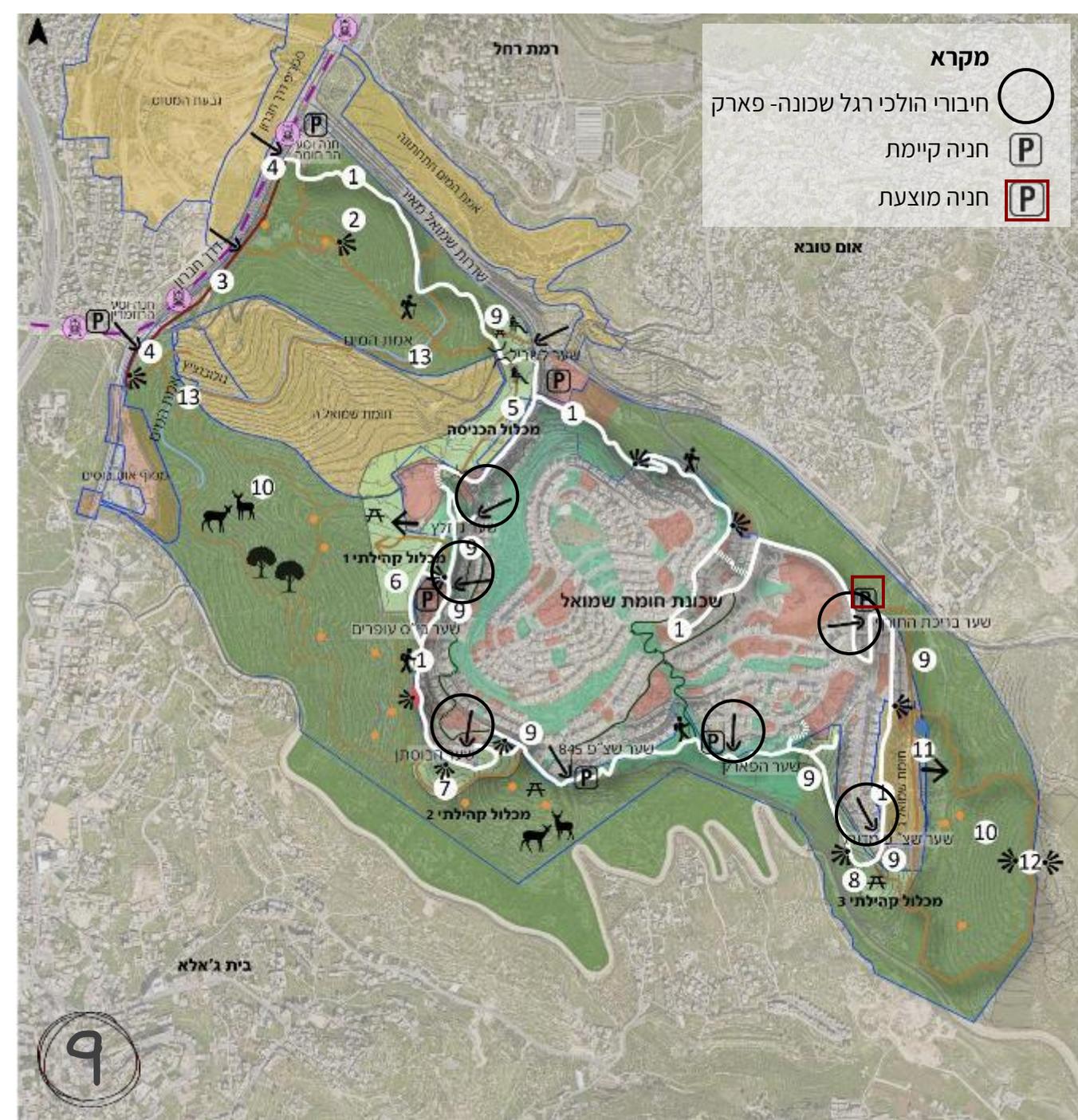

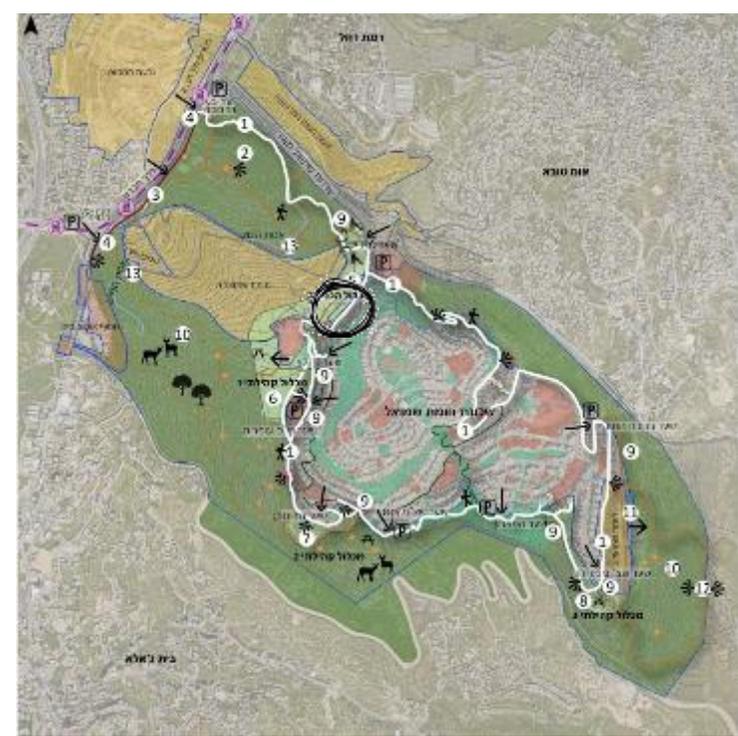

חיבור שכונת חומת שמואל

חיבור שכונת חומת שמואל – מבואות, שערים וכניסות | עקרונות תכנון

- פיתוח מבואות וכניסות ליצירת קישוריות והליכתיות ב**חיבורים בין השכונה והפונקציות הציבוריות אל השביל, המכלולים ואל הפארק.**
- המבואות והכניסות יפוזרו באופן **שיסייעו להקל על הפרשי הטופוגרפיה** בין חלקי השכונה השונים.
- ייבחנו מיקומי **חניות** בכדי להקל על ההגעה אל השביל והפארק.
- תיבחן האופציה להצבת מבנים "קלים" קולטי קהל
- בכניסות ישולבו אלמנטים ייחודים אשר ייצרו **שפת מקום ברורה** ויאפשרו מרחב מוצל, מואר ובטוח

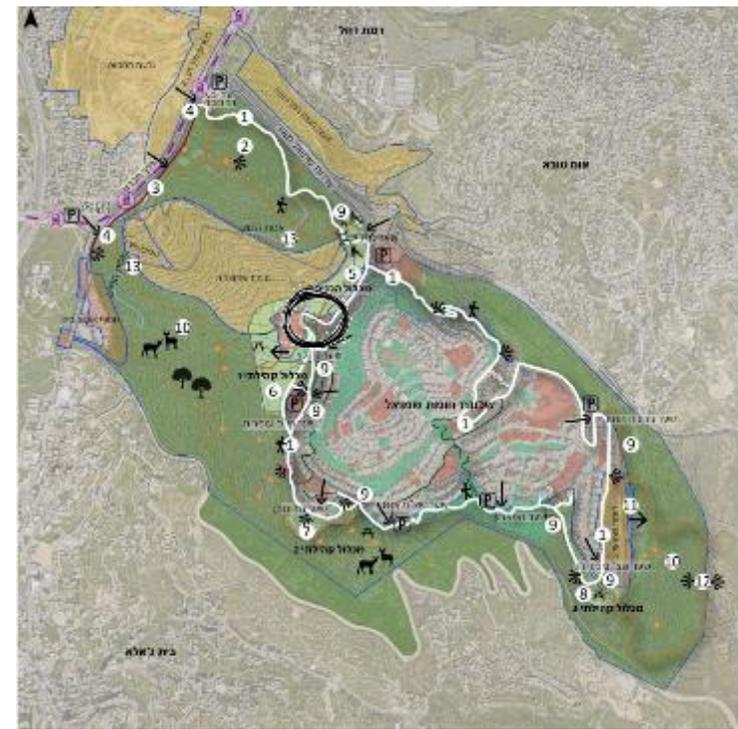
מצב מוצע . נקודת כניסה וקליטת קהל אל השביל והפארק

מבואות, שערים וכניסות

מצב קיים

הדמיה: מילר בלום

מצב מוצע . כניסה וקליטת קהל אל השביל והפארק

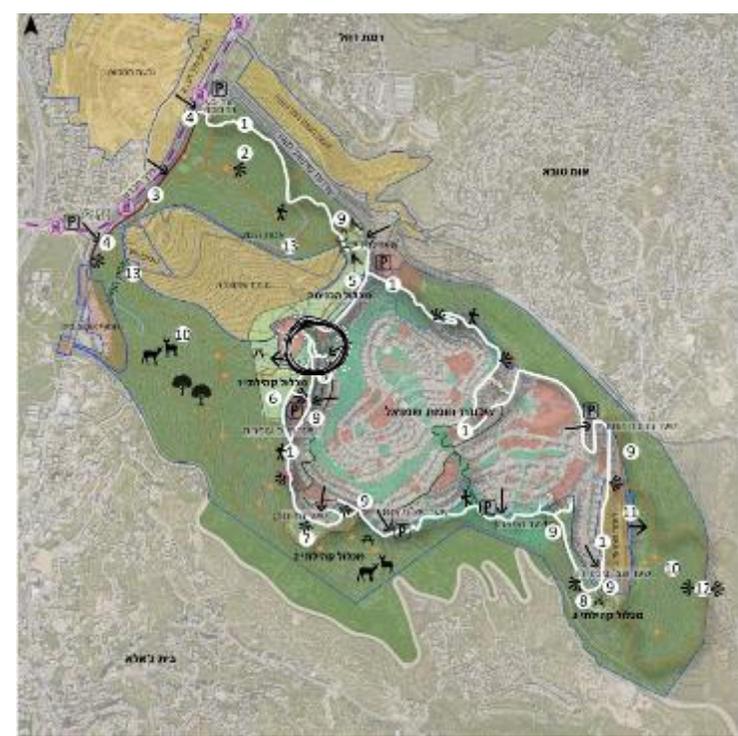
מבואות, שערים וכניסות 9

פארק נחל דדוגה

מצב קיים

מבואות, שערים וכניסות

הגברת תחושת הבטחון האישי

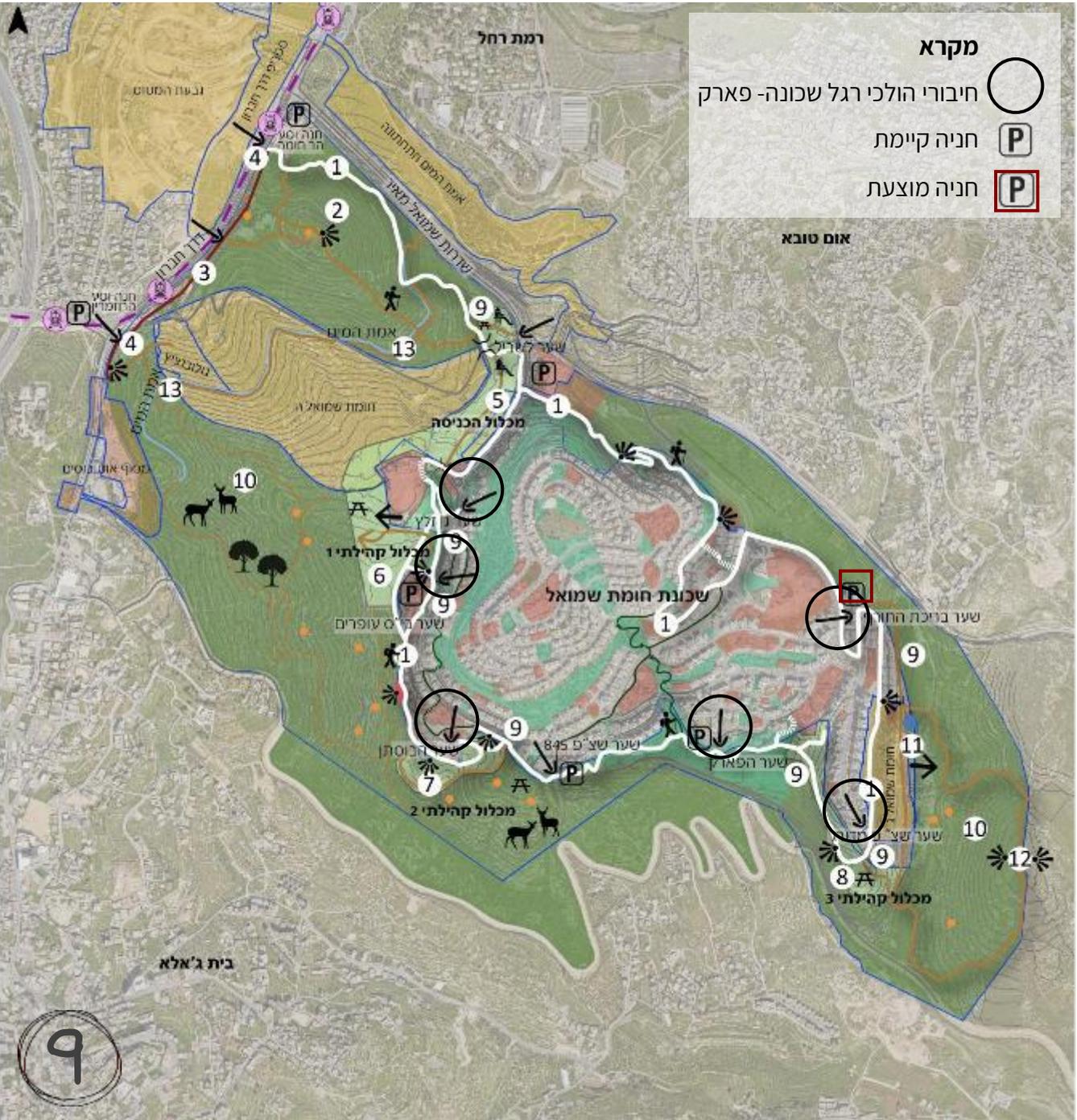
מצב מוצע . כניסה ותצפית אל השביל והפארק

חיבור שכונת חומת שמואל - מבואות, שערים וכניסות | **אתגרים, בעיות וחסמים**

- סטטוריקה לא תואמת או לא ידועה בחלק מהכניסות
- האם ניתן לבנות מבנים "קלים" בשטחי הכניסות
- האם ניתן להרחיב שטחים עבור חניות
- יש לדייק את את שיתוף הציבור והממשק עם הקהילה
- אתגר ההפרשים הטופוגרפיים והשיפועים

מקרא

- חיבורי הולכי רגל שכונה- פארק
- Ⓟ חניה קיימת
- Ⓟ חניה מוצעת

המלצת הצוות : סל בעדיפות גבוהה

קטגוריה	פירוט
שטח	*תלוי מיקום
רוח המקום	חיבור הקהילות אל הפארק דרך מבואות ושערי כניסה
מצב קיים	צומת שמואל מאיר נחל דרגה, כביש דרך חברון ועבודות רק"ל
משתמשים	קהילה, משפחות, מטיילים
כניסות (שערים) מהשכונה הקיימת	כמסומן
חניות	בחלק מהשערים (כמסומן)
ממשקים	בינוי שכונה קיימת, שצ"פים, מבני ציבור וחינוך, דרך שמואל מאיר, צומת הכניסה לשכונה
פרוגרמה	<ul style="list-style-type: none"> פיתוח מבואות וכניסות ליצירת קישוריות והליכתיות בחיבורים בין השכונה והפונקציות הציבוריות - אל השביל, המכלולים ואל הפארק. המבואות יפוזרו באופן שיסייעו להקל על הפרשי הטופוגרפיה בין חלקי השכונה השונים. מיקום הכניסות יהיה בדגש על חיבורים נגישים מתחברה ציבורית, צמתים ראשיים, מוסדות חינוך, שצ"פים קיימים ועוד. ייבחנו מיקומי חניות בכדי להקל על ההגעה אל השביל והפארק. תיבחן האופציה להצבת מבנים "קלים" קולטי קהל, כדוגמת שירותים, פוד טראק או מזנון, תחנת מידע ועוד בכניסות ישולבו אלמנטים אשר ייצרו שפת מקום ייחודית ויאפשרו מרחב מוצל, מואר ובטוח (כדוגמת ריהוט, פינות ישיבה, שולחנות פיקניק), הצללה ונטיעות, מתקנים לחניית ולתיקון אופניים, ברזיה/קולר, שילוט הסבר על הפארק והשביל, מתקני משחק "טבעיים" - בחלק מהשערים חיבור השכונות חומת שמואל והשכונות המערביות אל השביל והפארק - באמצעות מבואות, שערים וכניסות - ראו סל 4
ממשק אקולוגיה	אזור חיץ
אתגרים, בעיות וחסמים	<ul style="list-style-type: none"> סטטוטוריקה לא תואמת או לא ידועה בחלק מהכניסות האם ניתן לבנות מבנים "קלים" בשטחי הכניסות, כדוגמת מרכז מידע, שירותים, קיוסק, פוד טראק וכד' האם ניתן להרחיב שטחים עבור חניות יש לדייק את שיתוף הציבור והממשק עם הקהילה אתגר הפרשים הטופוגרפיים והשיפועים

9

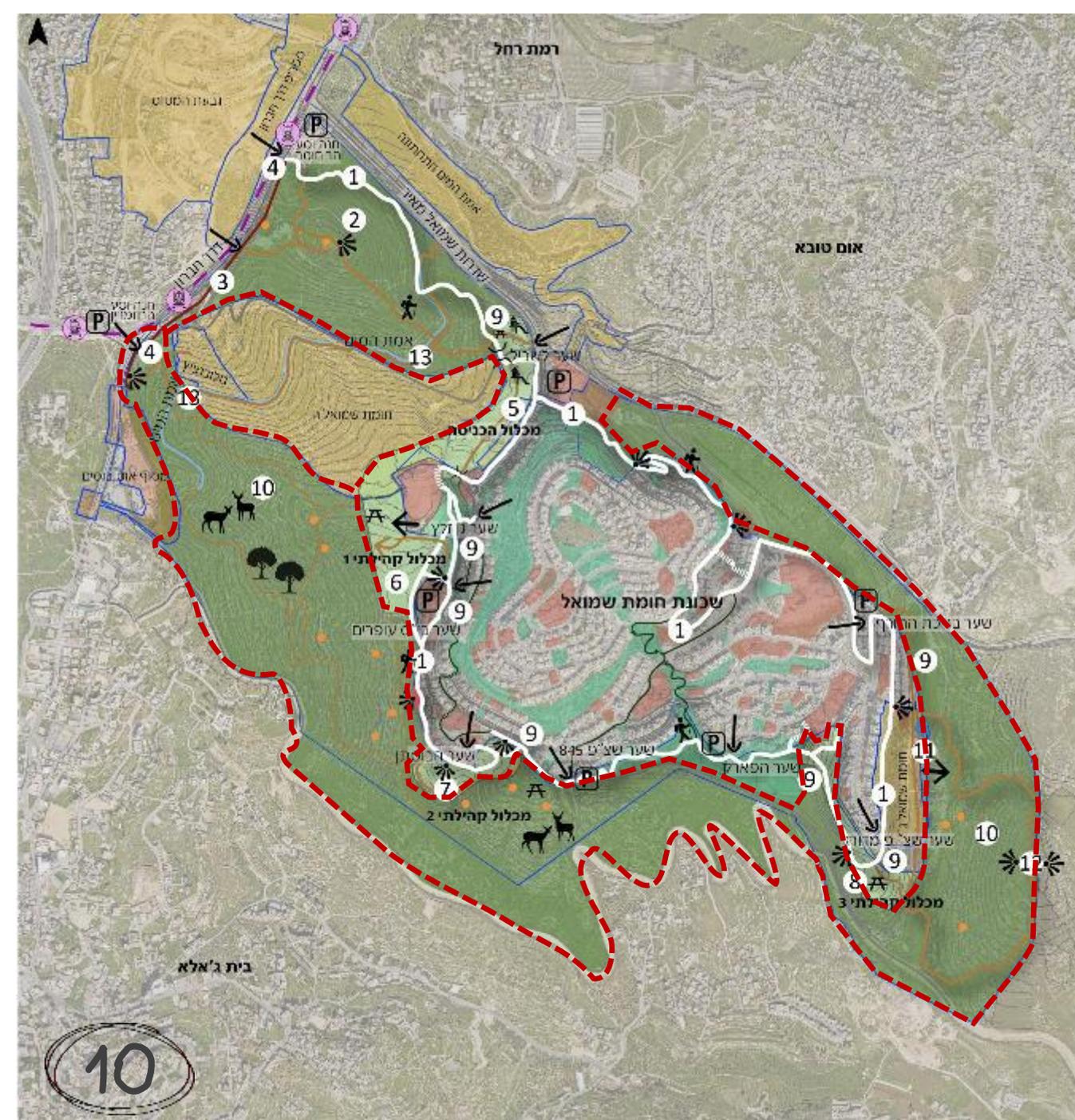
חיבור שכונת חומת שמואל | סיכום

10

פארק הטבע והמורשת - נחל דרגה

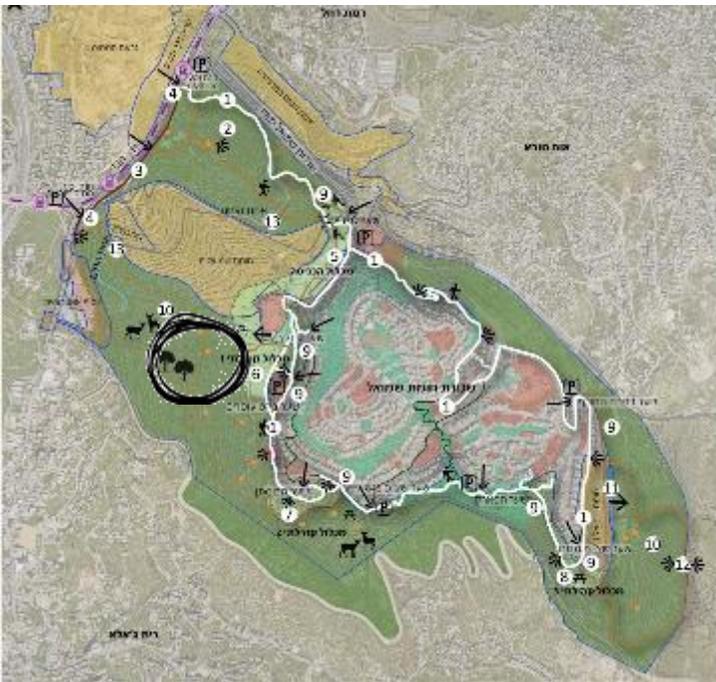
פארק הטבע והמורשת - נחל דרגה I עקרונות תכנון

- הפארק יהיה פארק טבע עירוני מנוהל ומתוחזק ע"י גוף מקצועי המתכלל את המרכיבים הנופיים, האקולוגיים וההידרולוגיים, בשיתוף עם המנהל הקהילתי. לגוף זה יינתנו סמכויות ניהול, תחזוקה ואכיפה.
- שיקום הנוף על מרכיביו, תוך הדגשת ייחודו ההיסטורי הקדום המשלב טראסות אבן עתיקות, מבני חקלאות, גתות, מערות, מטעי זיתים, אמת המים התחתונה הקדומה ועוד
- החלק המערבי בפארק יהווה "פארק מורשת הטראסות" ויכלול שיקום וחיזוק אלמנטים היסטוריים וארכיאולוגיים קיימים בתיאום עם רשות העתיקות, בדגש על ממצאים נדירים מתקופת בית ראשון
- הצעה לקיים את פארק הטבע והמורשת גם בשטח המיועד למשב"ש ה' העתידי
- בפארק יתוכנן המשך שביל אמת המים התחתונה המתחבר עם תוואי האמה בגבעת הארבעה (הרצף נקטע ע"י כביש נחל דרגה וע"י גדר הפרדה)
- החלק המזרחי של הפארק בעל אופי של סף המדבר והוא יפותח באופן שונה כך שיאפשר שבילי מטיילים מטיבי לכת ורוכבי אופניים
- התווית שבילים, קישורים וחיבורים אל שביל נחל דרגה, אל הכבישים הסובבים, אזורי הכניסות אל הפארק ואל השכונות הקיימות והמתוכננות
- בהיקף הפארק התוכנית תימנע מתכנון אלמנטים "רועשים" ומתאורה
- בשטח הפארק יידרש שיקום נופי לאזורים בהם הוטלו ערימות פסולת בניה והפרות שונות
- שיפור המערך האקולוגי וניהול ממשק בעלי החיים והצומח הייחודיים, בדגש על שימור ועידוד עדרי צבי ארץ ישראלי ומוקדי פריחה משמעותיים
- צוואר הבקבוק של הפארק בין המת"ש לבין גדר הפרדה יאפשר מעבר בעלי חיים, לא יתאפשר פיתוח בסמוך למקטע זה

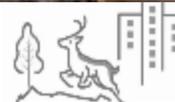

הדמיה: מילר בלום

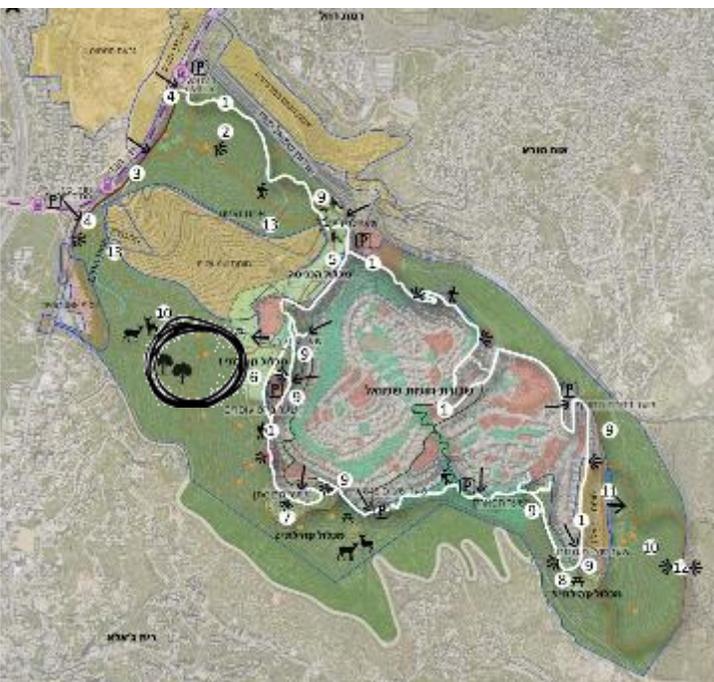

מצב מוצע . שביל מיטיבי לכת בין טראסות וזיתים עתיקים

פארק נחל דרגה

פארק נחל דרגה

הדמיה: מילר בלום

פארק נחל דרגה

מצב מוצע . מצפור מסתור אל בעלי החיים בפארק

פארק טבע עירוני מנוהל ומתוחזק ע"י
גוף מקצועי בשיתוף עם המנהל
הקהילתי.

צילום: יוני סיבוני

מופע חורף 2026

פארק נחל דרגה

מצב קיים . טראסות ומתקנים חקלאיים היסטוריים

פארק טבע עירוני מנוהל ומתוחזק ע"י
גוף מקצועי בשיתוף עם המנהל
הקהילתי.

צילום: יוני סיבוני

מופע חורף 2026

פארק נחל דרגה

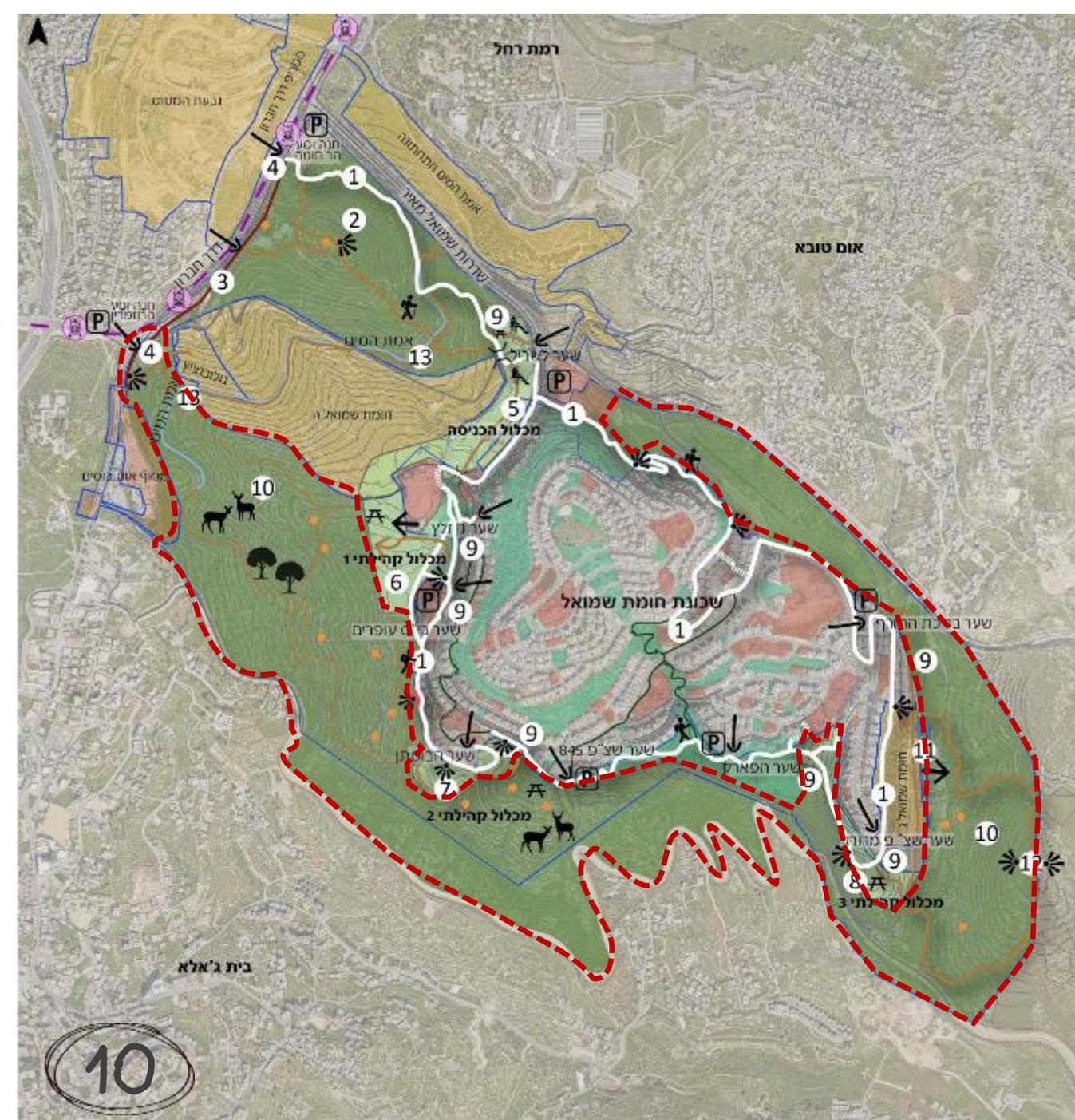
מצב קיים . טראסות ומתקנים חקלאיים היסטוריים

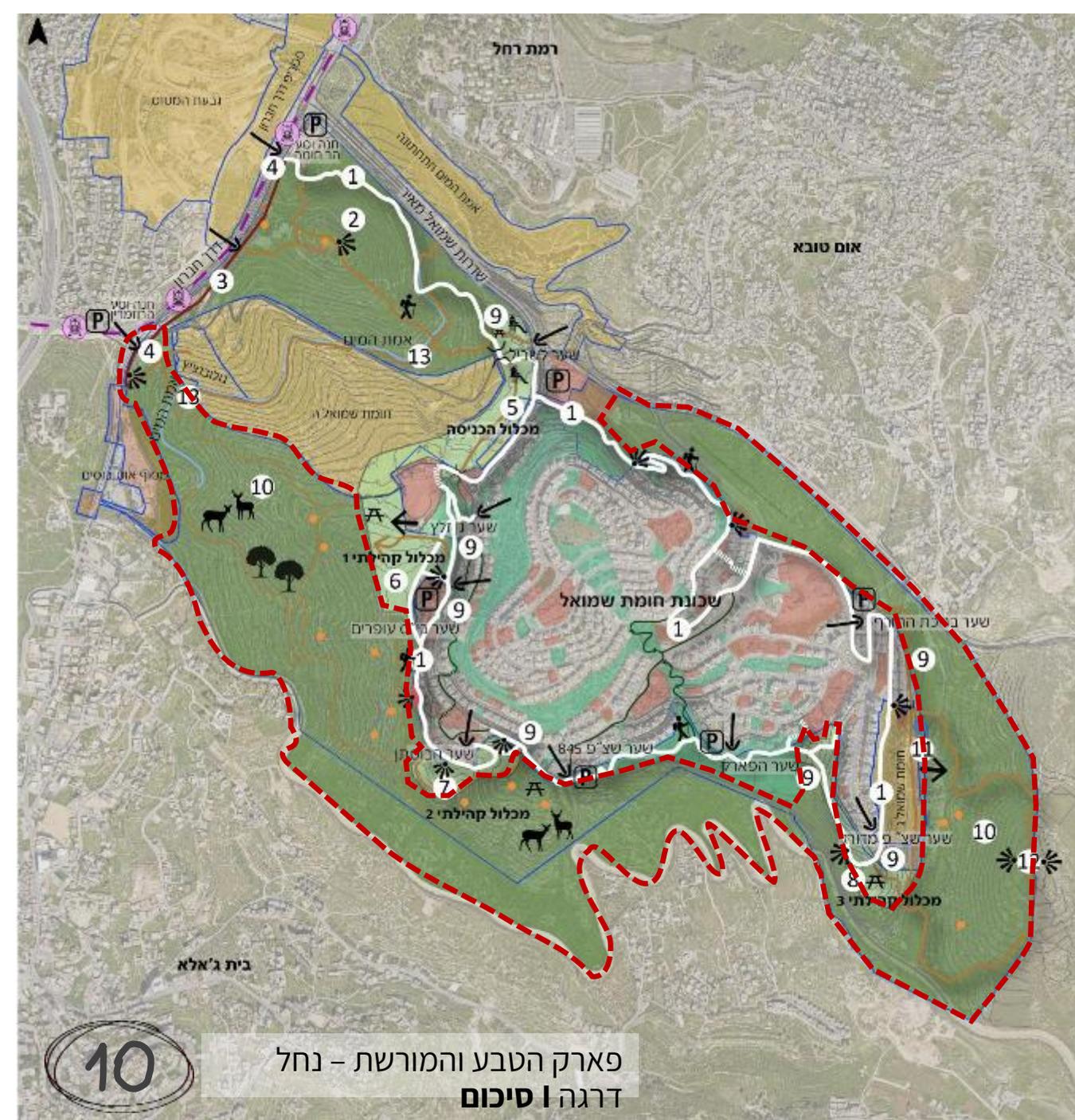
פארק נחל דרגה

- השטח ברובו אינו נגיש מהשכונה הקיימת (הפרשי גבהים)
- קרבה לגדר ההפרדה העוטפת את השטח ממערב
- בשטח בורות רבים וקיימת **סכנה בטיחותית**. נדרש טיפול בעתיקות, גידורם וסימונם בשיתוף רשות העתיקות
- **תיאום מול פרויקטים משיקים**, הצעה לקיים את פארק הטבע והמורשת גם בשטח המיועד למשב"ש ה'
- נדרשות הנחיות עיצוב בנוגע **לתכנון גגות וחזית חמישית** של המבנים בהיקף הפארק - בהיבטי ניצפות
- תדרש התייחסות לאופן **השיקום הנופי** באזורים בהם הוטלו **ערימות פסולת בניה** ובוצעו הפרות סביבתיות שונות
- האם לתקף את **המעמד הסטטוטורי** של הפארק?
- האם תקום **מנהלת לפארק**? אופן ניהול ממשק צבאים וכד'. אתגר איזון בין הנחיות לשמירה על המאזן האקולוגי לבין פיתוח מוקדי עניין בשולי הפארק

המלצת הצוות : סל בעדיפות בינונית

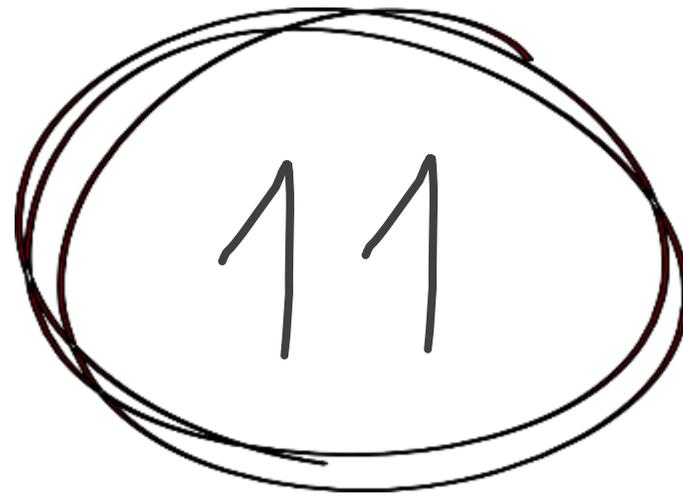

קטגוריה	פירוט
שטח	1,800 דונם
רוח המקום	שטח רחב המאופיין בנוף בראשיתי של טראסות עצי זית, ממצאים ארכיאולוגיים ומסלע ייחודי. המורפולוגיה וגודל השטח מייצרים תחושת סף מדבר המשכית ודרמטית. השטח המזרחי מצוי על סף המדבר וממנו נשקפים נופים מרהיבים.
מצב קיים	תא שטח משמעותי הנצפה מגבעת הארבעה והשכונות הסובבות. נוף חקלאי בראשיתי המכיל ממצאים ארכיאולוגיים והיסטוריים רבים. בשטח זה כלולה תכנית משהב"ש - חומת שמואל ה'. חלק מהשטח עבר שריפה בשנת 2018
משתמשים	מטיילים, קהילה, אזורי, קהל המתעניין בארכיאולוגיה וממצאים מבית ראשון
כניסות (שערים) מהשכונה הקיימת	לאורך החזית הבנויה של שכ' חומת שמואל מתוכננים 8 שערי כניסה הממוקמים בנקודות משמעותיות לקהילה הקיימת.
חניות	חניון קיים ליד שצ"פ 845. מס' חניות לאורך הרחובות
ממשקים	<ul style="list-style-type: none"> הפארק מהווה חוליה מקשרת בין נחל רפאים דרך נחל גילה לשטחים הפתוחים במזרחה של העיר ירושלים. חשיבותו לרציפות השטחים הפתוחים גדולה ביותר עוטף את הבינוי בשכונה קיימת. גובל בכבישים וקירות תמך, תחום ע"י גדר ההפרדה. בציודו המערבי חניון אוטובוסים קיים ומתוכנן
פרוגרמה	<ul style="list-style-type: none"> הפארק יהיה פארק טבע עירוני מנוהל ומתוחזק ע"י גוף מקצועי המתכלל את המרכיבים הנופיים, האקולוגיים וההידרולוגיים, בשיתוף עם המנהל הקהילתי. לגוף זה יינתנו סמכויות ניהול, תחזוקה ואכיפה. שיקום הנוף על מרכיביו, תוך הדגשת ייחודו ההיסטורי הקדום המשלב טראסות אבן עתיקות, מבני חקלאות, מטעי זיתים, אמת המים הקדומה ועוד שיקום וחידוק אלמנטים היסטוריים וארכיאולוגיים קיימים ותיאום עם רשות העתיקות התווית קישורים וחיבורים אל שביל נחל דרגה ואל השכונות הקיימות והמתוכננות שיפור המערך האקולוגי וניהול ממשק בעלי החיים והצומח הייחודיים בשטח הפארק יידרש שיקום נופי לאזורים בהם הוטלו ערימות פסולת בניה החלק המזרחי של הפארק בעל אופי של סף המדבר והוא יפותח באופן שונה כך שיאפשר שבילי מטיילים מטיבי לכת ורוכבי אופניים
ממשק אקולוגיה	ליבה טבעית
אתגרים, בעיות וחסמים	<ul style="list-style-type: none"> השטח ברובו אינו נגיש מהשכונה הקיימת (הפרשי גבהים), קרבה לגדר ההפרדה העוטפת את השטח ממערב בשטח בורות רבים וקיימת סכנה בטיחותית. נדרש טיפול בעתיקות, גידורם וסימונם בשיתוף רשות העתיקות תיאום מול פרויקטים משיקים, הצעה לקיים את פארק הטבע והמורשת גם בשטח המיועד למשב"ש ה' נדרשות הנחיות עיצוב בנוגע לתכנון גגות וחזית חמישית של המבנים - ניצפות האם לתקף את המעמד הסטטוטורי של הפארק? האם תקום מנהלת לפארק? אופן ניהול ממשק צבאים וכד'. אתגר איזון בין הנחיות לשמירה על המאזן האקולוגי לבין פיתוח מוקדי עניין בשולי הפארק

פארק הטבע והמורשת - נחל
דרגה | סיכום

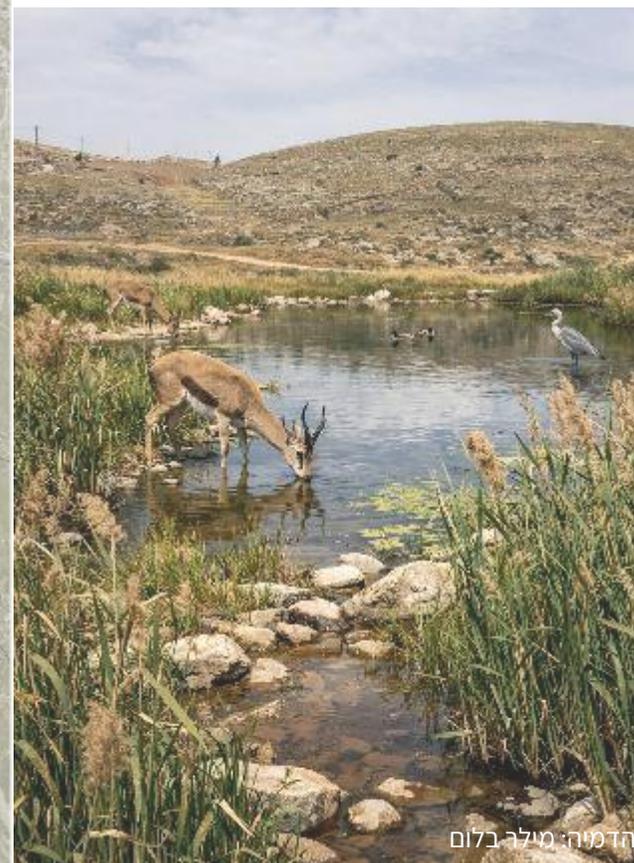

בריכת החורף וטיפול בנחלים

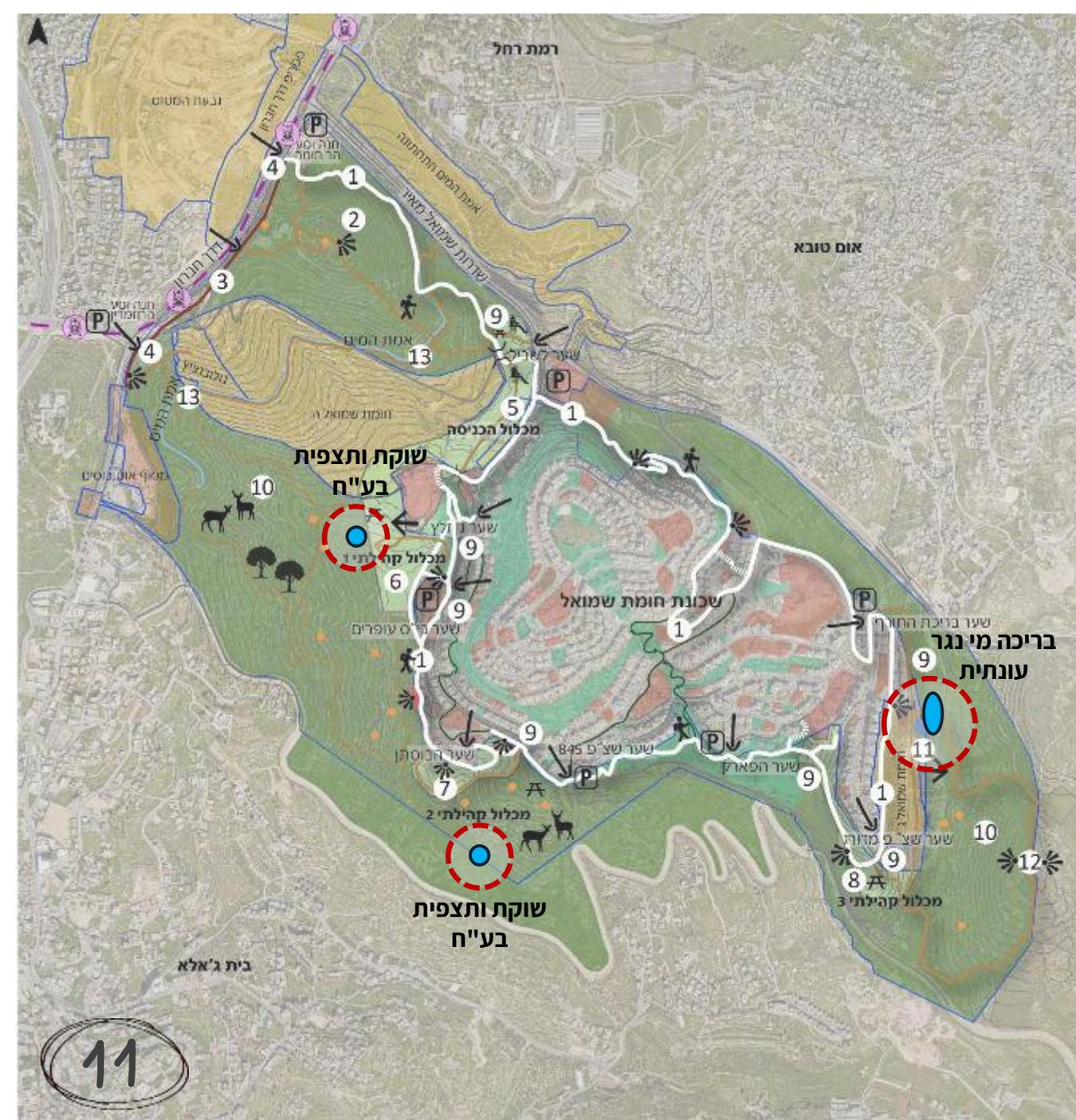
- טיפול בואדיות ובנחלים, תוך דגש על ממשקים אקולוגיים והידרולוגיים ולהבטחת רצף מעבר מים ובעלי חיים
- כולל הסטת מי הנגר מהשכונות הסמוכות לטובת איגום עונתי
- פיתוח "שקע לח" או בריכת מי נגר עונתית המושכת חיות בר, צמחיה יחודית ואת הקהילה
- חיזוק וסימון השבילים המובילים לבריכה מהשכונה / מתוך פארק נחל דרגה
- חיבורים אל שבילי סף ותצפית סף מדבר
- פיתוח נקודות עניין ותצפית אל בעלי החיים בשטחים הפתוחים בפארק:

הצבת מקורות מים בואדיות מושכי בע"ח-
שקתות השקיה עם מים זורמים
במשך כל השנה (ושימוש במי נגר בחורף).
פיתוח נקודות תצפית אל אזורי השקתות
מושכי בע"ח מהשבילים
ומנקודות התצפית במכלולים 1+2

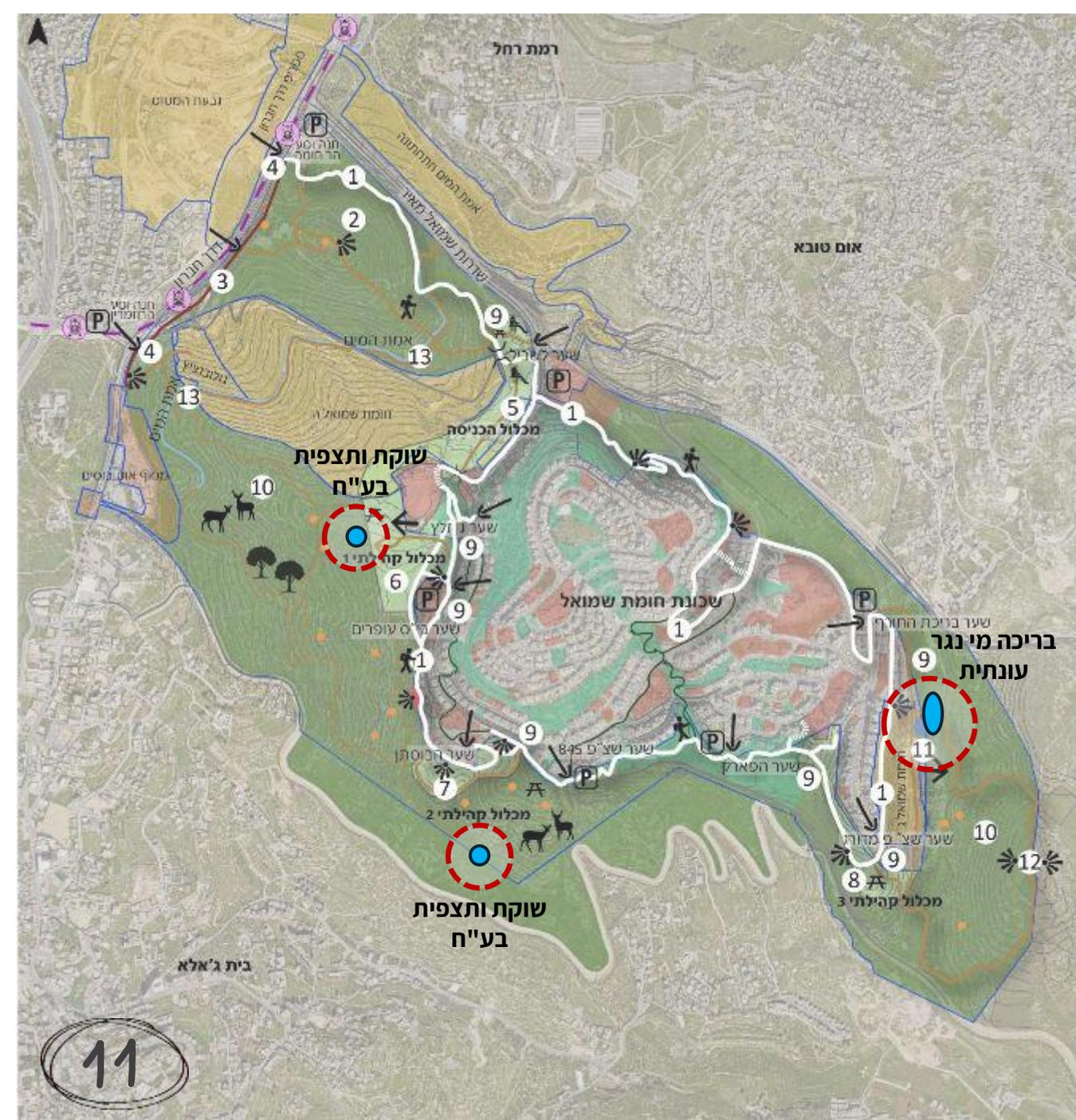

הדמיה: מילר בלום

הדמיה: מקור מים
המושך בעלי חיים

- אופן והיתכנות **פינוי ערימות העפר** הסמוכות לחומת שמואל מזרח משפיעים על המאזן ההידרולוגי ועל הניראות של אזור זה
- תידרש מחשבה על **פרוגמת תפעול וניהול** של שקתות השקיה, בריכה מי נגר עונתית (חורף) או שקע לח
- יש לקחת בחשבון **שיקולי תחזוקה, בטחון, בטיחות**, מפגעי יתושים וכד'
- יש לטפל בבעלי חיים תוקפניים וכלבים משוטטים המסתובבים בשטחים הפתוחים

המלצת הצוות : סל בעדיפות נמוכה

קטגוריה	פירוט
שטח	שקע לח בשטח 2,000 מ"ר
רוח המקום	מופע עונתי (חורפי) של מים רדודים וצמחית נחלים, וכן שקתות ותצפיות מהשבילים אל בעלי החיים בשטחים הפתוחים. כולל טיפול נופי אקסטנסיבי תואם סביבה
מצב קיים	ניקוז ואדיות ומי נגר מהשכונה
משתמשים	מטיילים, קהילה, אזורי
כניסות (שערים) מהשכונה הקיימת	שער בריכת החורף, מכלול 1 ומכלול 2
חניות	חניון מוצע בדופן השכונה הבנויה, כניסות אל המכלולים
ממשקים	<ul style="list-style-type: none"> שכונת חומת שמואל שבילי עפר קיימים
פרוגרמה	<ul style="list-style-type: none"> טיפול בואדיות ובנחלים, תוך דגש על ממשקים אקולוגיים והידרולוגיים ולהבטחת רצף מעבר מים ובעלי חיים פיתוח נקודות עניין ותצפית אל בעלי החיים בשטחים הפתוחים, הכוללות שקתות השקיה ותצפיות, כולל מים זורמים כל השנה. הניצפות אל בעלי החיים תהיה מהשבילים ומנקודות תצפית במכלולים קהילתיים 1+2. פיתוח "שקע לח" או בריכת חורף עונתית ממי נגר עירוניים, המושכים את הקהילה פיתוח אזור שהיה מוצל חיזוק וסימון השבילים המובילים לבריכה מהשכונה / מתוך פארק נחל דרגה חיבורים אל שבילי סף ותצפית סף מדבר
ממשק אקולוגיה	אזור חיץ
אתגרים, בעיות וחסמים	<ul style="list-style-type: none"> אופן והיתכנות פינוי ערימות העפר הסמוכות לחומת שמואל מזרח משפיעים על המאזן ההידרולוגי ועל הניראות של אזור זה תידרש מחשבה על פרוגמת תפעול של בריכת חורף או שקע לח יש לקחת בחשבון שיקולי ניהול, תחזוקה, בטחון, בטיחות, מפגעי יתושים וכד'

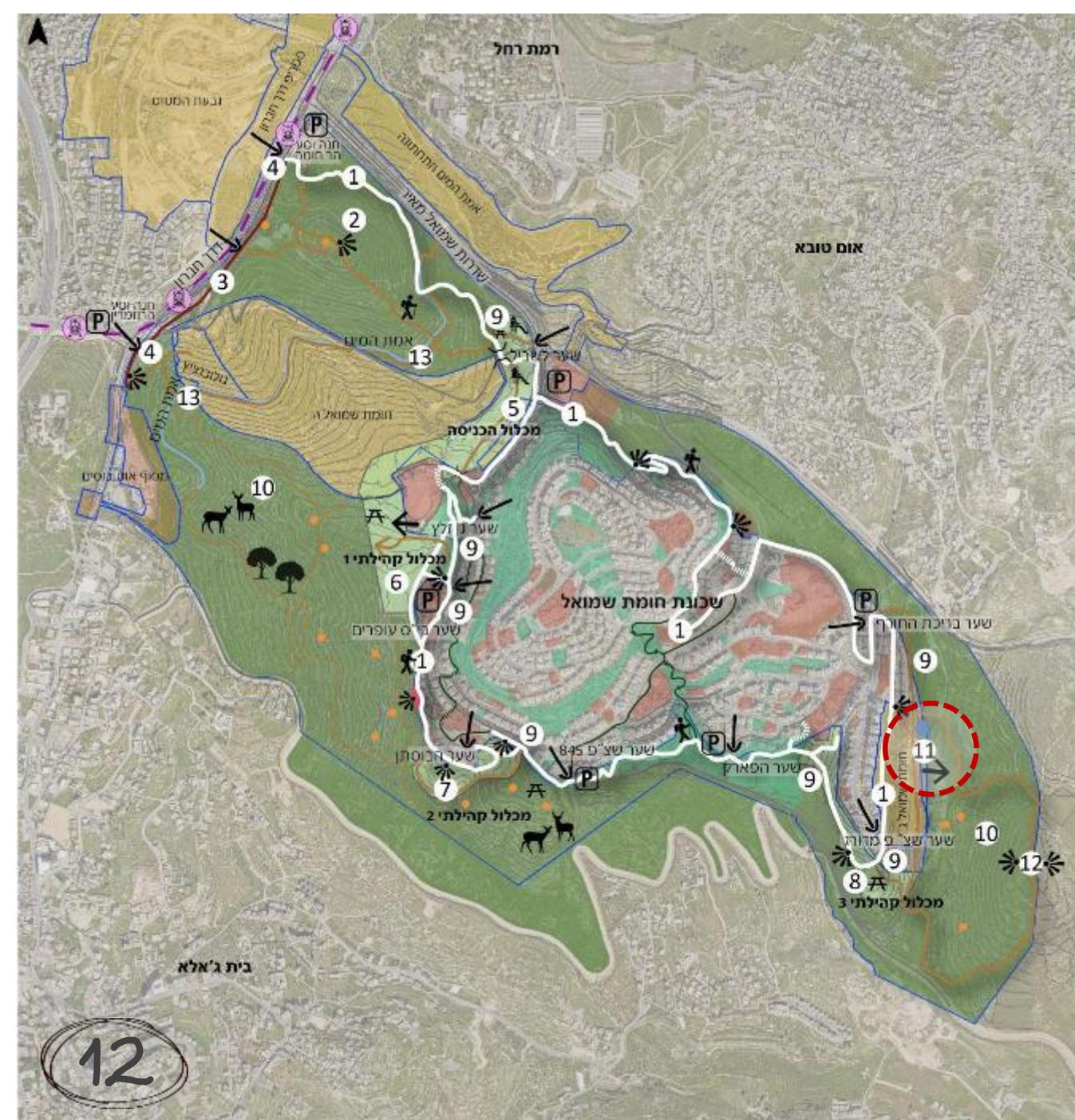

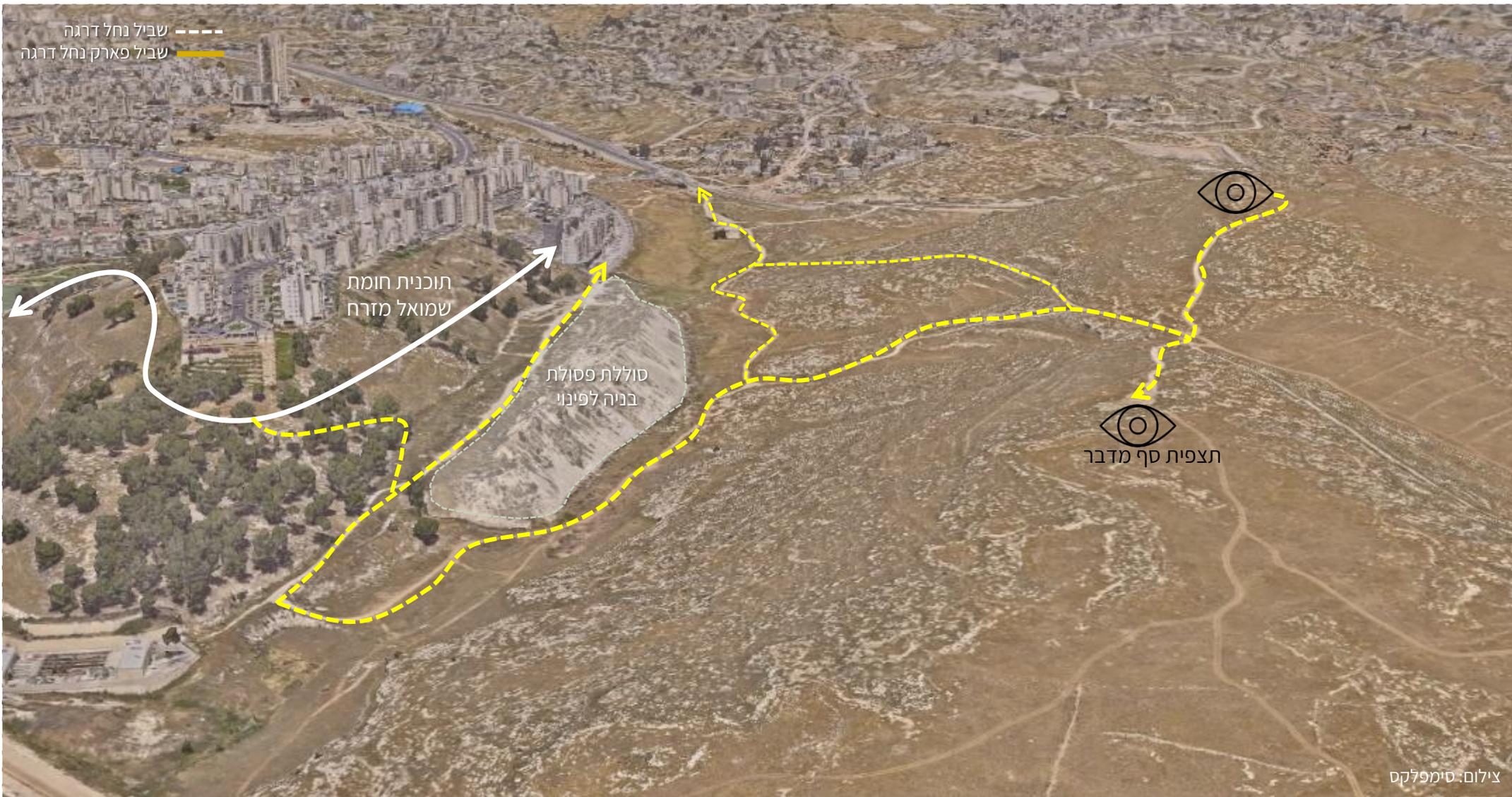
11 בריכת החורף וטיפול בנחלים | סיכום

12

תצפית סף מדבר

- חיזוק והדגשת אופי ואיכויות נוף 'סף מדבר'
- התווית וסימון שבילים למיטיבי לכת ורוכבי אופני שטח, על בסיס שבילי עפר קיימים
- פיתוח מוקד אקסטנסיבי ותצפית אל הנוף הרחוק הכוללים הצללה ואלמנטי ישיבה
- חיבורים אל פארק הטבע והמורשת ואל תוואי הנחלים והואדיות
- בבדיקה: פיתוח בריכת מים עונתית ממי נגר, תצפיות בע"ח ואל הצומח העונתי
- הפיתוח יותנה בשיקום ערימות העפר בשטח חומת שמואל מזרח

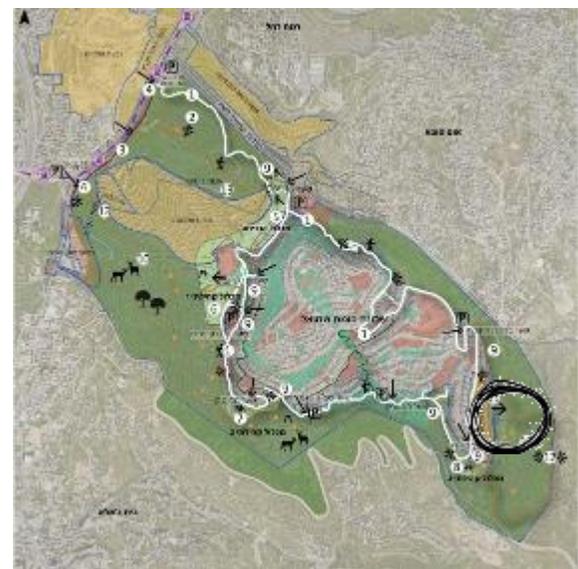

מצב קיים

מצב מוצע . שבילי טיול ורכיבת אופניים, תצפיות נוף

הדמיה: מילר בלום

תצפית סף מדבר

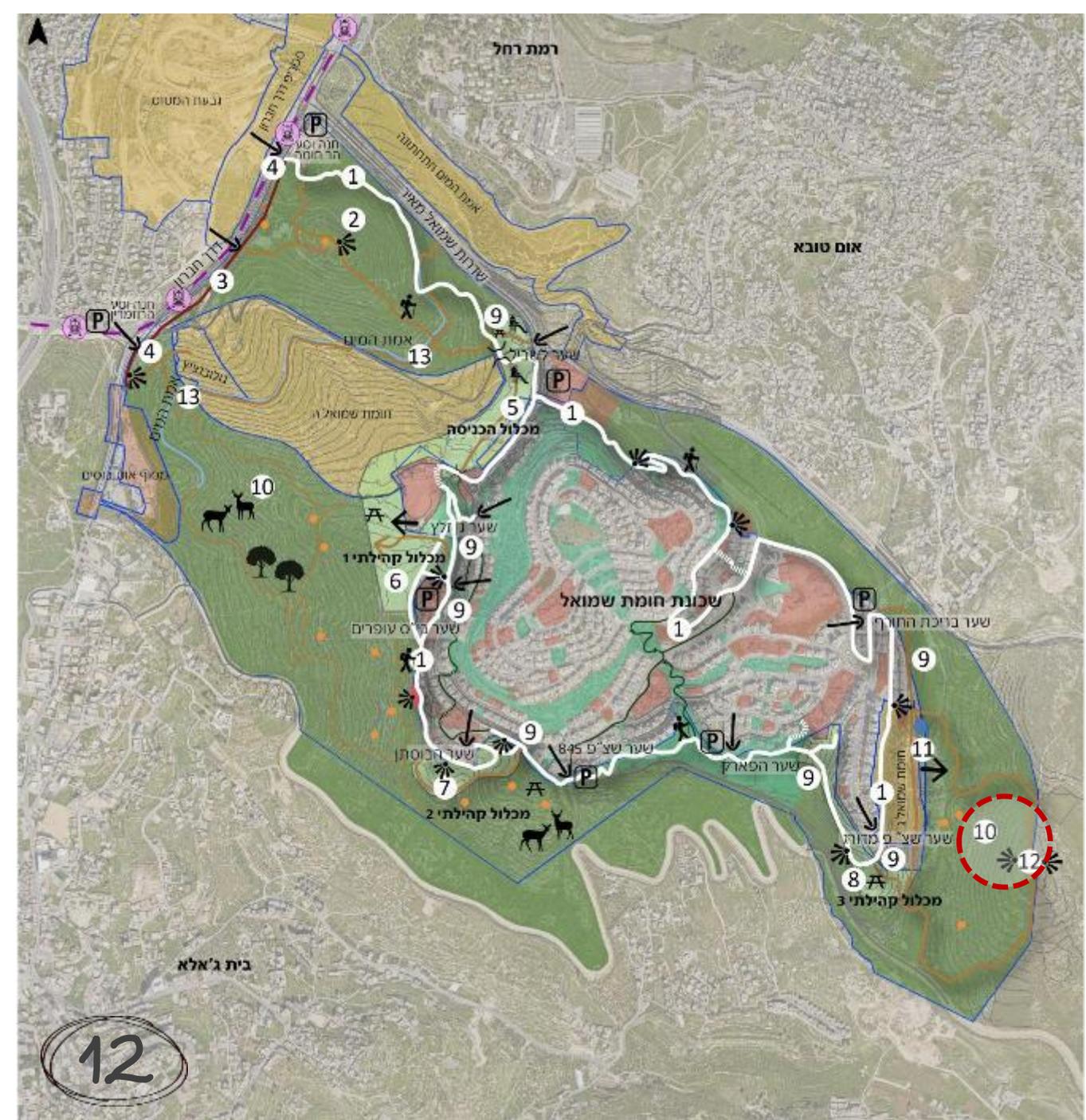
12

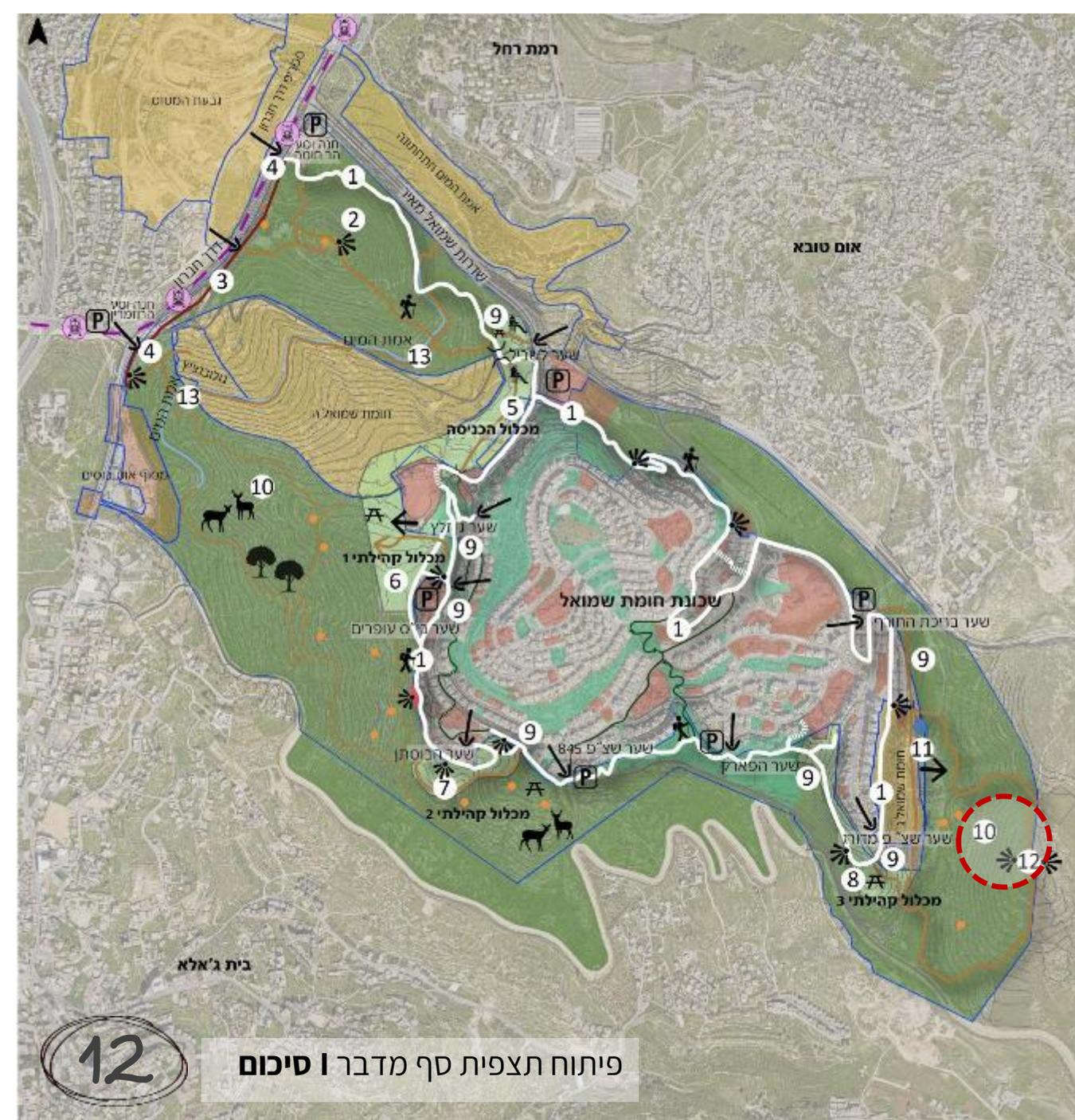
פיתוח תצפית סף מדבר ו אתגרים , בעיות וחסמים

- התווית מסלולי טיול אתגרי ורכיבת אופני שטח בשיפועי קרקע גבוהים
- יצירת תחושת בטחון במרחב פתוח וחשוף בקרבה לגדר המערכת
- פיתוח מערכת השבילים ותוואי הנחל תלוי בהסדרת ערימות עפר וטיפול נופי בשוליים המזרחיים של חומת שמואל מזרח. הנושא מעוגן בהחלטת הועדה המחוזית
- בשל הערכיות הגבוהה של השטח אין למקם מתקנים הנדסיים, תשתיות עירוניות או חניונים עתידיים

המלצת הצוות : סל בעדיפות נמוכה

קטגוריה	פירוט
שטח	
רוח המקום	תצפית גבוהה לסף המדבר המהווה נק' שיא לשבילי טיול באזור
מצב קיים	נק' שיא גובה אליה מגיעים שבילי עפר קיימים
משתמשים	מטיילים מטיבי לכת
כניסות (שערים) מהשכונה הקיימת	שער בריכת החורף חיבור מרחוב חנה רחל מלודמיר
חניות	חניון מוצע בדופן השכונה הבנויה
ממשקים	• נוף 'פארק נחל דרגה'
פרוגרמה	<ul style="list-style-type: none"> • חיזוק והדגשת אופי ואיכויות נוף 'סף מדבר' • התווית וסימון שבילים למיטיבי לכת ורוכבי אופני שטח, על בסיס שבילי עפר קיימים • פיתוח מוקד אקסטנסיבי ותצפית אל הנוף הרחוק הכוללים הצללה, אלמנטי ישיבה ועוד. • פיתוח השטח יכולת תצפיות נוף, תצפיות אל בעלי החיים ואל הצומח העונתי הייחודי • חיבורים אל פארק הטבע והמורשת ואל תוואי הנחלים והואדיות
ממשק אקולוגיה	ליבה טבעית
אתגרים, בעיות וחסמים	<ul style="list-style-type: none"> • מסלולי טיול אתגרי ורכיבת אופני שטח בשיפועי קרקע גבוהים • יצירת תחושת בטחון במרחב פתוח וחשוף בקרבה לגדר המערכת • פיתוח מערכת השבילים ותוואי הנחל תלוי בהסדרת ערימות עפר וטיפול נופי בשוליים המזרחיים של חומת שמואל מזרח. הנושא מעוגן בהחלטת הועדה המחוזית • בשל הערכיות הגבוהה של השטח אין למקם מתקנים הנדסיים או תחבורתיים עתידיים

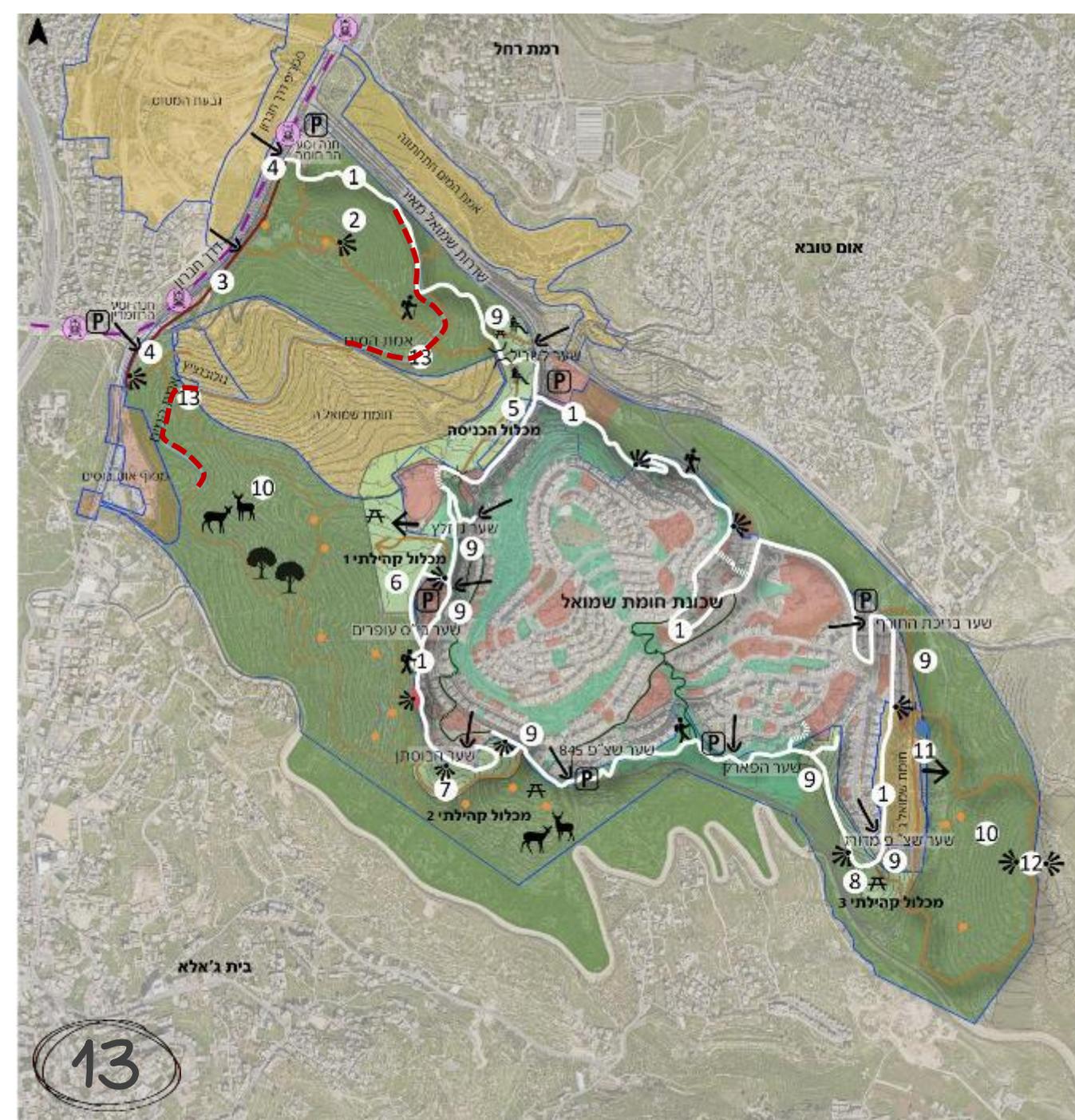
12

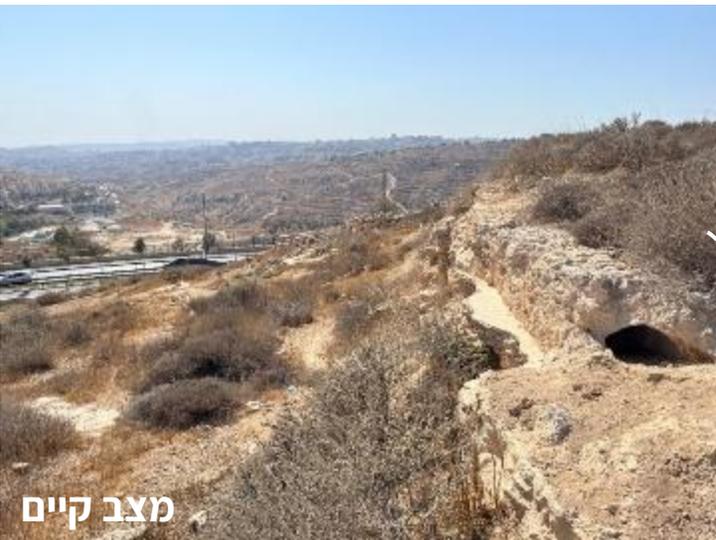
פיתוח תצפית סף מדבר | סיכום

13

טיילת אמת המים התחתונה

- התווית **שביל טיול לאורך ממצא ארכיאולוגי נדיר - אמת המים התחתונה** - בעל משמעות היסטורית חשובה, והמהווה חלק **מפארק הטבע ומורשת הטראסות** העתיקות.
- העבודה כוללת את **שיקום הנוף** בסמוך לשביל האמה - על מרכיביו, תוך הדגשת ייחודו ההיסטורי הקדום המשלב טראסות אבן עתיקות, מבני חקלאות, מטעי זיתים
- יצירת **חיבורים** אל תוואי שביל נחל דרגה, אל הפארק ואל הסביבה הטבעית והבנויה

הדמיה: מילר בלום

מצב מוצע . שביל מוסדר מלווה אמה, הצללה ושילוט

טיילת אמת המים התחתונה

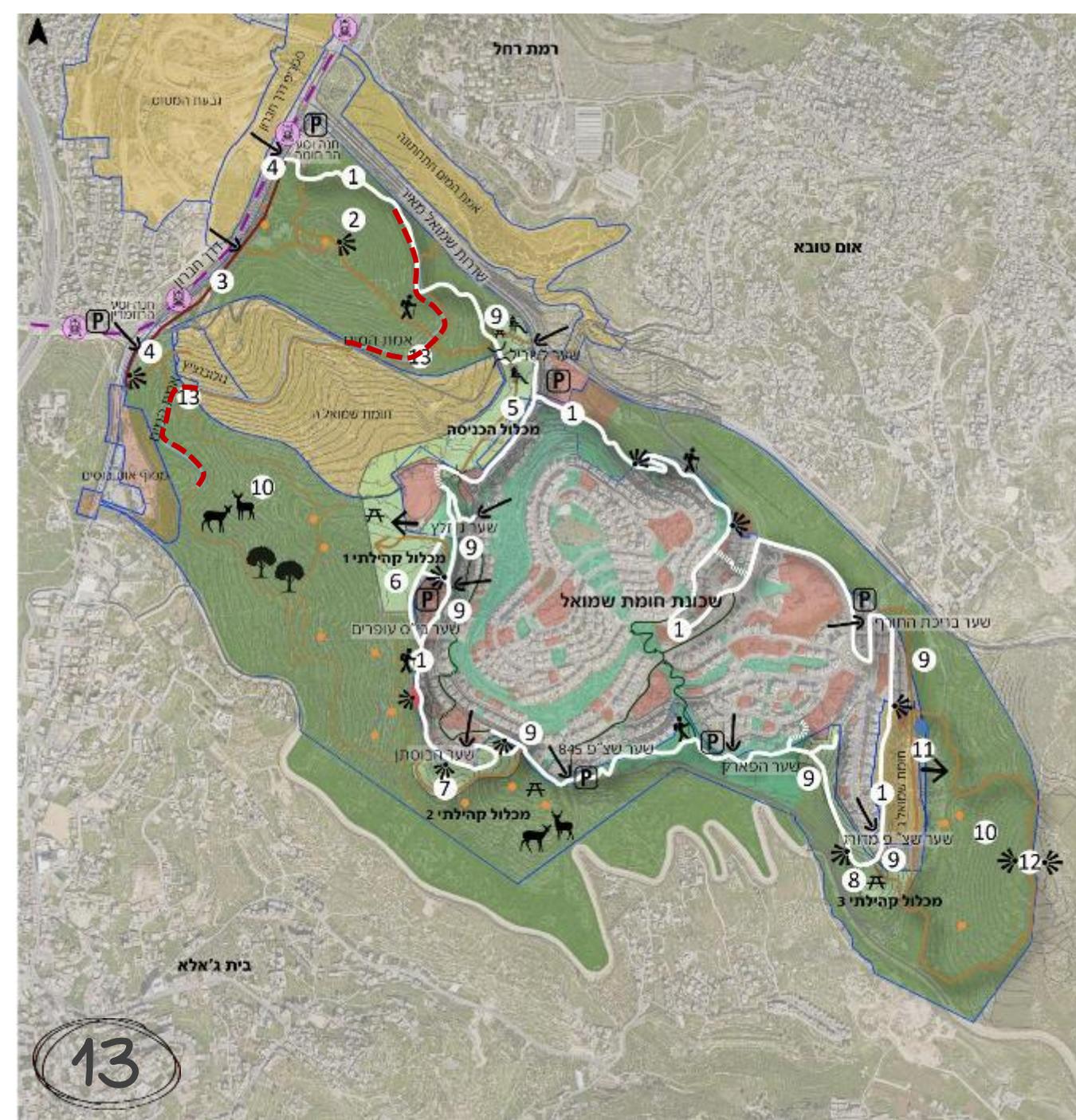
13

טיילת אמת המים התחתונה | אתגרים, בעיות וחסמים

- בחינת אופן שיקום האמה, שיחזור, סיפור האמה
- נדרשים תיאומים מול רשות העתיקות
- איך מייצרים חיבורים מרחביים, איכותיים ורציפים בין מערכת השבילים (קיטועים ברצף, חציית כבישים ראשיים וכד')
- איך מסתיים שביל האמה באזור המזרחי של חניוני האוטובוסים ובחיבור לדרך חברון (אתגר טופוגרפי)

המלצת הצוות : סל בעדיפות נמוכה

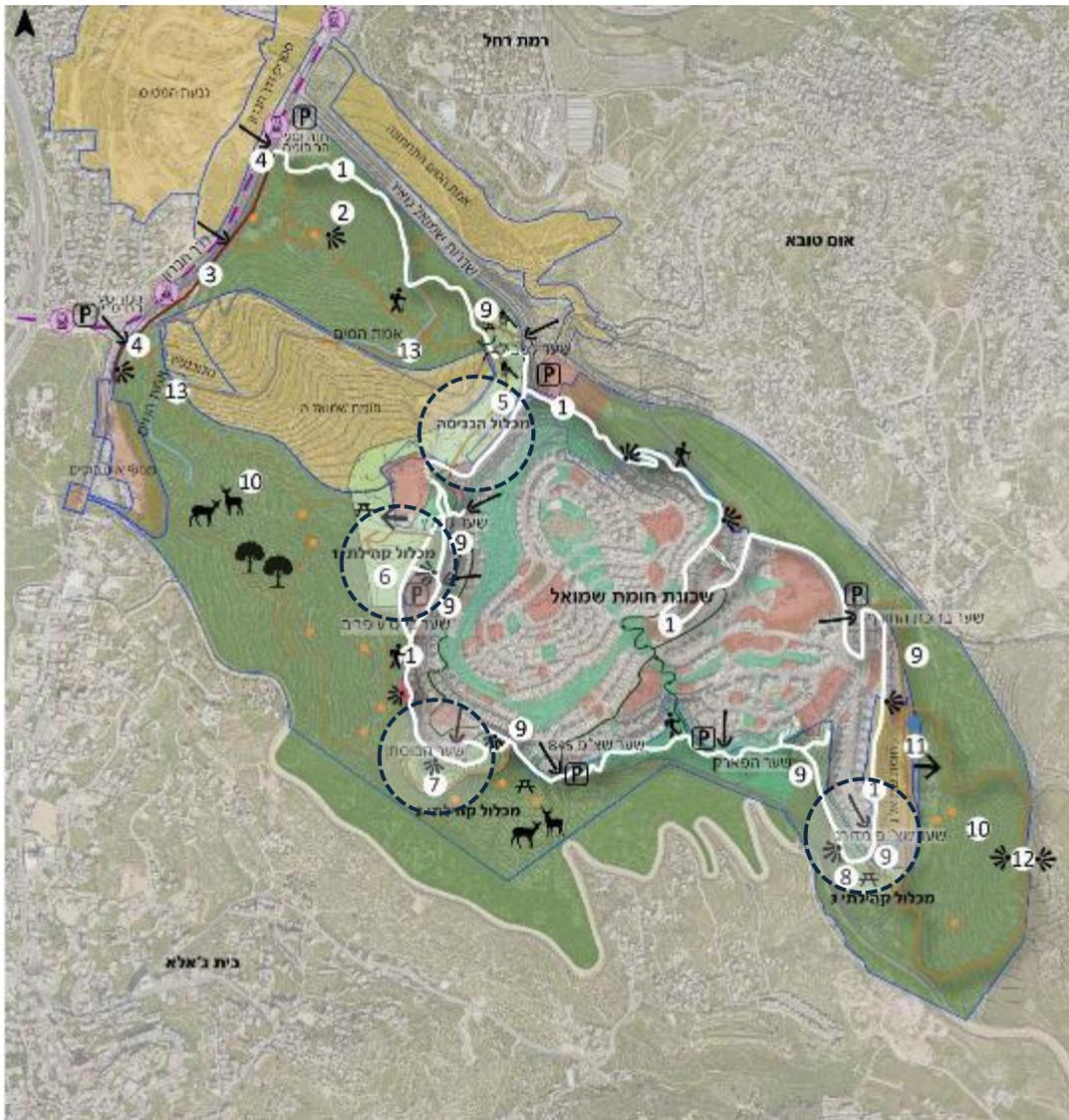
קטגוריה	פירוט
שטח	200 מ"א
רוח המקום	אמת המים התחתונה הינה חלק ממערך אמות המים שהובילו מים בגרביטציה לירושלים מאזור גוש עציון של היום. מהווה מוקד ארכיאולוגי היסטורי.
מצב קיים	האמה ברובה מפורקת וזקוקה לשיקום החלקים המעניינים הם החשופים, בהם הצנרת שהובילה מים נגלית לעין
משתמשים	קהילה, אזור, מטיילים
כניסות (שערים) מהשכונה הקיימת	דרך המעבר התת"ק הקיים בין גבעת הארבעה לפארק נחל דרגה המתוכנן ושבילי העפר הקיימים. כניסה מכיוון שדרות מאיר שמואל.
חניות	חניון חנה וסע מתוכנן
ממשקים	<ul style="list-style-type: none"> שדרות מאיר שמואל שכונה מתוכננת - חומת שמואל ה' + גולובנצ'ץ מסוף אוטובוסים מתוכנן כביש נחל דרגה חיבור מכיוון דרך חברון
פרוגרמה	<ul style="list-style-type: none"> שיקום הנוף על מרכיביו, תוך הדגשת ייחודו ההיסטורי הקדום המשלב טראסות אבן עתיקות, מבני חקלאות, מטעי זיתים, אמת המים הקדומה ועוד שיקום וחיזוק אלמנטים היסטוריים וארכיאולוגיים קיימים ותיאום עם רשות העתיקות התווית קישורים וחיבורים אל שביל נחל דרגה ואל השכונות הקיימות והמתוכננות שיפור המערך האקולוגי וניהול ממשק בעלי החיים והצומח הייחודיים
ממשק אקולוגיה	ליבה טבעית + אזור חיץ
אתגרים, בעיות וחסמים	<ul style="list-style-type: none"> איך מציגים את האמה? איך משקמים אותה? איך מספרים את סיפור האמה? נדרש תיאום מול רשות העתיקות איך חוצים את כביש נחל דרגה? האמה נקטעת ע"י כבישים סואנים מקטע אמת המים עובר דרך בינוי עתידי של חומת שמואל ה' איך מסתיים השביל באזור המזרחי של חניוני האוטובוסים חיבור לדרך חברון (אתגר טופוגרפי)

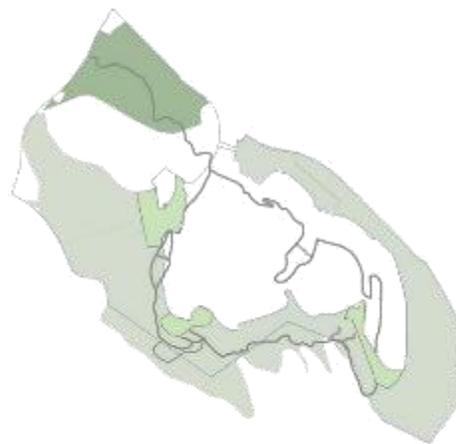
13 טיילת אמת המים התחתונה | סיכום

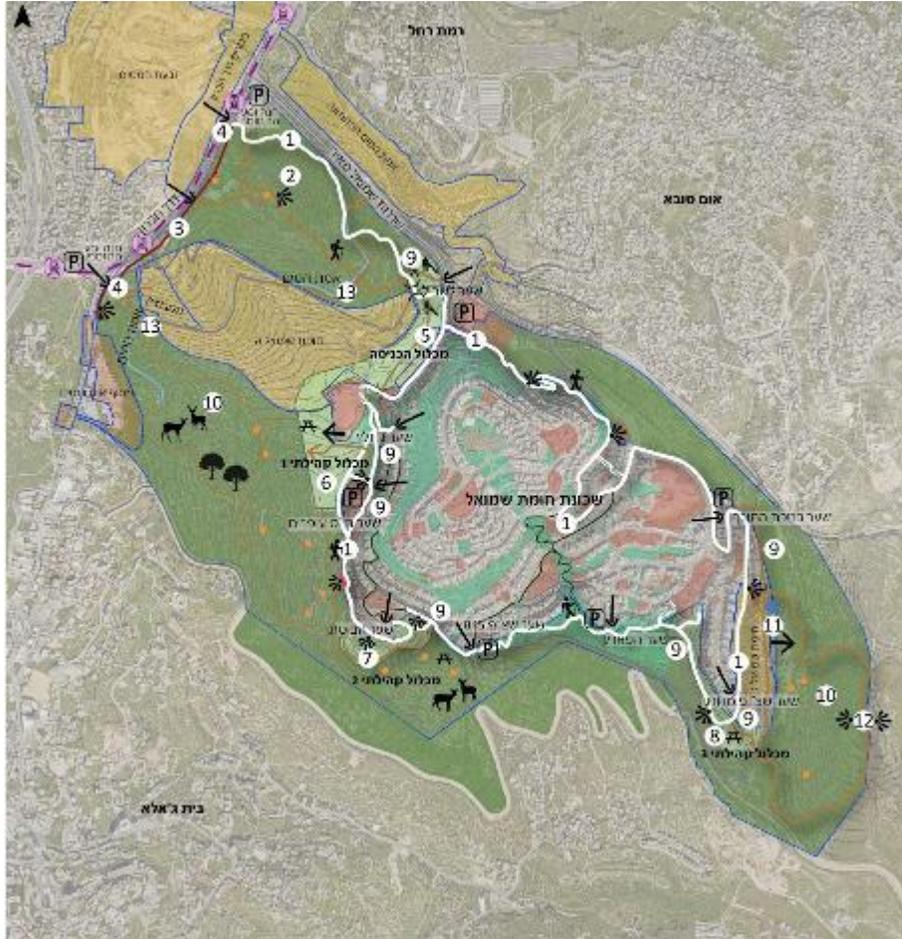
פארק נחל דרגה | סלי פרויקטים | סיכום וסוגיות להמשך

מס' פרויקט	שם הפרויקט/משימה	שלביות	חסמים והמלצות
1	שביל נחל דרגה	א	בתכנון מוקדם. פרויקט קהילתי. נדרשים תיאומים מול הכנסיה. פיתוח ע"פ צו גינון?
5	מכלול הכניסה לפארק: פארק פנאי ונופש קולט קהל, בדרגות פיתוח שונות במורד גבעת הארבעה לכיוון הכניסה לשכונה, תשתית ירוקה למעבר בע"ח. המכלול יחבר את הקהילה אל הפארק	א	פרויקט קהילתי: מומלץ לתכנון מפורט וביצוע נדרשת הסדרה סטטוטורית של המעבר האקולוגי אל מול תוכניות בניה עתידיות ורשבסקי ומשהב"ש ה'. נדרשת תב"ע נקודתית לתכנון מינימלי של מבנה קיוסק/שירותים. נדרשת החלטה באשר לערימות פסולת הבניה.
6	מכלול קהילתי 1: הגן הקהילתי	א	פרויקט קהילתי: מומלץ לתכנון מפורט וביצוע
7	מכלול קהילתי 2: מרכז תנועות הנוער וגן הבוסתן	א	פרויקט קהילתי: מומלץ לתכנון מפורט וביצוע
8	מכלול קהילתי 3: חורשת אחר הצהריים	א	פרויקט קהילתי: מומלץ לתכנון מפורט וביצוע בכפוף לתיאום ממשק עם חומת שמואל מזרח
9	שכונת חומת שמואל - מבואות, שערים וכניסות. חיבורים וקישוריות השכונות לשביל ולפארק	א	פרויקט קהילתי: מומלץ לתכנון מפורט וביצוע
2	גבעת הארבעה : הסדרת כניסת קהל בגבעת ומורדות הארבעה, מצפור נופי, נקודות עניין (פריחה, היסטוריה, ארכיאולוגיה וכו')	ב	תיאומים מול הכנסיה. פיתוח ע"פ צו גינון?
3	מצפורי נוף "פארק נחל דרגה" על דרך חברון במקביל לציר הרק"ל	ב	בחינת חיבורים מתחנות רק"ל, חציות וקישוריות
4	חיבור חוץ שכונתי - חיבורים על דרך חברון, צומת גילה והשכונות המערביות אל הפארק (באמצעות תחנות רק"ל ומבנה חנה וסע)	ב	בחינת חיבורים מתחנות רק"ל, חציות וקישוריות
10	פארק הטבע והמורשת נחל דרגה: מכלול נוף תרבות, טראסות עתיקות, זיתים וארכיאולוגיה	ג	אין מידע לגבי בעלויות במרבית מהשטח. נדרשת החלטה באשר לשיקום השטח. הקמת מנהלת לפארק ועבודה מול רשות העתיקות.
11	בריכת החורף וטיפול בואדיות ובנחלים	ג	אין מידע לגבי בעלויות בשטח. נדרשת החלטה באשר לערימות פסולת הבניה.
12	תצפית סף מדבר ושבילי מיטיבי לכת	ג	אין מידע לגבי בעלויות בשטח. נדרשת החלטה באשר לערימות פסולת הבניה.
13	פיתוח נופי של טיילת אמת המים התחתונה	ג	תיאומים מול רמ"י ורשות העתיקות, חציית כבישים

פארק נחל דרגה | אומדנים וסוגיות להמשך

מס' פרויקט	שם הפרויקט/משימה	שלביות	עלות
1	שביל נחל דרגה	א	ש 41,596,000
5	מכלול הכניסה לפארק: פארק פנאי ונופש קולט קהל, בדרגות פיתוח שונות במורד גבעת הארבעה לכיוון הכניסה לשכונה, תשתית ירוקה למעבר בע"ח. המכלול יחבר את הקהילה אל הפארק	א	ש 5,000,000
6	מכלול קהילתי 1: הגן הקהילתי	א	ש 3,600,000
7	מכלול קהילתי 2: מרכז תנועות הנוער וגן הבוסתן	א	ש 1,600,000
8	מכלול קהילתי 3: חורשת אחר הצהריים	א	ש 3,000,000
9	שכונת חומת שמואל - מבואות, שערים וכניסות. חיבורים וקישוריות השכונות לשביל ולפארק	א	ש 4,300,000
2	גבעת הארבעה: הסדרת כניסת קהל בגבעת ומורדות הארבעה, מצפור נופי, נקודות עניין (פריחה, היסטוריה, ארכיאולוגיה וכו')	ב	ש 6,000,000
3	מצפורי נוף "פארק נחל דרגה" על דרך חברון במקביל לציר הרק"ל	ב	ש 2,000,000
4	חיבור חוץ שכונתי - חיבורים על דרך חברון, צומת גילה והשכונות המערביות אל הפארק (באמצעות תחנות רק"ל ומבנה חנה וסע)	ב	ש 3,000,000
10	פארק הטבע והמורשת נחל דרגה: מכלול נוף תרבות, טראסות עתיקות, זיתים וארכיאולוגיה	ג	ש 5,000,000
11	בריכת החורף וטיפול בואדיות ובנחלים	ג	ש 2,000,000
12	תצפית סף מדבר ושבילי מיטיבי לכת	ג	ש 1,000,000
13	פיתוח נופי של טיילת אמת המים התחתונה	ג	ש 6,000,000

סה"כ פיתוח סלים	ש 84,096,000
תכנון (7%)	ש 5,886,720
ניהול ופיקוח (3.5%)	ש 2,943,360
עמלת חברה (3%)	ש 2,522,880
בצ"מ (15%)	ש 14,317,344
מע"מ (18%)	ש 19,757,935
סה"כ תקציב	ש 129,524,239

אומדן | שביל נחל דרגה

סה"כ ביצוע פיתוח השביל	ש 41,596,000
תכנון (7%)	ש 2,911,720
ניהול ופיקוח (3.5%)	ש 1,455,860
עמלת חברה (3%)	ש 1,247,880
בצ"מ (15%)	ש 7,081,719
מע"מ (18%)	ש 9,772,772
סה"כ תקציב	ש 64,065,951

הבהרות לחישוב	
עלות ביצוע מקטעים מאושרים 1-5	ש 31,011,000
עלות תכנון מסך האומדן לביצוע ב %	0.07
עלות תכנון כוללת למקטים מאושרים	ש 2,170,770
עלות תכנון עד ביצוע למקטים מאושרים	ש 1,736,616.00
עלות ניהול פרויקט לתכנון בלבד (25%)	ש 271,346.25
סה"כ עלות עד ביצוע	ש 2,007,962.25
סה"כ עלות עד ביצוע כולל מע"מ	ש 2,369,395.46
סה"כ חסר תקציב (התקבל 920,000)	ש 1,449,395.46
מקדם 0.2 לתכנון	ש 473,879.09

הבהרות לתקציב קיים שביל נחל דרגה

- על פי סמנכ"ל התפעול איציק נידם הוחלט לקדם תכנון עבור השביל במקטעים 1-5
- אומדן עלות הביצוע של מקטעים אלה עומדת על 31 מיליון ש
- סה"כ תקציב נדרש להשלמת תכנון לביצוע של שלב זה - 2.4 מיליון ש"ח
- **בשלב הוקצה תקציב ראשוני בסה"כ של 920,000 ש** (ממקורות עירייה קרן שטחים פתוחים ורשות הניקוז ים המלח)
- תקציב זה מאפשר קידום התכנון עד שלב תכנון סופי
- **לצורך השלמת תכנון מפורט לביצוע נדרשת השלמה של סה"כ 1.45 מיליון ש**
- לא כולל תקציב ביצוע, משוער כ- 41 מלש"ח

פארק נחל דרגה

אומדן שביל נחל דרגה

מקטע	עלות	תיאור	סטטוס
מקטע 1 - שבילים בבעת הארבעה	ש 6,544,000	התכנון כולל שבילי טיול אקסטנסיביים על תוואי של שבילי עפר קיימים, כולל גמר שוליים אבנים פראיות וסלעי לקט מקומיים, כולל הסדרת מעברי מדרגות, בניית טראסות בטכניקה של בנייה מסורתית, הנגשה ובטיחות. כולל חיבורים לאמת המים ולכנסייה. השבילים הקיימים הם בבעלות הכנסייה. שאר מרכיבי הפיתוח כלולים בסל מספר 2, גבעת הארבעה.	אושר
מקטע 2 - שבילים באזור הכניסה לשכונה, מעבר המים ומעבר בעלי החיים (סל פרויקט מספר 2), מכלול קהילתי 5	ש 8,290,000	שבילי טיול בשטח פארק פנאי ונופש, אזור הכניסה לפרויקט (מכלול 5, המפורט בסל נפרד). נמצא על ייעוד קרקע של שצ"פ. שער השכונה המחבר בין גבעת הארבעה, השכונה ופארק נחל דרגה. מצב קיים: אזור כלוא ומופר עם פסולת בנייה ומעבר תת קרקעי. עתיד להיבנות בניו חדש: ורשבסקי ומשהב"ש ה'. טיפול נופי במעבר התת קרקעי מופיע באומדן סל מכלול 5.	אושר
מקטע 3 - שבילים בחיבור אל גן זלץ + בשטח הגן+ ביה"ס עופרים (מכלול קהילתי 1)	ש 7,610,000	שביל המתחבר אל גן זלץ והגן הקהילתי במכלול 1 (מתומחר בנפרד בסלי הפרויקטים). השבילים מתחברים אל מרחב הנוף הקיים - נוף חקלאי "קדום" בראשיתו - טרסות חקלאיות, כולל ממצאים ארכיאולוגיים ופארק נחל דרגה הקהילתי הכולל מטבח חוץ, מקום להתכנסות ומתקנים	אושר
מקטע 4 - כביש מרוצף + תצפית על עמודים	ש 4,610,000	שביל טיול עוטף שכונה בתוואי מדרכות קיימות, והוספת מרפסת תצפית אל נוף הטראסות. נדרשת הרחבת מדרכות, הוספת שילוט, תאורה, ריהוט רחוב ועוד. מצב קיים - כביש קיים על רחוב יצחק רפאל, ללא מדרכה, חניות חונות שם. בין הכביש לנוף יש קיר גבוה בגובה של כ-9 מ' כולל מעקה ירוק. נוף של טרסות חקלאיות ועצי זית.	אושר
מקטע 5 - כנסייה (מכלול קהילתי 2)	ש 3,957,000	שביל טיול צמוד שכונה העובר בשולי שצ"פ קיים ומתוכנן (מכלול 2 של בחישוב נפרד). מצב קיים- גן ציבורי קיים לשדרוג והרחבה, מערך ניקוז לקוי הדורש טיפול, מקומות שהיה מאולתרים ע"י הקהילה, ותצפית זכרון. השביל עובר בצמוד לכנסייה ולקיר שלה וכולל בתוכו חלק של בוסתן עם מערה ועתיקות... ובנוסף קרוב לתנועות הנוער.	אושר
מקטע 6 - שצ"פ צמוד למסוף אוטובוסים + שצ"פ 845	ש 1,880,000	שביל שעובר בשצ"פ קיימים. נדרש להוסיף בין שני השצ"פים מעבר חצייה בצומת הקיים	
מקטע 7 - חורשה (מכלול 3)	ש 2,635,000	חורשת אחרה"צ, חורשת אורנים קיימת, משמשת כממשק בין השכונה לבין פארק 845. כוללת עץ אורן גודל שיהווה נקודת תצפית אל הנוף. בחורשה מתוכננים מעגלי ישיבה ואלמנטי משחק טבעיים, שבילים ומדרגות יער. החורשה מובילה לשצ"פ המדרוג, וקיימים שבילי עפר המובילים לתצפית סף מדבר.	
מקטע 8 - מדרכות קיימות	ש 3,760,000	מקטע של שביל שעובר בתוך השכונה על מדרכות קיימות. כולל שילוט ומיתוג ותוספת נטיעות	
מקטע 9 - שצ"פ קיים	ש 1,765,000	שצ"פ קיים כולל מגרש משחקים. מתחבר לשכונה מרחובות רפאל בר לביא, נחמה ושמואל מאיר. השביל ברובו הינו שביל אופניים ללא שביל של הולכי רגל ויש להרחיב את השביל ולהוסיף שביל הולכי רגל	
מקטע 10 - חיבור לכניסה	ש 545,000	מדרכה קיימת על רחוב שמואל מאיר. ממול מתחברת טיילת נופית קיימת הכוללת גם שביל אופניים. קטע שביל שמתחבר לצומת הכניסה	

אושר = אושר לקידום ע"י סמנכ"ל תפעול איציק נידם 29.6.2025

מינהלת הפארק

מוצע להקים גוף רב-תחומי, ניהולי-מקצועי לפיתוח ותפעול פארק הטבע העירוני

לחצי בינוי אל מול השטחים הפתוחים

יש לוודא תיאום מול רשויות התכנון בממשקים בין השטחים הפתוחים לבין הבינוי המתוכנן

בעלויות קרקע

מהו אופן הפיתוח בשטחים בהם הבעלויות אינן ידועות?

המשך תיאומים נדרשים

שפ"ע וגננות, צתא"ל, שיתוף ציבור, פרוייקטים מתוכננים במרחב (בינוי ותנועה), רשות העתיקות

בטחון ובטיחות

נדרשים פתרונות להגברת תחושת הבטחון במרחב הפתוח

שלביות ותקציב תכנון/ביצוע

נדרש תקצוב ע"פ סדרי עדיפות הפרוייקטים, תחשיבים ואומדנים

המינהלת המוצעת תהיה גוף ניהולי-מקצועי לפיתוח ותפעול פארק הטבע העירוני ותשלב תחומי תחזוקה, אקולוגיה, עתיקות וקשרים עם הקהילה, וזאת במטרה להבטיח קיימות, איכות חוויית המבקר ושמירה על ערכי הטבע הייחודיים בלב העיר

תפקידי המינהלת:

1. ניהול מערך השטחים הפתוחים, פארק טבע עירוני
2. הנגשה, בטיחות, שיקום ופיתוח מרחב העתיקות ומורשת הטראסות
3. ניהול ממשק בעלי חיים רצויים ופולשים
4. ניהול והגנה על הצומח הייחודי
5. ניהול מערך בריכות עונתיות, איגום מי נגר ושקתות השקיה לבעלי חיים
6. שילוב פרויקטים חדשים ויוזמות בשיתוף הקהילה (כדוגמת גנים קהילתיים)
7. טיפול ומניעה: ערימות פסולת בניה
8. מניעת כניסה לשטח והפרתו ע"י רכבי שטח ואופנועים
9. ממשק ביטחון: קירבה לגדר ההפרדה
10. שיתוף פעולה עם יוזמות ופעילות קהילתית, סביבתית וחינוכית
11. התוויית מדיניות ותכנון ארוך טווח

הדמיה: מילר בלום

הדמיה להמחשה: שביל טיול בפארק נחל דרגה

מוצע

קיים

מוצע

קיים

צילום: עופר רייס

תודה.

